

Mehmet Rauf

KÂBUS

YAYIN YÖNETMENİ

EMİNE GÜRSOY NASKALİ

HAZIRLAYAN

SEDA ERDENDOĞDU

Türk Dil Kurumu Yayınları

Mehmet Rauf

KÂBUS

Mehmet Rauf
Kâbus/ Mehmet Rauf; hazırlayan: Seda Erdendoğdu.--Ankara: Türk Dil Kurumu, 2024.

165 s.; 24 cm.— (Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları; 1571)

Kaynakça var.

ISBN: 978-975-17-6030-2

1. Türk Edebiyatı, Roman 2. Türk Romanı I. Erdendoğdu, Seda (haz.) II. e.a

813

Türk Dil Kurumu Yayınları

Mehmet Rauf

KÂBUS

Yayın Yönetmeni
Emine Gürsoy NASKALİ

Hazırlayan
Seda ERDENDOĞDU

Ankara, 2024

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu
Türk Dil Kurumu Yayınları: 1571

KÂBUS

Mehmet Rauf

*

Yayın Yönetmeni:
Prof. Dr. Emine Gürsoy NASKALİ

*

Hazırlayan:
Seda ERDENDOĞDU

*

İnceleyiciler:
Prof. Dr. Mitat DURMUŞ
Prof. Dr. Nâzım Hikmet POLAT
Doç. Dr. Erdoğan KUL

*

Metin Denetimi:
TDK - Tuğçe ERKURT

*

Sayfa ve Kapak Tasarımı:
TDK - Mehmet GÜVEN

*

Birinci Baskı: Ankara, 2024 Ekim
ISBN: 978-975-17-6030-2
DOI: 10.24155/tdk.kitap.35

*

Dağıtım:
Türk Dil Kurumu
Üniversiteler Mahallesi
Toplum Caddesi No.: 5
06800 Çankaya/ANKARA
Telefon: +90 (312) 457 52 00
Belgegeçer: +90 (312) 468 07 83
Genel ağ: http://tdk.gov.tr

*

©5846 sayılı Yasa'ya göre
eserin bütün yayın, çeviri ve alıntı hakları
Türk Dil Kurumuna aittir.

İçindekiler

Mehmet Rauf – Yaşam Öyküsü • 7

Kaynaklar • 11

Giriş • 15

KÂBUS • 17

Mehmet Rauf – Yaşam Öyküsü

12 Ağustos 1875'te İstanbul Balat'ta doğar. İlk ve ortaöğrenimini Defterdar Mahalle Mektebi ve Soğukçeşme Askerî Rüştiyesi'nde yapar. 1888 yılında girdiği Bahriye Mektebi'ni 1894'te bitiren Mehmet Rauf, Girit'te tamamladığı stajının ardından Kiel Kanalı'nın açılış töreni için Türkiye'den gönderilen askerî gemiyle 1895'te Hamburg'a gider. 1899 yılında yüzbaşılığa, II. Meşrutiyet'ten sonra da kıdemli yüzbaşılığa terfi eden Mehmet Rauf'un 1905'te atandığı Mekteb-i Bahriye Kitabet Muallimliği ordudaki son görevidir.

II. Meşrutiyet'ten sonra imzasız olarak yayımladığı *Bir Zambak'ın Hikâyesi* adlı romanının yasaklanıp toplatılmasının ardından 1910 yılında askerî mahkemece altı ay hapis cezasına çarptırılarak askerlikle ilişiği kesilir. 1920'de Şule Neşriyat Evi adıyla bir yayınevi açan Mehmet Rauf, 1 Kasım 1921-2 Mart 1922 tarihleri arasında **Vakit** gazetesi yazarı sıfatıyla bir süre İtalya'da bulunur. 1926'da geçirdiği kısmi felcin ardından 1928'de geçirdiği ikinci felç, onu yatağa düşürür. 23 Aralık 1931 tarihinde vefat eden Mehmet Rauf, İstanbul Maçka'da toprağa verilir.

Edebiyata eğilimi, küçük yaşta okuduğu kitaplar ve babasıyla gittiği tiyatroyla başlayan Mehmet Rauf, özellikle Bahriye Mektebi yıllarında Türk ve Batı edebiyatıyla ilgili eserleri okumaya hatta Prosper Mérimée, Alphonse Daudet ve Catulle Mendès gibi yazarlardan çeviriler yapmaya başlar. Edebî zevki geliştikçe George Ohnet, Octave Feuillet, Daudet, Emile Zola, Gustave Flaubert gibi realist yazarlara yönelir. İzmir'de hayranı olduğu Halit Ziya'ya gönderdiği *Düşmüş* adlı hikâyesi **Hizmet** gazetesinde yayımlandığında henüz on altı yaşındadır. Mektuplarla kurulan

dostlukları, Halit Ziya'nın İstanbul'a gelişiyle daha da ilerler. Halit Ziya'nın özel kütüphanesinden faydalanma ve onunla fikir alışverişinde bulunma imkânı ona edebî hayatında yepyeni ufuklar açar.

1897'den itibaren **Servet-i Fünûn** mecmuasında yaklaşık beş yıl süren hikâye, roman, mensur şiir, makale ve incelemeler kaleme aldığı bu verimli yıllar, Mehmet Rauf'un edebî hayatının en önemli dönemini oluşturur. İlk romanı *Ferdâ-yı Garâm*'la, psikolojik romanın edebiyatımızdaki başarılı örneklerinden sayılan *Eylül* ve bu romandan sonra en çok tanınan eseri *Siyah İnciler*'de topladığı mensur şiirleriyle edebî kişiliğinin zirvesine ulaşır. Türk, İngiliz ve Fransız edebiyatlarıyla ilgili kaleme aldığı yazıları, eleştirileri ve tiyatroya dair makaleleri yine bu dönemde **Servet-i Fünûn** dergisinde yayımlanmıştır. Bu yüzden de hep bu dönemde verdiği eserleriyle anılagelmiştir.

1901'de **Servet-i Fünûn**'un geçici olarak kapatılmasının ardından II. Meşrutiyet'e kadar sessiz kalan Mehmet Rauf, Meşrutiyet'in ilanından sonra tekrar yazı hayatına geri dönerse de artık yeni bir edebiyat anlayışı ve yeni bir edebî nesil vardır. 1908'den 1927'ye kadar sürecek olan bu dönemde, **Servet-i Fünûn**, **Resimli Kitab**, **Musavver Hale**, **Musavver Muhit**, **Şehbal**, **Şiir ve Tefekkür**, **Şebâb**, **Resimli Ay**, **Sevimli Ay**, **Güneş Mecmualarıyla Tanin**, **Yeni Ses**, **Cumhuriyet**, **Peyam (Peyam-ı Edebî)**, **Payitaht**, **Vakit** gazetelerinde çeşitli yazılar kaleme alan Mehmet Rauf, **Mahasin**, **Süs**, **Gelincik** ve **Sinema Yıldızı** adlı dört de magazin mecmuası yayımlar. Bu kadar dergi ve gazetede yazmış olmasına karşın onun için artık bir "unutuluş dönemi" başlamıştır. Bu unutuluşta, Mehmet Rauf'un aşkları ve bohem hayatı da önemli rol oynamıştır. Özellikle askerlikle ilişiğinin kesilmesinden sonra hayatını tamamıyla yazılarıyla kazanmak zorunda kalması onu edebî kaygıdan uzaklaştırır. Edebî hayatının bu döneminde kaleme aldığı on bir romanın bir kısmı tefrika edildikten sonra kitap hâline gelirken *Harabeler* ve *Kâbus* adlı iki romanı ise tefrika hâlinde kalmıştır. Mehmet Rauf'un bu dönemdeki eserlerinde dikkati çeken husus, önceki romanlarından farklı olarak platonik aşktan çok maddi aşkın ön plana çıkmış olmasıdır.

Öte yandan Mehmet Rauf, II. Meşrutiyet'ten sonra tiyatro ile ilgili makaleler yazıp adapteler yaparken bir yandan da Sahne-i Osmanîye ile 1914'te kurulan Darülbedayi'nin yönetim kurullarında görev alır.

Mehmet Rauf'un eserlerindeki ortak özellik, aşırı bir duyarlılık (*santimantalizm*), alınganlıklar, hastalıklı (*patetik*) ve sonu intihara varan karşılıksız aşklar, hastalık, ölüm fikri ve bunların vermiş olduğu kötümser atmosferin işlenmiş olmasıdır. Yine bunlara müzik düşkünlüğünü de (*melomani*) eklemelidir.

Eserlerinde sıkça başvurduğu ruh analizlerinde zaman zaman aşırıya kaçtığı söylenebilir. Mehmet Rauf, Servet-i Fünûn Edebî Topluluğu içinde dili en sade olan yazarlardan biridir. Bunun nedeni, diğer arkadaşlarına göre üslupçuluğu başaramamış olmasıdır. Genellikle birbirinin yazılarını imladan, üsluba kadar kontrol eden Servet-i Fünûn Edebî Topluluğu'nun dağılışından sonra verdiği eserlerinde görülen dil sürçmeleri bu yüzdendir.

ESERLERİ

Roman: *Eylül* (1901), *Serap* (1909), *Ferdâ-yı Garâm* (1913), *Genç Kız Kalbi* (1914), *Bir Aşkın Tarihi (Mültehib)* (1915), *Menekşe* (1915), *Karanfil ve Yasemin* (1924), *Böğürtlen* (1926), *Define* (1927), *Son Yıldız* (1927), *Harabeler* (1927), *Kan Damlası* (1928)[1], *Kâbus* (1928), *Halâs-İstiklâl Harbi Romanı* (1929).

Hikâye: *İhtizâr* (1909), *Âşıkane* (1909), *Son Emel* (1913), *Hanımlar Arasında* (1914), *Üç Hikâye* (1919), *Kadın İsterse* (1919), *Pervaneler Gibi* (1920), *Safo ve Karmen* (1920)[2], *İlk Temas İlk Zevk* (1922), *Aşk Kadını* (1923), *Gözlerin Aşkı* (1924), *Eski Aşk Geceleri* (1927).

Mensur Şiir: *Siyah İnciler* (1901)

---

[1] Define adlı eserin zeyli olması sebebiyle *Külliyat*'ın içerisinde *Define ve Kan Damlası* şeklinde yer almaktadır.

[2] Telif eser olmadığı için *Külliyat*'a alınmamıştır.

Oyun: *Ferdi ve Şürekâsı*[3]*, Pençe* (1909), *Cidal* (1911), *Diken* (1917), *Sansar* (1920), *Ceriha* (1927).

Anı: *Mehmet Rauf'un Anıları* (Derleyen: Rahim Tarım 2023).

Prof. Dr. Rahim Tarım

[3] Halit Ziya Uşaklıgil'in aynı adlı eseri, Mehmet Rauf tarafından oyun hâline getirilerek 1909 yılında kitap olarak yayımlanmıştır. *Külliyat*'a telif eser olmadığı için alınmamıştır.

KAYNAKLAR

AKALIN, L. Sami; *Mehmet Rauf: Hayatı, Sanatı, Eserleri*, Varlık Yayınları, İstanbul 1953.

AKI, Niyazi; *Türk Tiyatro Edebiyatı Tarihi I: Başlangıçtan Cumhuriyet Devrine Kadar,* Dergâh Yayınları, İstanbul 1989.

AKYÜZ, Kenan; *Modern Türk Edebiyatının Ana Çizgileri*, Ankara 1982.

AKYÜZ, Kenan; *Tevfik Fikret*, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yayınları: 56, Ankara 1947.

ALANGU, Tahir; *Cumhuriyetten Sonra Hikâye ve Roman,* C I, II, III, İstanbul 1965.

AND, Metin; "Tanzimat ve Meşrutiyet'te Tiyatro Yazarlığı", *Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Türkiye Ansiklopedisi,* C VI, İletişim Yayınları, s. 1622-1628, İstanbul 1985.

BAKIRCIOĞLU, N. Ziya; *Başlangıcından Günümüze Türk Romanı,* Ötüken Yayınları, İstanbul 1983.

BELGE, Murat; *Edebiyat Üstüne Yazılar*, İletişim Yayınları, İstanbul 1998.

BİRİNCİ, Ali; "Müstehcenlik Tartışmaları Tarihinde 'Bir Zambağın Hikâyesi'" *Dergâh*, nr: 16, s.19, Haziran 1991.

BİRSEL, Salâh; *Ah Beyoğlu Vah Beyoğlu*, 2. bs., İstanbul 1981.

BİRSEL, Salâh; *İstanbul Paris*, Ankara 1983.

BOSTAN (Mustafa)-ÇIRAK (Münevver); *Mehmet Rauf: Bütün Telif Tiyatroları*, Hiper Yayın, İstanbul 2020.

COŞKUN, Erdoğan; *Mehmet Rauf*, Toker Yayınları, İstanbul 1976.

ÇELİK, Naci; *Romanda Hesaplaşma*, Türkiye Defteri Yayınları, İstanbul 1971.

ÇOKER, Fahri; *Deniz Harp Okulumuz 1773*, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı, Deniz Basımevi Müdürlüğü, İstanbul 1984.

DİNO, Güzin; *Türk Romanının Doğuşu*, Cem Yayınevi, İstanbul 1978.

DÜRDER, Baha; *Şâirler, Muharrirler, Edipler*; 9. bs., İstanbul 1970.

ERCİLASUN, Bilge; *Servet-i Fünûn'da Edebî Tenkit*, Akçağ Yayınları, Ankara 2004.

ERGUN, Sadettin Nüzhet; *Cenap Şehabettin*; Yeni Şark Kütüphanesi, İstanbul 1934.

FINN, Robert P.; *Türk Romanı* (İlk Dönem 1872-1900), Bilgi Yayınları, Ankara 1984.

GÖKÇEK, Fazıl; *Bir Tartışmanın Hikâyesi: Dekadanlar,* Dergâh Yayınları, İstanbul 2007.

HUYUGÜZEL, Ömer Faruk; *Hüseyin Cahit Yalçın'ın Hayatı ve Hikâye ve Romanları Üzerinde Bir Araştırma*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara 1982.

HUYUGÜZEL, Ömer Faruk; *Hüseyin Cahit Yalçın'ın Hayatı ve Edebî Eserleri Üzerinde Bir Araştırma*, İzmir 1984.

HUYUGÜZEL, Ömer Faruk; *Halit Ziya Uşaklıgil*, Akçağ Yayınları, Ankara 2004.

KAPLAN, Mehmet; *Türk Edebiyatı Üzerinde Araştırmalar II*, İstanbul 1987.

KAPLAN, Ramazan; *Klâsikler Tartışması (Başlangıç Dönemi)*, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, Ankara 1988.

KARAOSMANOĞLU, Yakup Kadri; *Gençlik ve Edebiyat Hatıraları,* Bilgi Yayınevi, Ankara 1969.

KAVCAR, Cahit; *Batılılaşma Açısından Servet-i Fünun Romanı*; Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara1985.

KOCATÜRK, Vasfi Mahir; *Yeni Türk Edebiyatı*, Muallim Ahmet Halit Kitabevi, İstanbul 1936.

KÖPRÜLÜ, Fuad; *Bugünkü Edebiyat*, İkbâl Kitaphanesi, Cihan Biraderler Matbaası, İstanbul 1924.

KUDRET, Cevdet; *Türk Edebiyatında Hikâye ve Roman*; C I, II; İnkılâp Kitabevi, İstanbul 1987.

MEHMET RAUF, *Siyah İnciler*, (Haz.: Rahim Tarım), Özgür Yayınları, İstanbul 2018.

MEHMET RAUF, *Seçme Hikâyeler*, (Haz.: Rahim Tarım), Özgür Yayınları, İstanbul 2007.

MUTLUAY, Rauf; *Tanzimat ve Servet-i Fünun Edebiyatı* (XIX. yy. Türk Edebiyatı), Gerçek Yayınları, İstanbul 1988.

NACİ, Fethi; *100 Soruda Türkiye'de Roman ve Toplumsal Değişme*; Gerçek Yayınları, İstanbul 1990.

NAYIR, Y. Nabi; *Türk Edebiyatının En Güzel Hikâyeleri Antolojisi*; Varlık Yayınları, İstanbul 1947.

NUTKU, Özdemir; *Darülbedayi'nin Elli Yılı*, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yayınları, Ankara 1969.

OĞUZKAN, A. Ferhan; *Yakup Kadri Karaosmanoğlu* (Hayatı-Sanatı-Eserleri), Varlık Yayınları, İstanbul 1954.

ÖNERTOY, Olcay; *Edebiyatımızda Eleştiri (Tanzimat ve Servet-i Fünun Dönemleri)*; Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yayınları, 1980.

ÖZBALCI, Mustafa; *Mehmet Rauf'un Romanlarında Şahıslar Kadrosu,* Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul 1997.

ÖZMEN, Kemal; "Mehmet Rauf'un *Eylül* Romanı Üzerine Düşünceler: Bir Romanın Doğuş Süreci", *Rahim Tarım Armağanı*, s. 51-78, Emin Yayınları, Bursa 2022.

SCOGNAMİLLO, Giovanni; *Bir Levantenin Beyoğlu Anıları*, İstanbul 1990.

SEVÜK, İsmail H.; *Avrupa Edebiyatı ve Biz -Garpten Tercümeler-*, C I-II, İstanbul 1940-41.

T. Z. (1332), *Nevsâl-i Millî 1330*, Fırat Âsâr-ı Müfide Kütüphanesi, İstanbul.

TARAKÇI, Celâl; *Cenap Şahabeddin'de Tenkid (Dil, Sanat ve Edebiyat Hakkında Görüşleri)*, Samsun 1986.

TARIM, Rahim; *Mehmed Rauf: Hayatı, Sanatı, Eserleri*, Türkiye İş Bankası Yayınları, Ankara 1998.

TARIM, Rahim; *Mehmet Rauf'un Hayatı ve Hikâyeleri Üzerine Bir Araştırma,* Akçağ Yayınları, Ankara 2000.

TARIM, Rahim; "Servet-i Fünûn Romanı ve Bovarizm", *Est&Non Birikimler*, Şubat-Nisan 2001, s. 79-88.

TARIM, Rahim; *Mehmet Rauf'un Anıları,* Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2023.

TARIM, Rahim; “Anıların İzinde: Halit Ziya Uşaklıgil ve Mehmet Rauf”, *Halit Ziya Uşaklıgil*, s. 335-345, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, İstanbul 2021.

TARIM, Rahim; “Eylül Üzerine”, *Prof. Dr. Nâzım Hikmet Polat'a Armağan*, (Tayfun Haykır-Dinçer Apaydın- Merve Akbaş), s. 747-752, Türk Edebiyatı Vakfı Yayınları, Ankara 2022.

TİMUR, Taner; *Osmanlı-Türk Romanında Tarih, Toplum ve Kimlik*; Afa Yayınları, İstanbul 1991.

TÖRENEK, Mehmet; *Hikaye ve Romanlarıyla Mehmet Rauf*, Kitabevi Yayınları, İstanbul 1999.

UŞAKLIGİL, Halid Ziya; *Kırk Yıl*, (Haz. Nur Özmel Akın), Özgür Yayınları, İstanbul 2008.

UŞAKLIGİL, Halid Ziya; *Sanata Dair*, (Haz.: Sacit Ayhan-Levent Ali Çanaklı), Özgür Yayınları, İstanbul 2014.

YALÇIN, Hüseyin Cahit; *Edebî Hatıralar*, Akşam Kitaphanesi, İstanbul 1935.

YALÇIN, Hüseyin Cahit; *Edebiyat Anıları*; Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul 1975.

YALÇIN, Hüseyin Cahit; *Kavgalarım*, Ötüken Yayınları, İstanbul 2019.

Giriş

Mehmet Rauf'un *Kâbus* isimli romanı 1928 yılında [30 Kânun-ı sâni-4 Mart] **İkdam** gazetesinde yayımlanmıştır. 11054-11088 arasındaki sayılarda yayımlanan roman 31 tefrikadan oluşur. *Kâbus* için **İkdam**'da [30 Kânun-ı sâni 1928, nr. 11054] bir tanıtım yazısı yayımlanır ve romanın *Eylül* kadar başarılı bir eser olduğu belirtilir. *Kâbus*; aşk, kıskançlık ve ihaneti de içeren bir aile romanı olarak okura sunulur.

Romanın, kitap hâlinde basılmadığı bilinmektedir.

Seda Erdendoğdu

KÂBUS

Birinci Kısım
CİNAYAT

Şehper, ahenkli yürüyüşüyle dalgalanarak odadan içeri daldı; ziyadar[1] saçlarını bir bulut gibi örten örtüsünü sıyırıp omuzlarına indirerek terennümlü[2] sesiyle:

— Biz geldik, diye öttü.

Odada Nigâr'la Aziz Nihad ve çocukları küçük Mükerrem'le dadısı vardı.

Şehper evvela kanepede yan yana oturmuş kahvelerini içmekte olan zevç ve zevceyi[3] başıyla hafifçe selamlayarak doğru öbür köşede dadısı ile oynayan Mükerrem'e koştu; onu yerden kaptı, kucağına aldı, oynamaya ve oynatmaya başladı.

Nigâr elindeki fincanı küçük bir masaya koymak için uzatarak:

—Aman ne iyi ettiniz, dedi.

Sonra biraz daha bekleyip kimsenin girmediğini görünce:

—Ne o, yoksa yalnız mı geldin Şehper… Onlar nerede, diye sordu.

Aziz Nihad, kaşlarında ağır bir itiraz ihtisasıyla[4]:

—Gece vakti yalnız gelmeye korkmadın mı, diye söylendi.

---

1 ziyadar: parıltılı
2 terennüm: nağme
3 zevç ve zevce: karı koca
4 ihtisas: his

Şehper, türlü şuh oyunlarla Mükerrem'i dizlerinde sıçratmakla meşgul, köşeden cevap verdi:

— Yalnız gelmedim… Daha doğrusu, sokağa çıkarken, hatta yolun yarısına kadar yalnız değildim. Fakat ağabeyimle Hâlet, yolun yarısında, onlar malum ya, birbirleriyle yine atışmaya başladılar, ben onları bırakarak hızlandım. Şayet delilikleri tutup da geri dönmedilerse şimdi onlar da gelirler.

Şehper, Nigâr'ın küçük hemşiresiydi. On sekiz yaşlarında vardı. Sarı saçlı, kuş sesli, pek canlı bir şeydi. Yanakları alev dalgalarıyla yanıyor, gözleri tebessümlerle yıldızlanıyordu.

Nigâr onun bu izahına[5] karşı nim[6] lâkaydâne[7] bir istiğrapla[8]:

— Yine mi? etti.

Zevci de aynı tavırla omuzlarını silkerek mukabele etti[9].

Tam bu esnada, onların, karı koca Celal Bey'le Hâlet Hanım'ın merdiveni çıktıkları işitildi. Sofayı geçtiler, kapıyı açıp içeri girdiler.

Hâlet Hanım, Nigâr'ın büyük biraderi Celal'in zevcesi, yirmi iki yaşlarında, ufak tefek, ilk nazarda insanı kendisine çekip bağlayan sıcak bakışlı, mehtap tebessümlü, pek cazibeli, âdeta sihirkâr[10] tavırlı bir kadındı.

Zevci Celal Bey ise, otuz yaşlarında, ince uzun boylu[11], derisi şekilleri kolaylıkla okunan kemiklerinin üstünde çizgilerle kabarmış ve buruşmuş, keskin siyah bıyıklı bir adam. Son derece sinirli, son derece pür-ihtilâc[12] görünüyordu.

---

5 izah: açıklama
6 nim: yarı
7 lâkaydâne: kayıtsız
8 istiğrap: şaşkınlık
9 mukabele etmek: karşılık vermek
10 sihirkâr: büyüleyici
11 Metinde "böyle" yazılmıştır [aktaranın notu].
12 pür-ihtilâc: öfkeli

Bu karı koca arasındaki imtizaçsızlığı[13], bütün aile, hatta bütün mahalle erkânı bilir ve Celal Bey'in bizzat anasına ve hemşirelerine varıncaya kadar herkes aksi, müterediddit[14] zevcinden çektiği mihnetten[15] dolayı genç kadına acırlar ve bütün karı koca kavgalarında ona hak verirlerdi.

Celal Bey, gayr-i kabil-i tahammül[16] bir derecede bir tehevvür[17] kabiliyetine malik[18], başkalarının hiç fark etmeyecekleri şeylere derin manalar atf ü izâfe etmekte[19], son derece muzır[20] ve muannit[21], yanında bulunanları binbir aksilik ile her an izâc[22] ve tacizden hoşlanır haşin bir tabiatta olduğu için tabii başka kimsenin tahammül etmeyeceği bu cellatlığı bütün şiddetiyle, bütün hunharlığıyla aciz ve zayıf zevcesine tatbik ediyordu[23].

Evleneli üç senedir, Hâlet bu muameleden harap ve bizar[24] kalarak, birkaç defa zevcini bırakıp babasının evine kaçmış, fakat etrafın teşvik ve tazyikiyle[25] ve bilhassa küçük çocuğunun selâmeti için kendini kul etmeye hazır olmuş ve tekrar avdet etmişti[26].

Çiçek gibi ince, kelebek gibi nazik, kuş gibi handan yavru kadının bu canavardan çektiği hayat sadece, başka hiçbir kimsenin tahammül etmeyeceği bir işkenceden ibaretti. Sanki her saniye bir nokta üstünde burkulup kıvrılarak uçan zehirli ve ateşli bir burgu idi. Ve bu ipek vücudu tırmalayıp kemirmekten zevk buluyordu.

---

13 imtizaçsızlık: uyumsuzluk
14 müterediddit: tereddütlü
15 mihnet: eziyet
16 gayr-i kabil-i tahammül: tahammül etmesi imkânsız, katlanılamaz
17 tehevvür: öfke
18 malik: sahip
19 atf ü izâfe: katmak, eklemek
20 muzır: zararlı
21 muannit: inatçı
22 izâc: rahatsız etmek
23 tatbik etmek: uygulamak
24 bizar: tedirgin
25 tazyik: baskı
26 avdet etmek: geri dönmek

Hâlet'çik o kadar mazlum bir hilkatte[27] idi ki bu müfteris[28] muamelelere karşı ancak tebessümle şikâyet eder ve ancak nazarıyla feryat ederdi. Bu kadar tahammüle karşı canavar sükûn[29] kesbedeceğine[30] daha derin bir iltihap[31] ile daha kudurur, daha akur[32] bir vahşetle daha saldırır, her fırsatta hatta fırsat arayıp beklemeyip, rastgele, nefes alır gibi, mütemadiyen, mütemadiyen kızcağızı dişlerdi.

Genç kadın, yine her vakitki gibi yıldız tebessümüyle odaya girdiği vakit, en evvel, koştu, Nigâr'la öpüştü. Ve Aziz Nihad'a elini verdi, şen şen bir şeyler anlatmaya başladı.

Arksından giren Celal'in yüzünde ise, binbir küfür kükrüyor, binbir tehevvür köpürüyordu, derin bir işmizâzla[33], lanetle bir selam verdi, karşıdaki koltuğa çöktü oturdu.

Köşede Şehper, Mükerrem ve dadı ile bir oyun takımı yapmışlar, genç kız, çocukla türlü oyunlar çıkarıyor, onu kahkahalarla güldürerek sayhalarla[34] bağırtıyor, delice bir neşe ile eğlendiriyordu; karşıda Hâlet'le Nigâr, iki genç kadın, kanepede yan yana oturmuşlar, son derece samimi bir hararetle, kulak kulağa denilecek suretle fısıldaşıyorlar, sık sık Hâlet'in handeleriyle[35] renklenen gizli bir muhavereye[36] devam ediyorlardı.

İki erkek ise yan yana iki koltukta cigara dumanlarına müstağrık[37], konuşmaya başladılar.

---

27 hilkat: yaratılış
28 müfteris: yırtıcı
29 sükûn: sakinlik
30 kesb etmek: edinmek, yapmak
31 Metinde "iltihâ" olarak yazılmış [a. n.].
32 akur: azgın
33 işmizâz: can sıkıntısı
34 sayha: çığlık
35 hande: gülücük
36 muhavere: konuşma
37 müstağrık: bulanmış, boğulmuş

Aziz Nihad, Celal'in biperva[38] her yerde ve herkese ibzâl[39] ile döktüğü şikâyetlerine sabır ve sükûn tavsiye ediyor, öbürü, artık bu derece hafifliğe karşı tahammül mümkün olmadığını söyleyerek karısının kusurları ve kabahatleri hakkında uzun uzun tafsilat[40] veriyordu.

Her defasında, genç kadın etrafın tavsiye ve cebrine[41] dayanamayıp evine avdet edince, hakikaten kabahatli zevcesiymiş de o sefer onu yine affediyormuş gibi görünürdü. Fakat şikâyete başlayıp da münferit[42] vakaları zikredince, birer büyük kabahatmiş gibi birbiri arkası sıra saydığı bu kusurlara gülmemek kabil olmazdı. Mesela hafiflik dediği şey genç kadının neşe ve şetaretiydi[43].

Aziz Nihad, bir zevcesinin şetaretini kabahat telakki eden[44] bu erkeğe, bir de o kadar, o kadar şayan-ı perestiş[45] bir derecede seyyâl ve cevval olan[46] genç kadına bakarak, eğer kendisi de bu tabiatta, yani aksi, haşin ve muharriş[47] bir erkek olsaydı, Nigâr'ın nasıl telakki edeceğini düşünüyordu.

Karı koca Nigâr'la onların arasında pek nadiren kavga olur, bunlar da ancak zevcesinin tahammülsüzlüğünden, onun kadın asabiyetinden patlardı. Bu esnada Nigâr'ın saydığı şikâyetleri işitenler, kendisinin ne fena, ne gayr-i kabil-i tahammül adam olduğunu öğrenerek ondan korkmaları lazım gelirdi. Bunlar o kadar mübalağalı[48], o kadar pür-infial[49] idi. Hâlbuki kendisi kavgadan müteneffir[50],

---

38 biperva: sakınımsız
39 ibzâl: çokça, bolca
40 tafsilat: açıklamalar
41 cebr: zorlama
42 münferit: ayrı ayrı, tek tek
43 şetaret: sevinç
44 telakki etmek: kabul etmek
45 şayan-ı perestiş: hayanlık uyandıracak
46 seyyâl ve cevval olan: hareketli olan
47 muharriş: irkilten
48 mübalağalı: abartılı
49 pür-infial: gücenmiş
50 müteneffir: nefret eden

gürültüden müctenib[51], ne kadar müteenni[52], sakin ve sabırlı bir erkekti. O yalnız hırgürden ve gevezelikten değil, düz lakırdıdan bile pek hoşlanmaz, hatta hayatı bile ihmal eder, başkalarının iddialarına, galeyanlarına bilfiil değil, ancak derunî[53] mülahazalar[54], dâhili fikirlerle cevap verirdi.

Ya o da Celal Bey gibi nobran[55] ve müşteki[56] bir geveze, haşin ve türüş-rû[57] bir hadîdü'l-mizâc[58] olsaydı, her şeye itiraz, her söze tehevvür, her hareketten şikâyet etse, onun gibi daima bağırsa, her zaman tepinse, mütemadiyen aksilense idi… O vakit ne olurdu? Onların sakin hayatları da bir cidal[59] ma'rekesi[60] olmaz mıydı? Bugünkü bu sükûn ve selâmet kendisinin hilm ü teennisinden[61] mütevellit olduğu[62] hâlde şikâyet saatlerinde Nigâr bunu kendi tahammülüne hamlederdi[63].

Birdenbire, Hâlet şuh bir kahkaha ile çıtgırdadı ve Aziz Nihad, kocasının: "Efendim!" hiç ciddiyet yok, artık bu neşeden usandım!" diye şikâyet ettiği bu genç ve bülbül vücudun, ancak lâ-yezâl[64] neşesi sayesinde bu âteş ü cebr hayatına tahammül edebildiğini kendi kendine itiraf ediyordu.

Nigâr şimdi, Hâlet'in kahkahasıyla hitam bulmuş[65] muhavereden kendilerine döndü:

— Beyler, dedi; beyler, kadınlara biraz iltifat yok mu?

---

51 müctenib: çekinen
52 müteenni: temkinli
53 derunî: içten
54 mülahaza: düşünce
55 nobran: kaba
56 müşteki: şikâyetçi
57 türüş-rû: asık suratlı
58 hadîdü'l-mizâc: öfkeli
59 cidal: savaş
60 ma'reke: meydan
61 hilm ü teenni: yumuşaklık ve sakinlik
62 mütevellit olmak: doğmak
63 hamletmek: yüklemek
64 lâ-yezâl: bitmeyen
65 hitam bulmak: sona ermek

Celal, mutat[66] huşunetiyle[67] hemen cevabını verdi:

—Hanımlar köşelerine çekildiler, kim bilir ne fesatlık tertip ediyorlar… Atılan kahkahalardan anlaşılıyor ki, yine neşe ve keyif yerinde… Öyle ya bütün sıkıntı, bütün kasavet[68] erkeklerin sırtında… Hanımların erkeklerden yalnız paraya ihtiyaçları var, iltifata değil… Değil mi birader bey?

Aziz Nihad, manasız bir ifade ile tasdik eder[69] göründü.

Hâlet daha hafif tertip bir ikinci kahkaha ile parladı; Nigâr da manalı bir tebessümle bu kahkahaya iştirak eder[70] göründü. Bu kahkaha ve tebessümün Celal Bey'in sözlerine ait olduğu aşikârdı. Bunu hisseder etmez canavarın yüzü siyah kin bulutlarıyla katmerlendi:

— Hele bazı kadınlar var, diye ilâve etti. Derin bir nefretle; bizim Hâlet de bunların ileri gelenlerindendir, onlar için ne iltifata, hatta ne de paraya ihtiyaç var… Her şey eğlence ve her vaka kahkahadır. Can sıkıntısı, keder, felaket bilmezler, her şeye gülerler… Artık gülmenin de bir kıymeti kalmadı, o da bir rezalet oldu…

Aziz Nihad itiraz etmek istedi:

— Doğrusu ben de bu fikirdeyim Celal Beyefendi, dedi; dünyada ciddi telakki edilecek hiçbir şey bulamadığım için, ben de Fransızların söylediği gibi: "Hayat ne büyük bir sahne ve bunu facia hâline getirmek ne büyük bir budalalık!" sözünü tasdik ediyorum. Mümkün olmalı da insan gülmeli yoksa…

Celal Bey bu fikri hiç kabul etmiyordu, kendisi hissiyatında[71], muhakematında[72] itidal[73] bilmediği için ifadelerinde de derhâl galeyan ederdi.

---

66 mutat: her zamanki gibi, olağan
67 huşunet: sertlik
68 kasavet: kasvetler
69 tasdik etmek: onaylamak, hak vermek
70 iştirak etmek: katılmak
71 hissiyat: hisler
72 muhakemat: kararlar
73 itidal: ölçü

— Bu nasıl söz Allah aşkına, diye mukabele etti. Diyelim ki can sıkıntısı arızi veyahut cebrî[74] bir şey olsun… Fakat keder yok mu, elem yok mu, dert ve hastalık yok mu? Kedere ve eleme karşı da metin olmak mümkün olsun farz edelim… Ya hastalığa ve derde ne bulacaksınız? Mesela maddesi bir sırtlanın zehirli dişleriyle kemirilirken insanın canı gülmek isteyebilir mi? Evet vâkıâ[75] dünyada neşe ve hande vardır, fakat yüz bin kat fazla melâl[76] ve keder de vardır… Ne kadar sürur[77] varsa yüz bin kat fazla elem de var, bu muhakkak!

Hâlet kıvrak bir kahkaha ile:

— Evet, dedi, evet, ben Aziz Nihad Beyefendi'nin fikrine iştirak ederim. Akıllı bir insan her şeye gülmesini bilendir. Hayatta en birinci maharet budur… Olur olmaz şeylere kederlenen, manasız zırvalara hiddetlenen, hayatını boş yere zehirlemiş olur… Dört buçuk günlük ömrümüzün böyle uğraşmaya ne değeri var? Dünyaya didişmek, hırlaşmak için mi geldik?

Celal, zevcesinin bu aşikâr telmihine[78] birden feveran etti. Ve ona doğru o kadar gazaplı bir nazar etti ki Aziz Nihad da Nigâr da hatta köşede Mükerrem'le meşgul olan Şehper de havf ile[79] irkildiler.

Nigâr sözün mecrasını[80] değiştirip meseleyi kapamak için Şehper'e hitaben:

Ah Şehperciğim, sahih[81] Mükerrem seni ne kadar çok seviyor, hiç tasavvur[82] edemezsin, her gün akşamlara kadar bin kere seni anar…

---

74 cebrî: zorunlu
75 vâkıâ: aslında
76 melâl: acılık
77 sürur: sevinç
78 telmih: anıştırma, hatırlama
79 havf: korku
80 mecra: yön
81 sahih: gerçekten
82 tasavvur etmek: hayal etmek

O zaman herkes çocuğa baktı ve Şehper'in Mükerrem'le herkesten fazla meşgul olduğu, küçüğün bu meşguliyete lâyık muhabbetle[83] mukabele ettiği konuşuldu.

O esnada Mükerrem'in uyku vakti gelmiş olduğundan dadısı yatırmak için götürmek istedi; Şehper de onlara refakat ettiğinden, üçü çıkınca tekrar hanımlar bir köşede, beyler öbür köşede konuşmaya başladılar.

Celal Bey, şimdi Hâlet'in deminki hâlâ hazmedemediği sözünü muhakeme ederek hararetle diyordu ki:

— Dünyaya didişmek, hırlaşmak için gelmemişiz ama gece ve gündüz başka bir şey yapmıyoruz. Ve başka bir şey yapmak imkânı yoktur… Yaşamak demek mücadele, hava ile hayvanat ile cemaat ile, bilhassa insanlarla mücadele demek değil midir? Esasen insanlar birbirine sevk'an[84] ve nef'an[85] muhalif düşmüş olarak dünyaya gelmişlerdir, herkesin bir saadeti, bir keyfi, bir rahatı başkalarının elemleri, gözyaşları ve kederleri pahasına husul bulur[86]… Bilhassa insan yakın ve beraber yaşamaya mecbur olduğu hemcinslerinden her gün bin türlü yara ve bere alır… Mesela karı koca hayatı… Bunların gece gündüz birbiriyle yan yana, ağız ağza ve burun buruna yaşamaya mecbur olduklarını düşününüz… Buna mizaç tenafürlerini[87], tabiat ihtilaflarını[88], menfaat tesadüflerini bir de her günkü ev hayatında hodkâmlık[89] saikasıyla[90] birikme husumeti[91] de ilâve ediniz… Bahusus[92] bir kadın göz önüne getiriniz ki mesela kocasını sevmek istemiyor… Kendini arzusuna rağmen zincirle bağlanmış olan bu erkeğe karşı hissedeceği derin nefretten sonra bir başka er-

---

83 muhabbet: sevgi
84 sevk'an: içgüdüsel
85 nef'an: çıkar için
86 husul bulmak: meydana gelmek
87 tenafür: nefret
88 ihtilaf: uyuşmazlık
89 hodkâmlık: bencillik
90 saika: hâl
91 husumet: düşmanlık
92 bahusus: özellikle

kek için peyda olan yerde aşk olursa, artık ne derin, ne âteşîn[93] ve ne zehirli kin tevellüt edeceğini[94] unutmayınız. O vakit bu iki mevcut[95] arasındaki hayât-ı tabiî[96] yırtıcı, kudurmuş bir muhasama[97] olmaz mı? Evet, bütün insanlar sevk-i tabiî[98] ve menfaat muktezası[99] birbirine düşmandır ama benim fikrime göre asıl kadınla erkeğin birbirine husumeti kadar gayr-i kabil-i men' ü izale[100] bir surette değil… Bilhassa kadın ve bilhassa izdivaçta erkek için en tehlikeli ve en muzır bir düşmandır.

O, gözleri parlayarak, dişlerinin çirkin gıcırtılarıyla bu sözleri söylerken, Aziz Nihad, bu kuru ve bârid[101] adamda ne derin bir kin ateşi kaynadığını havf ve hayretle görüyor ve korkuyordu.

Celal devam etti:

— Hodkâmlık hadîd[102] ve şedit olanları her şeyde olduğu gibi bilhassa izdivaçta gasp[103] ve istibdada sevk eder. İlk devreler, şahsiyetlerin tezahürü, tabiatların tayini için ilk merhaleler; bu zamanda zevç ve zevcenin birbirine karşı hissettikleri şefkat ve muhabbete rağmen iki hodkâmlık arasında tahakküm için korkunç bir mücadele hükümrân olur[104]… İşte bu mücadelede bir kere mağlup olan taraf için bir daha selamet imkânı yoktur… Artık ölünceye kadar ezilecek, son nefesine kadar dişlenecek demektir… Öyle ki izdivaç iki şahsiyetin iki hunhar canavar gibi amansız ve daimi muhâsımasından[105] ibarettir…

Aziz Nihad kendi kendine:

---

93 âteşîn: ateşli, sıcak
94 tevellüt etmek: doğmak
95 mevcut: varlık
96 hayât-ı tabiî: doğal hayat
97 muhasama: düşman
98 sevk-i tabiî: içgüdü
99 mukteza: gereğince
100 gayr-i kabil-i men' ü izale: ortadan kalkması mümkün olmayan
101 bârid: soğuk
102 hadîd: hiddetli
103 gasp: zor kullanma
104 hükümrânı olmak: başlamak
105 muhâsıma: düşmanlık

— Tevekkeli değil Celal Beyefendi, hâkimiyetini her an bunun için tazyik ediyorsun; diye düşünüyordu.

Canavar devam etti:

— Kadının erkeğe karşı mevkiî-i içtimâiyesindeki[106] farkı düşününüz… Hayatta daimi surette erkeğin muavenetine[107] muhtaç, iaşesine[108] müftekir[109], onun elinde ancak bir zevk aleti ve bir şehvet yastığı olmasından, onun keyfine ve hevesine tâbi kalmasından, kocasından bu âmiriyet ve hâkimiyetine karşı kadında cinsî ve zaruri bir husumet vardır. Denilir ki kadın bütün hayatında bu intikamın harsıyla[110] tutuşur, bunun için güzelliğini, cazibesini ve tebessümünün, gözlerinin, vücudunun en muvaffakiyetli silahlarını kullanıp erkeği yaralamaktan, cins-i süfliyetin[111] acısını çıkarmak için erini mahv ve ta'zîb[112] etmekten başka bir emeli yoktur.

Samimi olarak bir erkeği seven bir kadın hiçbir zaman görülmemiştir… Kadın aşkının künhünde[113] mutlak[114] bir zarar tohumu vardır. Cinsler arasındaki münasebette erkek ne kadar alicenap, ne derece necabet[115] gösterirse göstersin, kadın sevk'an, cinsen, mizâcen yalancı, gaddar ve haindir..

Aziz Nihad bu soğuk ithama karşı kendini men edemeyerek:

— Amma ediyorsunuz ha… dedi.

Celal, fevkalade bir galeyan içinde idi:

— Kadın cinsinin erkek için ne müthiş bir düşman olduğunu size anlatmak mümkün değildir…

---

106 mevkiî-i içtimâiyye: sosyal mevki
107 muavenet: yardım
108 iaşe: besleme
109 müftekir: muhtaç
110 hars: istek
111 cins-i süfliyet: adi cins
112 ta'zîb: eziyet
113 künh: temel
114 mutlak: gerçek, gerçekten
115 necabet: soyluluk

[2. Tefrika]

Daha onlardan yaralanmamışsınız da şimdi itiraz ediyorsunuz… Fakat tarih ve hayat işte gözümüzün önünde… İbretle bakınız, dikkatle mütalaa ediniz[116]… Dünyada bugüne kadar yalnız tarihte meşhur kadınların yaptığı fenalıkları düşününüz. Beni ifratla[117] itham etmek değil, daha ne kadar mübalağa etsem yine hakikate yetişemeyeceğimi tasdik edersiniz…

Bu esnada Nigâr'la Hâlet'in[118] kanepesinden şen, şuh bir kahkaha daha telâtum etti[119].

Aziz Nihad Celal'in bu anda gözünde parlayan çirkin nazarı ömründe unutamayacaktı. Bugüne kadar bu adamın genç zevcesine karşı gösterdiği sû-i muameleyi fevri[120] zannediyordu; bunun arkasında ne zalim nazariyeler, ne gaddar kasıtlar olduğundan bihaberdi[121]. Demek ki bütün bu hareketlerin altında bin türlü gizli ve çirkin emeller, hodkâm ve soğuk hesaplar vardı… O zaman bu muzır adamın karşısında o dakikaya kadar hiç hissetmediği bir derin istikrahla[122] sarsıldı…

O kadar ki, daha ziyade tahammül edemedi, kadınların muhaveresine iştirak, hiç olmazsa onları kendi muhaverelerine teşrik[123] etmek istedi.

Fakat artık vakit gecikmiş olduğu için misafirler gitmek istediler; Şehper çağrıldı, o pek maderâne bir vecd[124] ile Mükerrem'in uyuyuşunu, ne oyunlarla soyunduğunu, ne cilvelerle yattığını anlatıyordu.

Onlar gidip de karı koca yalnız kaldıkları zaman Nigâr dedi ki:

---

116 mütalaa etmek: düşünmek
117 ifrat: aşırılık
118 Metinde "Hayret" şeklinde yazılmıştır [a. n.].
119 telâtum etmek: yayılmak
120 Metinde "kuru" şeklinde yazılmıştır [a. n.].
121 bihaber: habersizdi
122 istikrah: iğrenme
123 teşrik: ortak
124 maderâne bir vecd: annelik hissi

—Hâlet'e nasıl acıyorum tasavvur edemezsin… Âdeta onun için derin bir korkum var… Celal kardeşimdir ama o kadar huysuz ki tahammül edilecek bir adam değil… Bir gün hiddeti arasında kızın kafasına bir şey vuracak diye yüreğime iniyor…

Aziz Nihad kuvvetle tasdik etti. Biraz evvel o da aynı korku ile titrememiş miydi?

— Evet, mutlak bir felâket olacak, dedi. Nasıl oluyor da Hâlet'in anası babası kızlarını bu adamın pençesinde bırakıyorlar? Hayrettir vallahi...

Nigâr dalgın dalgın bakıyordu.

— Ne yapsınlar, dedi, ne yapsınlar, bir kere vermişler… Fakat asıl kabahat bence yine Hâlet'te… Bir kere kocanın aksiliğini, hiddetini görmüş anlamışsın, hâlâ onun zıddına gidecek şeylerde devam etmede ne mana var? Meselâ çok lakırdı söylendiğini, fazla gülündüğünü istemiyor; değil mi? Gülme, sus bundan kolay ne var?

Aziz Nihad, Celal'in asıl felsefesine vâkıf olduğu[125] için:

— Sen ne söylüyorsun Nigâr, diye atıldı, acaba o vakit de niçin susuyorsun, niçin somurtuyorsun diye şikâyet etmeyecek mi? Sen kardeşini hiç tanımıyorsun ki! Zaten kimse kimseyi tanımaz… Böyle olduğu hâlde insan nasıl oluyor da hiç görmediği, hiç bilmediği başka bir mahlûka izdivaç diye hayatını teslim ediyor? Bu ne korkunç bir gaflettir[126]. Evvelden de o fikirde idim, fakat ben bilhassa şimdi izdivaçta muvakkat[127] usulü tercih ediyorum. Mesela Japonya'da izdivaçlar muvakkat yapılıyor, kadın erkek birbirleriyle bir veyahut iki sene, bir müddet için evleniyorlar; o müddet geçince, eğer tarafeyn[128] birbirinden memnunsalar, izdivaç temdit olunuyor[129]… Aksi takdirde, kadın bir tarafa, erkek bir tarafa kendi yollarına gidiyorlar… Evleninceye kadar yaşamak üzere kabul edilen bir hayat arkadaşlığının ne müthiş ihtimallere maruz olduğunu

---

125 vâkıf olmak: bilmek, sahip olmak
126 gaflet: yanılgı, hata
127 muvakkat: geçici
128 tarafeyn: taraflar
129 temdit olunmak: uzatılmak

düşününce, insan serâpâ[130] haşyetle[131] titriyor… Zaten evlenip de birbiriyle uyuşan çiftler, ne kadar ne kadar az değil mi?

Nigâr tasdik ediyor, ateşli ateşli başını sallıyordu.

— Evet, diyordu; evet, ilk günlerde derin bir hararet, nihayetsiz bir şefkat... Yavaş yavaş, lâkaydî[132], hissizlik… Yahut gece gündüz korkunç bir mücadele… Müthiş bir husumet…

Aziz Nihad hazin bir tebessümle gülerek:

— Yani kardeşinin söylediği gibi, birbiriyle yaşamak için değil, boğuşmak için birleşmişler gibi, dedi.

İKİNCİ BAB

Öbür sabah uyanınca Aziz Nihad kendini yatakta buldu. Nigâr son günlerde âdet etmişti, onu yatakta yalnız bırakıyor, erkenden kalkıyordu.

Hissiyatını alenen[133] izhar etmek[134] itiyadında[135] olsaydı hemen başını kaldırıp orada köşedeki kanepede ya gazete, ya kitap okumakta veyahut bir el işiyle uğraşmakta bulacağına emin olduğu zevcesini serzenişli[136] acı sözlerle ikaz etmek isterdi. Fakat içinden sayılı, gizli düşünceli bir adam olduğu için hiç ses çıkarmaksızın, hatta başını çevirip bakmaksızın mahzun mahzun düşünmeye başladı.

Şimdi derin bir hasretle izdivacının ilk ayları, hatta ilk senelerini düşünüyordu.

Beş sene evvel teehhül ettikleri[137] *z*aman, bu âdeta bir muaşaka[138] hararetiyle pek parlak izdivaç olmuştu. Hiçbir vakit başkala-

---

130 serâpâ: baştan ayağa
131 haşyet: korku
132 lâkaydî: kayıtsızlık
133 alenen: açıkça
134 izhar etmek: ortaya koymak
135 itiyat: alışkanlık
136 serzenişli: sitemli
137 teehhül etmek: evlenmek
138 muaşaka: aşk

rının delâletiyle[139], yalnız soğuk hesaplar ve menfaat üzerine müesses[140] bir izdivaç bu kadar sıcak bir ruh itilâfıyla[141] mesut olmamıştı. Gelin ve güvey ikisi de birbirleri için ilk saniyeden itibaren çılgınca bir merbutiyet[142] hissettiler.

Vâkıâ bu merbutiyetin his ve ruh için olduğu kadar, belki daha ziyade ikisi için de cinsî zevkin ilk inkişafının[143] tesirinden, maddi ihtiyacın tatmininden mütevellit olduğu Aziz Nihad'ın tahlilkâr neşterinden kurtulamıyordu. Fakat zevklerin bu kadar tevafuku[144], emellerin bu kadar tesadüfü de yine büyük bir saadet değil miydi?

Teehhül ederken Aziz Nihad her şeyden evvel temiz ve namuslu bir ailenin saf ve masum bir kızına nail olmaktan[145] başka bir şey istememişti. Onu en çok memnun eden bir hâl olmak üzere, her izdivaçta olduğu gibi, o kadar fena ihtimallerin tehdidine maruz olan kendi izdivacında pek latif bir tesadüf olarak bu muazzez[146] emeline tamamıyla nail olmuştu.

Karısı, en mahrem[147] münâsebâtında[148] katiyen keşfetmiş ve kani olmuştu[149] ki, hakikaten sıkı bir aile terbiyesi dâhilinde son derece ahlâki bir itina ile yetişmiş, bir çocuk, bir melek gibi pak ve beyaz büyümüştü. Aziz Nihad emindi ki intisâb ettiği[150] aile sahihten pek temiz ve yüksek hayat şartları içinde yaşıyordu.

Nigâr, tertipsiz, usulsüz ve gayr-i muntazam[151] tahsilin bütün nekaisine[152] rağmen zekâsı sayesinde hayat hakkında oldukça ciddi

---

139 delâlet: yol göstericilik
140 müesses: kurulmuş
141 itilâf: uyuşma
142 merbutiyet: bağlılık
143 inkişaf: keşfedilmek
144 tevafuk: uygunluk
145 nail olmak: sahip olmak, ulaşmak
146 muazzez: kıymetli
147 mahrem: gizli
148 münâsebât: ilişkiler
149 kani olmak: yetinmek, ikna olmak
150 intisâb etmek: dahil olmak
151 gayr-i muntazam: düzensiz
152 nekais: eksiklikler

ve doğru düşünür, ince hisli, zamanın bütün genç kızları gibi zarafete, tezyine[153] pek münhemik[154], son derece hâr ü âteşîn[155] bir kalbe malikti. Kadın inceliğiyle, bilmediği şeyleri keşfeder, az bildiği şeyleri his ve idaresiyle örterek neticede muhatabını malumatıyla[156] yine teshir ederdi[157]. Bu ilk seneleri daha hararetli bir merbutiyet, daha mahrem bir samimiyetle derin bir şevk ve saadet içinde geçirmişlerdi. Bahusus, ilk zamanların vecd-engîz[158] tafsilatını şimdi düşündükçe, bugünkü bu acı teferruatı[159] bile unutacak kadar yine sermest[160] kalıyordu.

Bu âdeta mânisiz[161], hudutsuz bir aşk saadeti olmuştu. İkisi de gençliklerinin en galeyanlı anında idiler. Evlendikleri zaman Aziz Nihad yirmi dört, Nigâr on sekiz yaşında idi. Harika olmak üzere Aziz Nihad da zevcesi kadar bekâreti muhafaza etmişti.

Delikanlı evvela leylî[162] bir mektebin yüksek duvarları içinde çalışkanlıktan, fesatlık düşünmeye vakit bulamayarak ilk gençliğini masumiyet içinde geçirmiş, derin bir nefis hürmetiyle mektep arkadaşlarının hemen hepsinin bulaştıkları levslerden[163], murdar[164] temaslardan uzak kalmaya muvaffak olmuştu. Tam yirmi yaşında mektepten çıktığı vakit, uzun müddet girdapta yuvarlandığı büyük hayatta kendine münasip bir mevki, müsmir[165] bir iş temini peşinde bocalamış, kadın ve zevk için koşmaya ne heves etmiş, ne de vakit bulmuştu.

---

153 tezyin: süs
154 münhemik: düşkün
155 hâr ü âteşîn: sıcak
156 malumat: bilgi
157 teshir etmek: büyülemek
158 vecd-engîz: coşkulu
159 teferruat: ayrıntılar
160 sermest: sarhoş
161 mânisiz: engelsiz
162 leylî: yatılı
163 levs: pislik
164 murdar: pis
165 müsmir: verimli

İlk kadını yirmi bir yaşında tattı. Ve bu bir ev hanımı olmakla ve güya bir aşk oyunu neticesinde elde edilmekle beraber bir sokak mahsulü derecesinden pek yüksek olmayan adi bir kadına tesadüf ettiğinden, Aziz Nihad, ilk darbe olmak üzere hissiyatındaki vakarın[166] galeyanıyla böyle kolay ve hafif münasebetlerden iğrendi.

Bu hâle rağmen, aynı zamanda son derece garâm-perver[167] bir mizaçta olduğu için, bu iki temayülün[168] ancak temiz bir izdivaçta, masum bir aile kızında kabil olduğunu derhâl keşfetti.

Hâlbuki o vakit hemen izdivaç için karar verecek kadar hayatında intizam[169] ve emniyet mevcut değildi.

İlk emel olarak ne yapıp yapıp hayatını tanzim etmeye[170] karar verdi.

Malik olduğu büyük azim[171] ve irade sayesinde, başka hiçbir şey düşünmeyerek kendine hayatta parlak bir mevki teminine çalıştı. Koştu, yoruldu ve didindi; nihayet malî bir müessesede açılan müsabakada birinciliği kazanarak şerefli ve zengin bir memuriyet elde etti. Artık istediği gibi izdivacı düşünebilirdi.

Dindar bir aile içinde büyümüş olduğu gibi, mizâcen pek ciddi olduğundan, aşk ve izdivaç hakkında yeni fikirlerin sirayetine[172] mukavemet etmişti[173]. Bunun için izdivacı usul dairesinde akdetmek[174] istiyordu. Hemşirelerine rica etti, onların delâletiyle evlenmek arzusunu izhar etti. Onlar aradılar, sordular ve işte Nigâr'la bu şartlar dâhilinde evlendiler.

Zevç ve zevce daha ilk günden itibaren pek büyük bir saadet olmak üzere, ikisi de bütün hislerinde, bütün zevklerinde birbirine

---

166 vakar: ağırbaşlılık
167 garâm-perver: aşk besleyen
168 temayül: eğilim
169 intizam: düzen
170 tanzim etmek: düzenlemek
171 azim: büyük
172 sirayet: yayılma
173 mukavemet etmek: direnmek
174 akdetmek: gerçekleştirmek

son derece uygun olduklarını keşfettiler. Bu onları o kadar memnun ediyordu ki, birbiri için dünyaya gelmiş oldukları zehâbını[175] veriyordu. Mesela Aziz Nihad'ın beğendiği bir şey mutlaka Nigâr'ın beğendiğine veya beğeneceğine yahut Nigâr'ın istediği ve sevdiği bir şey Aziz Nihad'ın seveceğine veya isteyeceğine muvafık[176] düşerdi. En ciddi umurdan, en hafif teferruata kadar her şey hakkında fikirleri, hisleri hep aynı ve müşterekti[177]. Bu iştiraki, bu ayniyeti[178] her gün yeni ve parlak tezahürlerle keşf ve takdir etmek ilk ayların zevkini son derce canlandırmıştı.

Hele ilk günlerde her hisleri beraber, her emelleri beraber… Biri bir şey istedi mi diğeri de istemiş olurdu, hatta bazen birbirlerinden habersiz olarak, aynı şeyi istemekte olduklarını görmüşler ve son derece mütehayyir olmuşlardı[179].

Bütün bu kadar samimi ve âteşîn merbutiyet tezahür ettikten sonra, şimdi, bu son günlerde Nigâr'a ne olmuştu da böyle değişmişti. Ve o kadar değişmişti ki, hareketinin biçimsizliğini bile anlamıyordu.

Mesela kocasını sabahleyin yatakta böyle yalnız bırakarak haber vermeden kalkıp gitmesi hayatlarında fevkalade bir arıza ve bunu takdir etmeyerek habersiz ve gafil kalması Aziz Nihad'ın fikrince, izdivaç hayatları ve saadetleri için, en feci bir hâile[180] idi.

Hem bu yalnız sabahları olmuyor, öyle ya genç kadının bazen geceleri de dikiş dikmek yahut bir kitap okumak için ondan geç yattığı olurdu.

Aziz Nihad kendisi hâlâ ilk merbutiyetle hatta ilk günlerden daha sıcak bir samimiyetle taşkın olduğundan, Nigâr'ın da kendini o hararetle ta'zîz ettiğine[181] o kadar emindi ki, yavaş yavaş fark et-

---

175 zehâb: zan, sanı
176 muvafık: uygun
177 müşterek: ortak
178 ayniyet: aynılık
179 mütehayyir olmak: şaşırmak
180 hâile: dram
181 ta'zîz etmek: şereflendirmek

tirmeksizin zuhura gelen bu lakaydane hareketlerin fecaatini kendisi de ilk günler anlamamıştı.

Birdenbire dudaklarında geniş bir tebessümle telaşına ve endişesine güldü.

Lakin mademki bunu bugüne kadar birçok defa tekrar ettiği hâlde kendisi anlamamıştı, demek ki, zevcesi de anlamayarak yapmıyor muydu?

Nigâr'ın o kadar iyi tanıdığı derin şefkatle, ince hissiyatla lerzan[182] ve mültehib[183] kadın ruhunun böyle birdenbire soğuması, ansızın rabıtasının çürümesi hiç mümkün müydü?

Ta ilk günlerden başlayıp hatırâtı[184] arasında koşa koşa, atlaya atlaya gelerek bu noktada takılıp duruyor, kendisinin verdiği vahim manalara hiç lüzum olmadığını, bu işlerin bir karı kocanın her günlük hayatı içinde pek sade, gayet tabii olduğunu tasdik ediyordu.

Evet, pekâlâ görüyordu; karı koca hayatında ilk günlerin muhabbeti günlerin zincirine takılarak, sürüklene sürüklene yıpranıp üzülerek yavaş yavaş zail oluyordu[185]; bu kadar sene sonra onlar da elbette ilk günlerdeki gibi bir güvercin hayatı sürecek değillerdi.

Bu hâl hayatın en elim[186] bir tecellisi[187] en gayr-i kabil ta'mîr[188] bir kanunuydu. Yaşayan şey üzülüyordu. Hayat en metin rabıtaları, en derin aşkları bile işleyerek, en âteşîn alakaları bile söndürerek, her şeyi kemiriyor, kemiriyor, kemiriyordu. Dünyada yaşamak kadar iknâ-kâr [189], muhrib[190] bir kuvvet daha bulunamazdı. Yaşamak, her an mahvolmaktı. Bir taraftan erinmek, ezilmek, çürümek, zail olmak ve bilhassa, bilhassa değişmek demekti.

---

182 lerzan: titrek
183 mültehib: alevli
184 hatırât: anılar
185 zail olmak: yok olmak
186 elim: acıklı, üzücü
187 tecelli: yansıma
188 gayr-i kabil-i ta'mîr: tamiri mümkün olmayan
189 iknâ-kâr: ikna edici
190 muhrib: yakıcı

Buraya gelince, bilhassa korkmuş, çukurlanmış gözlerle haşyet ve endişe içinde bunaldı kaldı.

Demek ki, şimdi böyle habersiz başlayan lâkaydî ve rehavet[191] haberleri olsa bile ve ne yaparlarsa yapsınlar bir fayda temin etmeyerek, yavaş yavaş daha mutlak, daha kati olacak, onların o kadar ilâhî olan aşkları da sönecek, ezilecek ve çürüyecekti!

Bu kadar çabuk ve bu kadar çaresiz mi?

Başını çevirdi ve baktı.

Nigâr, aynanın karşısında daha tamamıyla giyinmemiş, nim üryan[192], pudrasını sürüyordu.

Bu nim giyinmiş hâliyle genç kadının narin endamı, kalçaları, belin ve göğsünün âhenk-dâr[193] hutûtunu[194] meydana çıkarıyor ve vücudunun tenâsubunu[195] pek latif bir surette canlandırıyordu.

Çıplak omuzların nazar-rübâ[196] tedevvürleri[197], ensenin rengîn kadifesi arasında, göğüs korsajın der-âgûşundan[198] bütün servetiyle taşıyor, kesik saçları altında yanakları ve bilhassa, kalınca, şehvetperver[199] dudakları şayan-ı perestiş bir alev içinde ateşleniyordu.

Aziz Nihad, karısının muazzez vücudunu, bütün gizli serâirine[200] vâkıf olduğu, bütün mahrem rayihalarını[201] massettiği[202] bu genç, bu ipek vücudu, pek derin bir zevk, pek lerzan bir hatıra kasırgası içinde seyrediyor, bu hatıralarla sermest olarak bakıyor, gözlerini ayırmayarak bakıyordu.

---

191 rehavet: rahatlık
192 nim üryan: yarı çıplak
193 hutût: çizgiler
194 âhenk-dâr: ahenkli
195 tenâsub: uygunluk, uyum
196 nazar-rübâ: göz alıcı
197 tedevvür: yuvarlaklık
198 der-âgûş: kucak
199 şehvet-perver: şehvetli
200 serâir: sırlar
201 rayiha: koku
202 massetmek: soğurmak

Bu nefis kadının başka hiçbir sebebi olmayarak yalnız hayatının her günlük cereyanından hararetinin sönmesi ve nihayet, ihtimal… İhtimal onu ihmal etmesi, ne acı, ya Rabbim, ne kadar acıydı!

Hayat uçuyor, uçuyordu; silinecek, mahvolacak yalnız şefkat ve muhabbet değil, değişecek yalnız âdetler, tabiatlar değil, bir gün olacak vücutlar da eriyecek değil miydi?

Kalbi zehirli bir taharrüşle[203] yırtıldı.

O, bu sabah, o gerçekten bir çocuk oluyordu.

Şu anda elinin altında arzusuna hâhiş-ker[204], davetine müterakkıb duran[205] bu genç ve tatlı vücuttan istifade etmek varken, böyle delice mülahazalara kapılmak büyük bir divanelik değil midir?

Bu siyah düşüncelere karşı gelmek için fikrini değiştirmek istedi; birdenbire, yanı başında, aşk ve şehvet içinde kaynayan zevcesinin latif vücuduna derin bir açlık hissetti ve onu yatağa, çağırmak, kollarının arasına alıp binlerce buse yağmuruyla sıkmak, dudaklarını koklamak, nefesini, canını içmek ihtiyacıyla sarsıldı.

— Bir yere mi gideceksin, diye sordu.

O, kalbinin bütün ihtirası, arzusunun bütün galeyanıyla işittiği bu hitaba karşı latîfe-âmiz[206] bir cevap bekliyordu.

Fakat Nigâr, hiç beklemediği için gayet sert görünen bir huşunetle:

— Bu vakit nereye gidebilirim, diye cevap verdi.

Birden bu muamele ile son derece mecruh[207] olarak, Aziz Nihad, fakat yine hilm ü sükûnetle[208]:

— Erken kalkmışsın da… demek istedi.

Bu ilk huşunete rağmen lakırdıyı yumuşatıp onu yatağa çağırmaktan hâlâ vazgeçmemişti.

---

203 taharrüş: tırmalanma
204 hâhiş-ker: istekli
205 müterakkıb duran: bekleyen
206 latîfe-âmiz: güzel sözler içeren
207 mecruh: yaralı
208 hilm ü sükûnet: yumuşaklık ve sakinlik

Nigâr'ın şüphesiz bugün pek asabiyeti vardı. Çünkü Aziz Nihad son sözünü bir tarziye [209] makamında yumuşak bir sesle söylediği hâlde genç kadın bunda yeni bir itiraz, fena bir şikâyet bulmuş gibi göründü.

Her gün mutlak öğleye kadar yatmalı mı? Erken uyandım, seni uyandırmak istemedim… Yatakta kendi kendime canım sıkıldı, kalktım… Giyindim… Kabahat mi yaptım?

Son sözü, kocasının gözlerinde gördüğü fazla melûl[210] ifadeden pek şiddetli cevap verdiğini anlayarak, tamir için sesini biraz yumuşatıp, hafif bir eda ile söyledi.

Fakat Aziz Nihad, en derin noktalarına kadar mecruh olmuştu.

[3. Tefrika]

Son günlerde, Nigâr'da mütezâyid[211] bir huşunet fark ediyordu. Bu, biraz evvel düşündüğü gibi hayatın her günkü yek-renk[212] cereyanının men ve izalesi[213] kabil olmayan teessüründen[214] olsun yahut başka herhangi bir sebepten olsun, neden olursa olsun, vaki ve mutlaktı.

Ve bu hamle altında zevkten ve şehvetten vazgeçip yatakta daha ziyade duramayacağını anlayarak fırladı kalktı. Köşede pencerenin önündeki kanepeye oturdu, orada duran gazeteyi çekti, aldı, uzun uzun meşgul göründü.

Gözleri gazeteye dalmış, fakat fikri bir taraftan müthiş bir humma içinde işliyordu.

İlk senelerde hep letafet[215], hep nevaziş[216] tevali[217] etmişti; fakat artık şimdi hayatın hep hücumuna karşı gelmek lazım geliyordu.

---

209 tarziye: özür
210 melûl: mahzun
211 mütezâyid: artan
212 yek-renk: aynı
213 izale: ortadan kalkma
214 teessür: üzüntü
215 letafet: güzellik
216 nevazişv: okşayış
217 tevali: takip

Demek artık sıra değişmişti, demek artık makûs[218] cereyana razı olmak, acı darbelere tahammül etmek, boyun büküp serfürû etmek[219] lazımdı.

Çünkü hayat, bu hücumu, bu tebeddülü[220], birden ansızın izhar etmediği için, mukavemet mümkün değildi. Hayat her gün birer birer damlayarak ağır ağır günleri, sonra haftaları, ayları ve seneleri teşkil eden hissiz saatleriyle en muazzez mevcudiyetleri[221], en muazzez ruhiyyetleri[222], ağır ağır, gayr-i mahsûs[223] bir fecaatle, fark ettirmeksizin, tahrip[224], tahrip, tahrip ediyor, inhilâle[225] sevk ediyor ve ancak tahrip işi meydana çıktıktan sonra, tamir imkânı ve kuvveti kalmadığı vakit, tahakkuk ediyordu[226].

Hatta bizzat kendisi, zevcesine karşı ilk günlerdeki ciyâdeti[227] muhafaza, etmiş miydi?

Şimdi tahattur ediyordu[228] ki ilk günlerde sabahları en evvel kendisi uyanır ve Nigâr'ı buselerle, nevazişle uyandırırdı; son günlerde ise şüphesiz hayatın bu fena-kâr ve muzır tesiri altında, dalgın dalgın uykuyu zevcesiyle oynaşmağa tercih ediyordu. İlk senelerde beraber yatarlar, konuşarak, sevişerek beraber uyurlar, sabahleyin biri evvel uyanırsa hemen ötekini uyandırırdı. Hatta… Hatta… Âh evet, işte şimdi Aziz Nihad içi sızlayarak düşündü ki uyku içinde bile birbirlerine arkalarını dönmek memnu[229] idi; öyle ki gece içinde habersiz olarak, arkasını dönen olursa, öbürü onu uyandırarak: "Bana dön!" demek latif bir âdet olmuş ve bilhassa Nigâr, uyku

---

218 makûs: tersine çevrilmiş
219 serfürû etmek: boyun eğmek
220 tebeddül: değişim
221 mevcudiyet: varlık
222 ruhiyyet: ruhlar
223 gayr-i mahsûs: genel
224 tahrip etmek: bozmak, savaşmak
225 inhilâl: bozulma, parçalanma
226 tahakkuk: gerçekleşmek
227 ciyâdet: tazelik
228 tahattur etmek: hatırlamak
229 memnu: yasak

arasında dalgın dalgın onu uyandırıp: "Arkanı dönme…" demeye pek ehemmiyet verir olmuştu.

Hâlbuki bu son günlerde yalnız gece uyku arasında dönmek değil, yattıkları vakit birbirlerine dönüp uyudukları, hatta sabaha kadar dönük durdukları sonra, sabahları uyanınca, uyanmayanı bugün Nigâr'ın yaptığı gibi yalnız bırakıp kalktıkları bile oluyordu.

Çünkü hayat, herkes gibi onları da törpüleye törpüleye aşındırmıştı; bu kabahat ne kendisinin, ne Nigâr'ındı; bu bizzat hayatın, azı dişlerinin arasına alıp, her gün her dakika ezip aşındırarak, hislerimizi, zevklerimizi, fikirlerimizi inhilâle, tefessühe[230] sevk eden melun[231] ve fenâ-kâr hayatın cinayeti idi.

ÜÇÜNCÜ BAB

Birkaç gün sonra, bir akşam Aziz Nihad üst kattaki yatak odalarında yalnız kalmış, kenar penceresinin önünde kanepede gazete okuyordu. Bugün işinden erken hareket etmiş idi. Gazetenin sütunlarına dalmış dururken, bir an oldu ki, gözleri kayarak, pencerenin tülünün arasından, karşıki evin damının üstünde uçup semaya akmış, öyle kaldı.

Bir dakika geçmemişti ki, birdenbire ve hatta bir elektrik sadmesine[232] temas etmiş gibi sarsılan gözleri korkunç bir nazarla orada bir noktaya dikildi. Karşıki evin orta kat penceresinde tüllerin arkasında tuhaf hareketler ve işaretler görüyorum zannetmişti. Dikkatini bu noktaya teksif edince[233], tülün ara sıra açılıp kenardan büyük bir ihtiyatla[234] bakan bir baş gördü. Bu baş kendinin bulunduğu haneye ve bilhassa o pencereye bakıyordu.

Acaba yanılıyor muydu? Biraz bekledi, ara sıra görünen çehreyi tanıyordu. Fakat onun kim olduğunu tayin etmek imkânı yoktu. Beyni bir kasırga telâtumu ile herc ü merc[235] bir hâlde idi.

---

230 tefessüh: bozulma, çürüme
231 melun: lanetli, uğursuz
232 sadme: çarpma
233 teksif etmek: yoğunlaştırmak
234 ihtiyat: dikkat, özen
235 herc ü merc: dağılmak

Evet, hiç şüphe yoktu. Bu adam onların penceresine bakıyordu. Fakat daha emin olmak ve iyice tetkik[236] edebilmek için, Aziz Nihad, oturduğu yerden kalktı, odanın öbür duvarının yanındaki pencereye gitti, böylece, şimdi, adama biraz daha yaklaşmış ve onun alakadar olduğu pencereden başka bir yerden teftiş etmiş olacaktı. Duvara yapışarak tülün aralığında, kendini keşfettirmemeye çalışarak, ince ince tetkike koyuldu.

Evet, evet hiç şüphe yoktu; bu adam, bu delikanlı yahut daha doğrusu bu çocuk (çünkü şimdi teşhis etmişti. Bu ancak yirmi yaşlarında bir genç idi. Ara sıra vapurda rast geldiğini tahattur ediyordu). Onların penceresine karşı büyük bir ehemmiyetle, son derece ihtimam[237] ve itinayla bakıyor, işaretler ediyor ve nazar-ı dikkati celp etmek[238], "Ben buradayım!" demek ister görünüyordu.

Lâkin böyle bir harekette bulunabilmek için, bu cesareti nereden almıştı?

Acaba?

Birdenbire gözlerinin karardığını hissetti; şimdi sağını, solunu, önünü hiçbir şeyi görmüyordu. Aynı zamanda kulakları uğuldamağa başlamış, bu uğultu bütün vücudunda boğucu bir tazyikle hummalı bir nebeâna[239] sebep olmuştu. Öyle ki nefes alamıyor, boğuluyordu.

Bu cesareti bu adama Nigâr mı vermişti?

Fikri bir an durdu, işlemedi; sonra sokaktan geçen bir helvacının sayhasına takıldı. Nazarı tekrar tülün arasından karşıki damın üstüne ve oradan semaya aktı.

Alnını sıktı, sendeleye sendeleye kanepeye avdet etti, düştü oturdu. Serseri, perişan bir ceht[240] ile tekrar düşünmek, tekrar meşgul olmak istedi; fakat mümkün değil, muvaffak olamıyordu. Lüzumsuz ve münasebetsiz şeyler düşündüğü hâlde, fikrini istediği

---

236 tetkik: inceleme
237 ihtimam: saygı, özen
238 celp etmek: çekmek
239 nebeân: kaynama
240 cehti: çaba, durum

mevzua celp edemiyordu. Kendini zorladı ve düşüncesini tespite çalıştı.

Evet, öyle değil mi? Mademki bu çocuk bu kadar cesaret buluyordu. Demek ki, aynı şeyi evvelce yine yapmış ve artık âdet etmişti; demek ki, bu cesareti ona vermişler veyahut bağışlamışlardı. Bunu kim yapabilirdi? Bu pencerede Nigâr'dan başka kim oturuyordu?

Ah, evet, şimdi, anlıyor, şimdi görüyordu ne zamandan beri Nigâr sokağa çıkmak istemiyor, evde oturmayı tercih ediyordu. Bu müddet zarfında Aziz Nihad birkaç defa beraber gezmek için teklif etmiş, fakat zevcesi bin bahane ile reddetmiş, çıkmamıştı. Evde oturduğu zamanlar ise mutlak bu pencerenin önüne ve bu kanepeye oturuyor, buradan hiç ayrılmıyordu.

Demek bunun için sokağa çıkmıyor, kanepede oturuyor, bu pencereden ayrılmıyor, demek… Demek…. Lakin demek… Ah ya Rabbi…

Son günlerde nazar-ı dikkatini celp eden Nigâr'ın bazı hareketlerini, bazı rehavetlerini, şimdi anlıyor, bunların manasını bütün fecaatiyle şimdi görüyordu.

Tekrar gözlerine siyah bir bulut indiğini hissetti. Nazarı korkunç bir sebat[241] ile tavana saplandı, derin ve hatta bir ölüm sükûtu[242] içinde, düşüncelerinin girdabına yuvarlandı.

[4. Tefrika]

Bu kati ve muhakkak idi. Bu karşıki evdeki çocuk yahut herif, her ne ise bu adam, Nigâr'ın müsaade ve lütfuna nail olmuş, bu cesaretle penceresinde, tülün arkasında bekliyor, onun gelmesini, kendine görünmesini ve ihtimal işaret etmesini istiyordu.

Acaba yalnız, yalnız bunu mu bekliyordu? Yalnız bunu mu?

---

241 sebat: sabitlenme

242 sükût: sessizlik

Münasebet bu kadarda mı idi, yoksa ilerlemiş, yoksa muhabere[243] ve mülakata[244] kadar dayanmış mıydı?

Ve bunu Nigâr yapıyordu öyle mi?

Nigâr, canından muazzez, ruhundan muhterem[245], canından kıymetli, Nigâr, ona karşı bu hıyaneti[246] irtikâb ediyor[247], öyle mi?

Lakin nasıl yapıyordu? Ve niçin yapıyordu?

O kadar temiz, o kadar masum bildiği ve hakikaten temiz ve masum olan Nigâr nasıl olmuş da bu levse sukut etmişti[248]?

Şüphesiz bu hareketin mahiyetini ve manasını biliyor ve bunun zevcine ve çocuğuna karşı pek şenî[249] bir cinayet olduğunu takdir ediyordu ve bunu bile bile yine yapıyordu? Aşk ise, vardı. Gençlik onda vardı, para, israf, sefahat bir genç kadının istediği ve isteyebildiği şeylerden hepsi vardı. Hiçbir şey eksik değildi. Ve yine yapıyordu…

Birdenbire korkunç bir rüyadan uyanır gibi silkindi, sarsıldı, gözlerini sildi, tekrar baktı…

Hayır, bunun imkânı yoktu ve olamazdı. Nigâr, o kadar sevdiği ve kendini sevdiğine emin olduğu o şefkatli ve masum kadın, onun hayatı, neşesi, ümidi olan Nigâr, bunu yapmaz, yapamazdı; böyle murdar hıyanete tenezzül etmez[250], edemezdi.

Bu çapkın oğlan, belki camını açıp kaparken genç kadını penceresinde nasılsa görmüş ve bundan cesaret alarak, böyle teftişe ve takibe koyulmuştu. Mutlak, mutlak böyle idi ve bu kadardı!

O ise bu ulvi kadından bu kadar kolayca, ilk hamlesinde şüphe etmiş, onu ithama kadar ileri gitmişti. Ne canavar bir erkekti ya Rabbim… Şimdi ona gidip af dilemek lazımdı, "Ben senden şüphe

---

243 muhabere: haberleşme
244 mülakat: görüşme
245 muhterem: saygın
246 hıyanet: ihanet
247 irtikâb etmek: işlemek
248 sukut etmek: düşmek
249 şenî: utanılacak
250 tenezzül etmek: düşmek, uğraşmak

ettim, Nigârcığım… Sen bana hıyanet edebilirmişsin gibi, seni itham ettim… Beni affet karıcığım…" diye eline kapanacak öpecek, öpecekti…

Tam bu esnada Nigâr aşağıdan çıktı, odaya girdi.

Aziz Nihad, ona hemen itiraf edecek ve af dileyecekti, fakat…

Fakat genç kadının ilk nazarı hemen karşıki pencereye atıldığı gibi, bütün mevcudiyeti de odanın o kadar haricinde[251], ziyanın[252] o kadar fevkinde[253] idi ki, başka bir zamanda olsa, Aziz Nihad'ın hiç fark etmeyeceği bu gayr-i mahsûs hareketleri bildiği, uyandığı için şimdi görünce dili tutuldu, kalbi durdu. Derin derin bir yaranın yırtıldığını, kanadığını hissetti. Kan damlaları birer birer düşüyor ve her biri bir ateş veya zehirmiş gibi, bütün mevcudiyeti yanıyor ve sızlıyordu.

Yan yana oturuyorlardı; bu esnada kadının aklı, fikri, gözü, kulağı bütün karşıki pencerede olduğunu acı acı görüyor, gözlerinde […..][254], her an başka bir darbe ile zonklayarak onun bütün fikrini ve emelini keşfediyordu.

O zaman en derin köşelerinden aks eden bir elem sayhası ile: "Eyvah!" etti.

Evet, eyvah! Artık Nigâr, o kadar yüksek ve o kadar temiz Nigâr, demek o kadar, o kadar denaete[255] gömülmüştü; lakin nasıl vakit bulmuş, nasıl karar vermiş ve nasıl cesaret etmişti?

Demek o da bütün ötekiler gibi levs ü cîfe[256] idi, o da onlar gibi murdar bir paçavra, demek bütün kadınlar, hepsi, hepsi en ulvi görünenler de dâhil olduğu hâlde, hepsi, mülevves[257], hepsi de bin kere, mülevves, mülevves, mülevves idi!

---

251 hariç: dış
252 ziya: ışık
253 fevk: üstünde
254 Okunamayan kelime.
255 denaet: alçaklık
256 levs ü cîfe: leş
257 mülevves: kirli

Bugüne kadar hayatında hiçbir imkân ve müsaade bulmamış, ne terbiyesi, ne hayatı, ne sâiki[258] müsaade etmemiş, yabancı bir erkekle temas etmemiş bir masum kadın olduğu hâlde, o da bu murdar sahaya bu kadar kolayca düşmüş idi. Öyle mi?

Öyle ise, namus ve iffet ne idi ya Rabbim? Levs ve denaet onların ruhları mı idi, murdar ve deni[259] onların mevcudiyetleri mi idi?

Buna cesaret edebilmiş, nasıl korkmamış, bahusus yavrusuna nasıl kıymış idi? Nasıl her şeyi unutmuş, hayattaki kaidelerini ve rabıtalarını nasıl ihmal edebilmişti? Ahlâk ve namusu hakkında o kadar muhafazakâr, o kadar metin görünürdü. Şimdi birer birer onun bazı fikirleri aklına geliyordu. Bunları düşündükçe, o ciddiyeti, o vakarı, o derinliği göz önüne getirdikçe bugünkü bu hafiflik, bu tenezzül, bu havailik onu kudurtuyordu.

Demek o sözler hep yalan mı, o hareketler tekmil sahte mi idi? Onları yalnız kendini kandırmak için mi söyler, aldatmak için mi gösterirdi?

Erkekler hakkında o kadar mağrur ve istihfafkâr[260] olan, hiçbir erkek beğenmeyen Nigâr, nasıl olup da bu tanımadığı, bilmediği haylaz oğlanı beğenmiş, muazzez kadınlığını, inci namusunu ona teslime, ona fedaya nasıl razı olmuştu?

*

Bir kere, ilk şüphe böyle tahakkuk edince, şimdi onu tek bir arzu kavuruyordu: Acaba münasebet ne raddede[261] idi?

O, zavallı gafil erkek, ezeli safvetiyle[262], zevcesinin namus ve sadakatine emin, onu süslemek ve beslemek için çalışır didinirken, büyük Fransız şairinin vahşi bir intikam narasıyla haykırdığı gibi "on iki kere murdar dişi" neler yapmış, ne haltlar irtikâb etmemişti?

---

258 sâik: güdü
259 deni: bayağı
260 istihfafkâr: küçümseyici
261 radde: seviye
262 safvet: saflık

Evet, münasebet böyle karşıdan karşıya pencere muaşakasına mı münhasır[263] kalmış, yoksa sokağa çıkmış, el ele dudak dudağa gelmiş miydi?

Burasını düşününce, bütün dünyayı kırmızı köpükleriyle bir kan seli içinde kaynıyor görmeye başladı.

Gece yemekte, sonra otururlarken, nihayet yatağa girdiği ve Nigâr uyuyup o dimağında durmadan işlenen zehrin ateş burgusu ile yatar ve uyurken bütün bu hâlde idi.

Bir iki gün zarfında habersiz bir takiple anlayabilirse de ümit etmiyordu ki, iş korktuğu kadar ilerlemiş olsun… Ne olsa, bugüne kadar namusuyla kalmış bir kadın için ilk hatveler[264], en müşkülleriydi[265] ve bu münasebet ancak daha şüphe vadisinde dolaşıyor idi; eğer kendisi bunun önüne geçerse, şiddetli bir tazyik ve ihafe[266] sayesinde bu faciayı men ederse, Nigâr'ı felâketten, ayaklarının altına açılmış uçurumdan kurtarabilirdi.

Ve bunu onun cehaletine, budalalığına acıdığı, ne olsa, onun bu hıyanet kabiliyetine rağmen, onu kurtarmak istediği için kabul etmeye meylediyordu.

Sabaha kadar, yanında ruhu kim bilir ne yabancı ellerin hülyalarıyla hem-âgûş[267] uyuyan kadına gâh derin bir nefret gâh âteşîn bir merhametle bakarak, bin türlü karar, bin türlü tereddüt arasında kanayarak, yarın ilk iş ona maceraya vukufunu[268] ispat ve bu odayı kapayıp artık karşıki odada oturmasını da emretmeye karar verdi. Herifi tehdit edecek, icap ederse evi değiştirecek, çocuğu ve ailesi namına her fedakârlığı ihtiyar edip her şeyi yapacak, bu sapıtmış kadını tarîk-i Hakk'a[269] celp edecekti.

---

263 münhasır: sınırlı
264 hatve: adım
265 müşkül: zor
266 ihafe: korku
267 hem-âgûş: kucak kucağa
268 vukuf: bilmek
269 tarîk-i Hakk: Allah yolu, doğru yol

Ve bu müşevveş[270] kararlar arasında, nihayet sabaha karşı uykunun muzlim[271] âgûşunda eridi.

Sabah uyandığı vakit, Nigâr'ı kalkmış, giyinmiş, süslenmiş, oraya, yine o kanepeye oturmuş buldu. Genç kadın o kadar memnun ve pür-inbisât[272] görünüyordu ki, mutlak sabah mülakatı, iltifatlar, selamlar, tebessümler ve ihtimal buseler teati edilmiş[273], aşk ve iştiyakları[274] mutmain olmuş[275] idi.

Bu düşünce Aziz Nihad'ı bir hamlede kudurttu ve deli etti. Boğulurca bir kanlı tehevvürle sarsıldı. Kör gibi atıldığı bu feci tehlike ve musibetten[276] bu kadını kurtarmak istiyordu, hâlbuki o, kendisi seve seve vecd ü saâdetle[277] bu uçuruma atılmak için deli oluyordu. Şimdi kim bilir, işi keşfettiğini açıkça ne şirretlikler inkâr etmeyecek, önüne çıkan bu mâniyi[278] mahûd[279] ifnâ[280] için, hıyanetlere kalkmayacak, ihtimal kendisine düşman olarak, ona bile kastetmeyecekti?

Sukutuna mâni olmak istediği için ondan lanete de düçar olacaktı[281]…

[5. Tefrika]

Mâni mi niçin? Hayır, mâni olmayacaktı… Hem bu neye yarardı? Bugün mâni olsa, yarın olabilecek mi idi? Onda bir kere bu habis[282] ve mülevves ruh vücudunu izhar ettikten sonra, onu kurtarmak mümkün mü idi?

---

270 müşevveş: karışık
271 muzlim: karanlık
272 pür-inbisât: ferah
273 teati edilmek: verilmek
274 iştiyak: özlem
275 mutmain olmak: kesinleşmek
276 musibet: bela
277 vecd ü saâdet: coşku ve mutluluk
278 mâni: engel
279 mahûd: bilindiği
280 ifnâ: yok etmek
281 düçar olmak: uğramak
282 habis: kötü

İhtimal yarın, bir başka gün daha şenî neler yapmayacak mıydı, bu defa nasılsa bir tesadüf sevkiyle[283] vâkıf olmuştu. Yarın, yine vâkıf olacağını neden biliyordu?

Hem bir kere bu denaete tenezzül etmesi gayr-i kabil-i afv[284] bir hıyanet değil miydi? Sukut mu, onu mu istiyordu, öyle ise, emeline nail olacaktı. Çünkü mâni olmak değil, kocası hatta bu sukuta yardım edecekti. Hiç belli etmeksizin münasebetin bütün hâlecanında hazır ve nazır bulunup işi adım adım takip edecek ve dişi mahlûkun ne kadar şayan-ı perestiş olsa o kadar murdar, ne kadar ilahi olsa o kadar alçak olduğunu görüp bu zehri acı acı taşımak için hiç sezdirmeden en nihayet onları cürmü meşhut[285] hâlinde kıstırarak… O vakit… Ah o vakit, onu akur, müfteris bir intikamla mülevves kanına boğacaktı…

DÖRDÜNCÜ BAB

Şimdi her şeyden evvel, ilk yapılacak iş şüphesiz münasebetin bugün ne merhalede bulunduğunu anlamaktı; rabıta nasıl ve ne vakit başlamış, nerelerde yürümüş ve nasıl bu hâle gelmiş ve bahusus, ne kadar ilerlemişti? Şimdi bunu tahkik etmek[286], bu noktaları öğrenmek lazım geliyordu.

Bunun için aklına civarda, oralarda bir yere gizlenip onların harekâtını[287] takip ve tarassut etmek[288] geldi. Mesela bizzat o da bir yere gizlenemez miydi?

Düşündü, araştırdı. Evin, sokağa nazır cephesinde, birbirinin üstünde üç oda vardı. Üst katta yatak, orta katta misafir; aşağı katta yemek odası. Aşağı katta hizmetçiler, üst katta bizzat hanım olduğu gibi, orta odada da gizlenmek imkânı yoktu. Kendisi evde olduğu bilinince, kadın harekâtına istediği inkişafı vermez ve o beyhude vakit zayi etmiş olurdu. Demek evde teftiş mümkün değildi.

---

283 sevk: yardım
284 gayr-i kabil-i avf: affetmesi imkânsız
285 cürmü meşhut: suçüstü
286 tahkik etmek: incelemek, araştırmak
287 harekât: hareketler
288 tarassut etmek: gözlemek

Bu iş muvaffakiyetle, ancak yanlarında veyahut daha iyisi karşılarındaki evlerden birinde yapılabilir ve böylece, zevcesinin bütün harekâtı tamamıyla tetkik ve keşf olunabilirdi. Fakat binlerce teessüf[289] ki bu da imkân haricinde idi. Çünkü evlerin hepsi de meşgul olduktan başka, kiracıların cümlesi de kendisini tanıdığından, onlara girip saklanmak için hiçbir bahane ile bir tertip icadı kabil değildi.

O zaman bunların birinde bir yardımcı bulup o vasıta ile takip etmeyi düşündü. Fakat bu da bin müşkülâtı[290] mucip[291] ve bin tehlikeyi dâî idi[292]. Tatbiki türlü mahzurları mucip elim[293] ve çirkin bir hareket olduğu için, bu fikri de ret ve teb'îd etti[294].

Kendi evindeki hizmetçiyi, aşçıyı satın alıp kullanmak… Hayır, hayır… Bütün bunlar pek adi ve pek rezilane hareketlerdi. O, ne yaparsa, yalnız kendi yapacak ve kendi bilecekti. Namus ve haysiyetinin bu feci ve tehlikeli sahasında yabancı ellerin ve yabancı gözlerin oynamasını kabul edemiyordu.

Eğer, münasebet ilerlemiş ve mektup faslı başlamışsa bunlar tabii kerametle havadan alınıp verilmiyor, elbette kapıdan ve birinin vasıtasıyla olacak, yani ya biri getirecek veyahut gidip alacaktı. Yahut belki hanım kendisi sokağa çıkıp yazdıklarını veriyor ve kendine yazılanları alıyordu.

İlk, yapılacak şey, evvela mektupların ne tarikle[295] alınıp verildiğini anlamaktı. Bunun için eve gelenleri ve sokağa onun çıkıp çıkmadığını veyahut hizmetçiyi bu iş için kullanıp kullanmadığını tayin etmek icap ediyordu.

Bunu ise, en kolay olarak sokağın bir köşesine gizlenip evin harekâtını tarassutla takip etmek mümkün olurdu. Evin kapısını nezaret altında bulunduracak bir nokta bulmalı ve orada tarassuda

---

289 teessüf: yazık
290 müşkülât: zorluklar
291 mucip: neden olmak
292 dâî etmek: davet etmek
293 elim: kederli, üzücü
294 teb'îd etmek: uzaklaştırmak
295 tarik: yol

koyulmalı idi. Orada bekleyecek, evvela evden sokağa çıkıp giren olup olmadığını anlayacaktı.

Böyle yaparsa, hem kendi evini, hem de o çocuğunkini göz önünde bulundurmuş olacak, onun da girip çıktığını görebilecekti. Fakat bu mevkiin tayini pek mühim bir mesele idi. Sokağın köşesinde durmak, akşama kadar evlerin önünde bir nöbetçi gibi dolaşmak vâkıâ köşe, evine uzakça olup alâkadarların nazar-ı dikkati celp etmeyecekse de komşuların ve gelip geçenlerin merakını mucip olabilirdi… Hâlbuki, sokaklarına yüz elli iki yüz adım uzak, bir çayırlık meydan olduğunu ve evin buradan da tamamıyla görülebileceğini düşündü; burası ise hâli[296] olduğu için, hiçbir suretle ve kimse tarafından fark olunmak imkânı olmaksızın akşama kadar, eğer isterse, günlerce burada durabilirdi.

Öbür gün evden çıktığı vakit, doğru buraya gitti ve evinin kapısını gözden kaçırmamak şartıyla, orada piyasaya başladı. Buradan, evinin bütün pencerelerini ve balkonlarını da göz önünde bulundurabilirdi. Her ne kadar pekiyi görünmüyorsa da yine bir hareket olursa, fark etmekten hâlî[297] kalmayacaktı.

Eğer, iş daha korktuğu kadar ilerlememiş, yalnız uzaktan bakmaktan ve gülmekten ibaret kalmış, bu vaziyetle bir ispat elde etmek mümkün olmamakla beraber eğer münasebet ilerlemiş ise irtibat ve temas vasıtası, elbette sokakta teati ve temin edileceğinden şimdi ya bir hizmetçi yahut bizzat zevcesi çıkacak veyahut hariçten evine bir gelen olacaktı. Eğer evden çıkan olursa arkasından görünmeden takip ve harekâtını tetkik edecek gibi diğer yerlere, konuştuğu adamlara dikkat edecek ve bir iz arayacaktı.

[6. Tefrika]

Saatler geçiyor, kendisi aşağı yukarı, güneş altında dolaşmaya, yorulduğu, iyice acıktığı hâlde, kapılarda bir hareket, bir alamet[298]

---

296 hâli: boş

297 hâlî kalmak: geri kalmak

298 alamet: işaret

görünmüyordu. Yalnız ekmekçi ve sonra kasap gelmiş, arkasından çöpçü çöpü almış, gitmişti. Evvela bunlara ehemmiyet vermedi, fakat az sonra mülâhazâtının[299] neşteri dimağını oydu: Kasabın çırağıyla pekâlâ mektup gönderilebileceğini düşündü. Hatta kendi namına, hatta hizmetçilerin delâleti de olmaksızın, hiç kimseye şüphe vermeksizin, "Beyefendiye veriniz!" diye mektup kapıdan teslim edilir, hizmetçi tabii mektubu beyefendi için hanıma götürürdü. Böylece muhabere pek kolayca temin edilmiş olmaz mıydı? Âh, hıyanet için ne dolaplar, ne kolay tertipler vardı ve her şey aldatanlara yardımcı ve aldanana düşman olmak üzere, her şey hıyanete nasıl sühulet[300], ne kadar muavenet gösteriyordu.

Bütün bunlara karşı tedbirler tertip ediyor, kasabın çırağına, aşçıya, hizmetçiye belli etmeden bir şey öğrenebilmek için bu ihtimal üzerine sualler[301] hazırlıyordu. Her ihtimali hesaba dâhil etmek için, pek mû-şikâf olmak[302] lazım olduğunu görüyordu. Bir kere böyle itina ile işe koyulursa bir hafta sonra bütün teferruatına vâkıf olacağına emin oluyordu.

Âh, bir kere eline bir ispat geçirseydi… Bu ihtimal üzerine gözleri kanlı bir dumanla kararıp, vahşi vahşi soluyor, göğsü bir intikam sayhası hırıldıyordu.

Âh, alçak, alçak, diye haykırmak istiyordu. "Nen eksikti? Niçin yaptın? Beni böyle akşamlara kadar bütün sokaklarda aç, yorgun, güneşin altında nasıl harap ediyorsun? Öyle anlar oluyordu ki, koşup eve gitmek, onun üzerine atılıp saçlarından tutarak yerlere devirmek, başını duvarlara çarpıp kanlar içinde ayaklarının altında sürüklemek ve haykırarak, "Niçin yaptın, niçin, niçin? Hani beni seviyordun? Hani bensiz yaşayamazdın? Söyle, sevmiyorsan bile bana acımadın mı? Daha iyisi kendine ve yavruna acımadın mı? Hani sen, hani hiçbir erkeği beğenmeyen sen değil miydin? Şimdi… Şimdi, hiç bilmediğin, hiç görmediğin, hiç tanımadığın çapkın bir

---

299 mülâhazât: düşünceler

300 sühulet: kolaylık

301 sual: soru

302 mû-şikâf olmak: inceden inceye araştırmak

oğlana namusunu, kadınlığını acımadan nasıl verdin?" diye ulumak istiyordu.

Birdenbire, alnında soğuk terler ve şakaklarında şiddetli bir nabazânla[303] durdu. Elini gözlerinden geçirdi, acaba rüya mı görüyordu? Evet, acaba çirkin ve kanlı bir kâbusla mı boğuşuyordu?

Hiç, bu nasıl mümkün olurdu? Bu kadar samimiyet, bu kadar sıcak muhabbet, bu kadar derin bir imtizaçtan sonra nasıl olurdu ki, Nigâr'ı muazzez yavru, karısı, çocuğunun anası, ona bu hıyaneti ediyor, bu rezaleti reva[304] görüyordu?

O zaman, dün akşam pencerenin önünde onun gözlerinde görülen çirkin, yabancılık, murdar, rezil zevk ve şehvet hırsını, bütün fecaatiyle, bütün şenaatiyle[305] gözünün önünde canlandırır ve başı göğsüne düşerek:

— Çünkü kadın, diye düşündü; çünkü şairin inlediği su gibi hain, su gibi yalancı… Onlarda bu matlube[306] ihtiyaç, her kadında nefes alır, bir şeye bakan, lakırdı söyler gibi, aldatmak, hıyanet etmek, vücudunu mülevves temaslara sevk ve teslim etmekte öyle bir ihtiyaç… Öyle tabii bir hareket…

"Âh alçaklar!" hırladı, evet bir köpek nasıl lâşeden[307] ve sinek nasıl cîfeden zevk alıyor ve müzahrefata[308] bulanarak hayat buluyorsa kadın da aldatmaktan, sürtünmekten, kirlenmekten öyle zevk buluyor ve öyle hayat alıyor, değil miydi?

---

303 nabazân: nabız atışı
304 reva: uygun
305 şenaat: fenalık
306 matlube: alçaklık
307 lâşe: leş
308 müzahrefat: pislikler, süprüntüler

[7. Tefrika]

BEŞİNCİ BAB

Gözleri evinin kapısında, aklı fikri ve muhakemesi[309] hep bu müşevveş şeylerde, asabı harap, vücudu bîtâb[310], maddesi boş ve pür-feryâd[311], akşama kadar orada bir gitti bir geldi. Nihayet akşam olup da evden artık sokağa çıkılmak imkânı kalmayınca, ağır ağır avdet etti.

Evvela içinde hafif bir memnuniyet vardı; eğer işte bir faaliyet olsaydı, elbette bugün mutlak bir delil, bir alamet görülmek lazım gelirdi. Münasebetin bu en hararetli olması lazım gelen ilk günlerinde birbirinden mektup alıp vermeksizin zaman geçirmeleri imkânı olamazdı. Demek iş daha o derecelere gelmemişti.

Fakat birdenbire bir yıldırım sadmesiyle *s*arsıldı. Ya mektupları başka vasıtayla, başka bir tarzda alıp veriyorlarsa ve kendisi orada, hayvan gibi dolaşıp gelirken, kuş ona görünmeden uçmuş kafese girmişse… Evet, eğer düşündüğü gibi, mektup mesela kasap vasıtasıyla gönderilmişse…

Bunun için evde hizmetçilerden tahkikat[312] yapmak, bu ihtimalleri tetkik ve bertaraf etmek[313] lazımdı. Eğer, bu tarikte de bir delil elde edemezse, ihtimal bugün hâlî geçtikten sonra, yarın faaliyetin tezahür edeceğini düşünerek yarın yine çayıra...

Âh, yarın yine akşama kadar orada mı didinecekti?

Elbet yorgunluk, açlık değil, ölse, geberse, bekleyecekti. Bir ispat buluncaya, onun hıyanetini gayr-i kabil-i red[314] bir vahşetle ona göstererek, intikam alıncaya kadar, üşenmeyecek, korkmayacak, bekleyecekti.

---

309 muhakeme: düşünce
310 bîtâb: yorgun
311 pür-feryâd: feryat dolu
312 tahkikat: araştırma
313 bertaraf etmek: elemek
314 gayr-i kabil-i red: reddetmesi mümkün olmayan

Onu kabahat üzerinde tutmak, gırtlağından yakalamak ve hıyanetini bütün şenaatiyle[315] yüzüne vurmak için bekleyecekti ve bir kere bu ispatı elde edince o vakit, âh, o vakit…

Nasıl o bütün gençliğini bir tek kadın için, onun için saf ve bakir muhafaza etsin, bütün günlerini, bütün kuvvetlerini, saatlerini onu mesut etmek, müreffeh[316], müzeyyen bir hayat içinde akranının gıptası arasında yaşatmak için hasr[317] ve israf etsin, saniyelerine kadar en küçük kalp hareketlerini ona vakfederek yaşasın, evlendikleri, beş senedir ona sarf edilmemiş bir damla kanı, tek bir nefesi olmasın. Şimdi hanımefendi, mahaza[318] eğlenmek, mahaza kadınlık denaeti, mahaza kadınlık hususiyeti ile kadınlık levsini tatmin için onu lekelemekten, onu rezil etmekten çekinmesin… Onu herkesin nazarında maskara, zelil[319] bir köpek mevkiine ıskattan[320] içtinap etmesin[321]… En şiddetli intikama, en zehirli cezaya layık değil miydi?

Hem buna ne hakkı vardı? Bunu nasıl bir mazeretle yapıyordu?

Eğlenmek içinse… İnsan eğlenmek için sevdiğine, hayatını kendine rabt ve hasr etmiş, saadetini ondan bekleyen bir hayat arkadaşına, çocuğunun babasına, hiçbir fenalık yapmayan, fazla olarak, hayatını temin eden, velinimeti olan bir mahlûka, eğlenmek için bu şenî hakareti nasıl reva gördü?

Başka ne için, ne cesaretle, nasıl bir hesapla ne muhakeme ve nasıl bir sebeple bu hıyaneti yapıyordu?

Aşk mı? Çocuk sahibi bir zevcenin buna bile hakkı yoksa da bu işte bu mazeret bile yoktu. Aziz Nihad, kendisini cebr ve tazyik ederek, önüne geçilemez, men ve teshir edilemez mehîb[322] ve feci

---

315 Metinde "şetaiyet" şeklinde yazılmıştır [a. n.].
316 müreffeh: rahat
317 hasr etmek: uğraşmak, vermek
318 mahaza: bununla beraber, tam olarak
319 zelil: hor
320 ıskat: düşürmek
321 içtinab etmek: geri durmak
322 mehîb: büyük

bir aşkın bir zevceyi hıyanete sevk etmesini kabul etmek istemiyordu.[323]

Bir kadın izdivaç hayatında içtinabı gayr-i kabil bir incizâbla[324] mahrem hayatında yabancı bir erkeğe karşı belki zaaf hissedebilir ve bu zaafa hayatını ve hürriyetini teslim ederdi. Bu farziyye[325] sıkılınca zorla kabul edilirdi. Fakat bu erkek onun hayatına girmiş, samimi bir mevkii edinmiş, ruhuna hulûl etmiş[326] denilecek kadar tanınmış, konuşulmuş, uzun müddet beraber yaşanılmış bir mahlûk olmalıydı.

Böyle hiç konuşmadığı, tabiatını, temayülünü bilmediği, yalnız bunlar değil, gözlerinin rengini ve sesini tanımadığı bir erkeği adi mahalle hanımları gibi pencereden pencereye işaret ederek perde arkalarından sevmek edalarına kalkarsa…

Bu eşnâ[327] bir rezalet olmaz mıydı?

Yalnız bu hâl o kadının fuhşa, levse müthiş bir meyl ve incizâbı olduğunu ispat etmez miydi?

Ve sonra bu hanımefendi iki lakırdıda bir böyle kolayca teslim olan ve hafifçe oynayan kadınlara: "Sokak kadını!" diye bir azametle[328] bir dudak büker, bir istihfaf[329] gösterirdi ki… Aziz Nihad bunu tahattur edince akur lerzelere[330] boğulup ona koşmak ve:

— Sen böyle kadınları hani tahkir ederek[331] tezyif ederdin[332], "sokak kadını!" derdin? Bak, kendin sokak kadını bile değilsin. Anlıyor musun? Sen ancak bir lağım kadını imişsin, diye haykırmak istiyordu.

---

323 Metinde "istiyordu" olarak yazılmış [a. n.].
324 incizâb: çekim
325 farziyye: varsayım
326 hulûl etmiş: dâhil olmuş
327 eşnâ: kötü
328 azamet: büyüklük
329 istihfaf: küçümseme
330 lerze: titreme
331 tahkir etmek: aşağılamak
332 tezyif etmek: alay etmek

Evet, böyle kahır bir aşk olsa bile onun karısı, o zamana kadar bildiği ve sevdiği Nigâr bu hareketi yine yapmayacaktı, yapmaması lazım gelirdi. Gebermeli, kahrolmalı, mahvolmalıydı. Fakat bu hakareti, bu fenalığı kocasına yapmamalıydı.

Hâlbuki bütün köpek vicdanlı, yılan ruhlu kadınlar gibi, Nigâr denilen bu cîfe mahlûk bu cinayeti ona böyle yırtıcı bir aşk için değil, yalnız eğlenmek, yalnız perde arkası muaşakası yapmak, yalnız birkaç hoş dakika geçirmek için layık görmüştü!

Şimdi evinin kapısına gelmişti. Hizmetçi kapıyı açınca yol vermek için bir kenara çekildi. Kapı kapanırken Aziz Nihad başını döndürüp gayr-i ihtiyâri[333] karşıki evlerin penceresine bir nazar attı.

Ve fikrini yakan bir yıldırım darbesi bütün mevcudiyetini kavurdu. Lakin sahih, bu kepazeliği kendisi keşfettiği gibi elbette komşulardan bilenler ve görenler vardı yahut ihtimal... İhtimal… Herkes biliyordu.

İhtimal bütün safahatını[334], bütün mahalle binbir alayla takip ediyorlar, bütün tafsilatına vâkıf bulunuyorlar ve kendisi bütün ciddiyetiyle bütün vakarıyla evine gidip gelirken onunla eğleniyorlar, onu maskara ediyorlar ve… Ve…

Bütün dünya dehhaş[335] bir sadme ile sarsılmış, yıkılıyor ve Aziz Nihad bunun altında hurdahaş[336] eziliyor gibi bir hâlde, düşmemek için duvara dayandı.

Bu arıza geçip de kendine geldiği vakit sahihten geberip gitmiş olmayı derin bir hicranla temenni etti.

Ah, ya Rabbi, diye düşünüyordu, ah ya Rabbi daha iki gün evvel şu eve ne derin bir saadet, ne emsalsiz bir huzur ile gelip gidiyor, kurduğu muazzez yuvanın bütün şevk ve vecdiyle nasıl taşıyordu. Şimdi, şimdi artık kimseyi görmemek, kimseye görünmemek, ortadan kaybolmak en birinci emeliydi. Şimdi dünya yüzünden mahvolmak istiyordu.

---

333 gayr-i ihtiyâri: elinde olmadan

334 safahat: evreler

335 dehhaş: dehşetli

336 hurdahaş: paramparça

Bütün komşular, bütün tanıdıkları, bütün ahbapları, onu kim görse mutlak deruni bir tezyif handesiyle: "Ha, şu boynuzlu!" demeyecekler miydi, demiyorlar mıydı?

Kim bilir ne zamandan beri zelil, hâr ü hakîr[337], rezil, merdûd[338] ve bednâm[339] bu sokaklarda bir kadın alçaklığıyla kirlenmiş mevcudiyetini gezdiriyor, alnında rezaletin lekesini taşıyarak herkes içinde yuvarlanıyordu, değil mi?

Yerlerde sürünüp, çamurlar içine girmek istiyor, dünya yüzünden kalkmak, insanlar arasında bulunmamak, herkesin nazarına maruz kalmamak için akur bir arzu hissediyordu.

Birdenbire, bütün kükreyen tehevvürle haykırmak, derin elemiyle feryat etmek bir ihtiyaç oldu. Fikrinde tahlilinin zehirli dişleriyle nabazân eden darbeler, yırtıcı, kahhar [340] ve kanlı tevali ediyor, onu zalim hücumlarıyla eziyordu.

Şimdi merdivenleri çıkıyor ve akşama kadar binbir endişe, binbir işkence arasında kendisi çayırda beklerken hanımefendinin onun temin ettiği huzur ve refah içinde yalnız, rahat ve sermest, kim bilir neler yapmamış, neler yazmamış, neler okumamış ve bütün bunları kendisinden gizlemek için ne ağlar kurmamış olduğunu düşünüyordu.

ALTINCI BAB

Odaya girdiği vakit Nigâr'ı camın önündeki kanepede bir dikişle meşgul buldu.

Genç kadını kendinde görülen fırtınalardan bihaber, başında dönen yıldırımlı tehlikelerden gafil, âdeta masum bir tebessümle sakin ve memnun görünce şimdi birden onu bir aksülamelle[341] içinde ona karşı derin bir merhametin sızladığını hissetti.

---

337 hâr ü hakîr: horlanmış
338 merdûd: reddedilmiş, kovulmuş
339 bednâm: adı kötüye çıkmış
340 kahhar: kahredici
341 aksülamel: tepki

[8. Tefrika]

O Aziz Nihad, Nigâr'ını, karısını en küçük bir arızaya, en ehemmiyetsiz bir tehlikeye maruz görse himaye ve müdafaa için canını seve seve fedaya hazır olan kendisi, onu gizli tertipler kurup fiil üzerinde yakalamak, dünyada hiçbir insanın başına gelmemiş feci intikam pusularına düşürmek istiyordu ve karısı bu oyunlardan bihaber kendisini ona masumiyetle teslim ediyordu ha?

Ah, bu kadın bu işi niçin, niçin yapmıştı? Şimdi ikisinin de etrafını sarmış bu korkunç alevlerden uzak, müsterih[342] bulunacaklar, mesut hayatlarda yaşayacaklardı.

Fakat Nigâr'ı o kadar mesut görünce içinde yanan kin ateşi yine siyah bir duman içinde alevlendi.

Heyhat, karar vermeli, artık katiyen rabıtasını kırmalıydı. Bu kadın en hafif bir yerde muaşakası ve zevki için kocasına ve çocuğuna hıyanet etmiş ve bu hıyaneti göze almış mülevves bir dişiydi.

Bu zevk o kadar emsalsiz, o kadar ilahi bir şey miydi ki Nigâr hayatının bütün saadeti[ni], çocuğunun bütün hayatını, kocasının bütün istirahatını bu uğurda feda ediyor, en aziz mevcutların bu kadar ziyanına razı[343] oluyordu.

Bu işte acınacak bir[344] kimse varsa o da yalnız kendisiydi. Bir çocuk gibi masum, ona karşı şefkat ve mürüvvetle[345] dolu pür-takayyüd[346] ve ihtimâmkâr[347] olan bu koca, asıl buna acımalı değil miydi? Bahusus kendisi gibi mecburiyet duymadığı hâlde bir kadınlık alçaklığı için kocasını terzil[348] etmeye razı olmuş, onu bütün mahallenin, bütün komşuların maskarası etmiş, bir kadına acımak ne demekti?

Oraya bir koltuğa yığıldı.

---

342 müsterih: rahat
343 Metinde "rahatı" olarak yazılmıştır [a.n].
344 Metinde "bu" olarak yazılmıştır [a.n.].
345 mürüvvet: cömertlik
346 pür-takayyüd: ilgili
347 ihtimâmkâr: özenli
348 terzil etmek: rezil etmek

Nigâr'a bu son günlerde bir sükûtluk, bir ürkeklik gelmişti. Bu hâlin sebebini o şimdi anlıyordu. Mutlak genç kadın kabahatinden korkuyordu, hayatının gölgesinden ürküyordu yahut ne olsa yine temeyyüz-i vicdânının[349] huzurunda o kadar şenî bir surette tahkir ettiği erkeğine hitap etmekten utanıyordu.

Mutlak yüzüne bakarken gözlerinde hıyanetinin okunacağından, sesinde gizlenemeyecek lerzelerin her şeyi ifşa edeceğinden[350] titriyordu.

Son günlerde fark ettiği bu ürkekliği niçin evvela anlamamış, niçin buna mana vermemiş, niçin bu işin önüne geçmemişti ya Rabbim?

Ah, çünkü bu erkekler, bu erkekler… Bu her vakit gafil, her zaman masum erkekler… Bir kere kadınlarının sadakatine emin oldular mı sanki bu Havva kızının bir günü bir gününe uyarmış gibi ebediyet için kendilerini tam bir itimatla teslim ediveren zavallı erkekler…

Şimdi zevcesine bakıyor, onda biraz evvel fark ettiği ürkekliği bulamıyor, onun yerine kalbinin en derin yerlerinden fışkırıyormuş gibi neşeli handeler fıkırdadığını fark ediyor ve masumiyetine o kadar alıştığı, lekesiz görmeyi o kadar sevdiği bu muazzez kadını nasıl olup da bu çamurlar içine bulanmış hayata bırakacağına korkuyor, binbir fikir teşevvüşü[351], binbir tereddüt kargaşalığı arasında bütün cihan gözünde karışıyor. Dünya dönüyor, dönüyor, dönüyordu.

Şimdi Aziz Nihad bunu merak ediyor, hatta ona sormak istiyordu.

Şimdi ona gitse, iyi bir tavır, tatlı bir nazar ve yumuşak bir sesle: "Çok mu mesut oluyorsun ki, bizi bu zevke feda ediyorsun?" deseydi acaba ne cevap verirdi?

Böyle otururken Nigâr bazı şeyler sordu. Kendisi bunlara cevap verdi, birkaç satır lakırdı oldu.

---

349 temeyyüz-i vicdân: vicdan temizliği

350 ifşa etmek: açığa çıkarmak

351 teşevvüş: karışıklık

Ne olsa artık ona karşı soğuk olduğu için eski muhabbet, eski samimiyet kalmamıştı. O akşam geldiği vakit gündüzki işlerini anlatmak, mülahazalarını tevdi etmek[352], hele esrarını, gizli fikirlerini itiraf etmek, artık razı olamayacağı bir hareketti.

Hatta ona sesini işittirmek, gözleriyle bakmak bile şimdi iğrenç bir şey geliyor, sesine, nazarına acıyor, fikrine, düşüncesine bile kapılmıyordu. Bu istikrahın yavaş yavaş bütün mevcudiyetine sirayet ettiğini ve pek az zaman sonra bütün maneviyatına tahakküm edeceğini hissediyordu.

O zaman bugünkü kararlarını düşündü. Şimdi evvela hizmetçileri isticvâb edecek[353], bunları bir şey anlasa da anlamasa da def edecekti. Bunların tebdili, şayet cinayetin sırdaşı ve yoldaşı iseler elbette Nigâr'ın tertibini bozar, ver belki bu hâlde kendisinin aksiliği çıkacak ve bu tesadüfle iş keşfedilecekti.

Bunun için aşağı mutfağa indi, aşçı ile yemeğe dair lakırdı açarak konuşmaya başladı. O esnada oraya gelmiş olan hizmetçiyi görünce birdenbire aklına gelmiş gibi:

—Ha, bana baksana, dedi. Bana bugünlerde bir mektup gelecekti, bir şey gelmedi mi?

Aşçı, hizmetçinin yüzüne baktı.

İki kadın manalı görünen bir tavırla birbirine baktılar.

Aziz Nihad kendi kendine: "Hah, yakaladım!" dedi.

Fakat bu sevinç pek az sürdü. Çünkü iki kadın metin sesleriyle: "Hayır!" dedikleri gibi, tavırlarında, gözlerinde, sözlerinde hiç şüpheyi mucip bir renk göstermediler.

Yukarı çıktığı vakit zevcesine:

— Bana baksana, dedi. Bu aşağıki kadınlar birbiriyle pek uyuşmuşlar, bir evde aşçı, hizmetçi birbiriyle bu kadar uyuşurlarsa o evde büyük oyunlar olur. Bunları yarın sav da başkalarını bulalım, dedi.

---

352 tevdi etmek: düşüncelerini anlatmak

353 isticvâb etmek: sorgulamak

Nigâr evvela itiraz eder gibi oldu. Hizmetçi de aşçı da işlerini büyük bir intizam, güzel bir itinayla ifa ediyorlardı. Hanım sıfatıyla onların işinden pek memnundu. Bunlar gibi hizmetçi bulamayacaklarından, bunları buluncaya kadar değişen öteki hizmetçilerin fenalığından bahsederek bu tedbirin pek manası olmadığını söylemek istedi.

Bu sözleri dinlerken Aziz Nihad kendi kendine:

— Ya, hanımefendi, diyordu. Bunlar giderlerse senin hususi tertiplerin, alçak oyunların bozulacağından korkuyorsun öyle mi?

Evet, hatta, hatta bu oyunların onlarla bir münasebeti yoksa bile bu onun cezası olacak değil miydi?

— Zevce ve valide vazifendeki ihanetinden dolayı birtakım zararlar göreceksin elbette, işte bu zararlar başlıyor. Buna işaret koy, diyordu.

Nigâr sözlerini tamamıyla bitirmemişti, genç adam aynı bürudetle[354] onun sözünü keserek cevap kabul etmez mutlak bir tahakkümle:

— Sen yarın onları savarsın, başkalarını bulursun, dedi.

Ve bu ciddiyetten ürken kadın cevap vermeyerek mutîâne[355] önüne baktı.

Evet, hepsi ayrı ayrı işaret ediyordu ki Nigâr ürküntülü, heyecanlı bir hayat içinde idi. Elbette ürküyordu. Çünkü ürkmek için birçok sebepler vardı. Hem ne korkunç sebepler ki bir tanesi meydana çıksa mahvolacaktı, değil mi? Eğilip onun kulağına kadar sokularak, gözlerinin kendisine dikilmesi için sesine vahşi bir kesicilik vererek:

— Değil mi, demek istiyordu, değil mi? Elbette istemezsin, öyle değil mi hanımefendi; fakat çare yok tahammül edeceksin. Hepsine, her şeye tahammül edeceksin. Çünkü perde keyfi var. Bugüne kadar yalnız senin hâkimiyetin sürdü, evin serdarı[356] sendin,

---

354 bürudet: soğukluk

355 mutîâne: boyun eğerek

356 serdar: başkan

fakat artık yavaş yavaş bu keyif için her şeyi feda etmek lazım gelecek. Bugün hizmetçilerini, yarın rahatını, öbür gün serbestîni[357], daha öbür gün beni ve çocuğunu ve belki hayatını… Fakat ne yapalım, insan o kadar zevke düşkün olursa bazı böyle ufak fedakârlıklara razı olmalıdır.

Tekrar bu zevkin bu kadar tehlike, bu kadar zarar, bu kadar fedakârlık için o kadar câzibe-dâr[358], o kadar emsalsiz mi olduğunu merak etti.

Bir tarafta zevciyle yaşarken pek mahrum olmadığı birkaç saniyelik maddi zevk, diğer tarafta buna karşı birçok tehlike, bir sürü zarar ve musibet ve felâket vardı. Bu zevk ne kadar fevkalade bir şey olmalıydı ki bu kadar afete karşı feda edilemiyordu.

[9. Tefrika]

Hatta bu yalnız birkaç saniyelik değil daima hâkim, pek derin, pek mehîb bir şey bile olsaydı, biri taraftaki fedakârlıkların, zararların, tehlikelerin yalnız bir tanesi için bile kabul eylemezdi. Bu ne dalâletti[359] ya Rabbim! Bu nasıl bir dalâletti ki hemen bütün kadınları peşinde çılgın rüzgârla savuruyor, hepsini ailelerinin dışında memnu zevkler uğrunda sürüyor, tırpanlıyor ve tırpanlıyor, sürüyordu.

Nasıl bir dalâlet ki birçok kadınlar hayatlarını, saadetlerini, vicdanlarını bu uğurda ifa ve telef[360] ediyorlar ve yalnız bundan ibaret kalmayarak sevdikleri, tazîz ettikleri[361] zevçleri, çocukları feda ediyorlar, hatta dünyalarını, hayatlarını mahv ve telef edenler de bulunuyordu?

Fikrinin bu noktasına geldiği vakit düşüncesi durdu. Ya kendisi pek kalın, pek hissiz, pek taş bir mahlûktu yahut…

---

357 serbestî: serbestlik
358 câzibe-dâr: çekici
359 dalâlet: yoldan çıkma
360 telef etmek: yok etmek
361 tazîz etmek: şereflendirmek

Ah, ya Rabbi! Ne kadar ilahi ne kadar cansız olsa da insan böyle geçici, böyle yalancı bir zevk için sevdiği mahlûka fenalık etmeye nasıl razı olurdu? Demek bu zevk için değil, muhabbetinin esasına, kalbin şefkatine gayr-i kâdir ve vicdanın kör olmasındandı. Bir aşk için başka bir aşkı yıkmak nasıl mümkün olurdu?

Kendi kendine:

— Sen hayvansın! Aşkın ne olduğundan haberin yok! Bak bütün dünya, bütün gençler, bütün kadınlar hep bunun için deli oluyorlardı.

Sen bu hissin ulviyetini takdirden aciz olduğun için böyle düşünüyorsun, demek istiyordu.

O vakit içinden yine, itiraz sayhası yükseldi ve bütün dünya, bütün gençler ne yaparlarsa yaparlar, isterlerse hayatlarını, dünyalarını bu dört saniyelik raşe[362] için feda ederlerdi. Fakat bir zevce, bahusus bir valide-zevce için bu kabul edilemezdi ve edilmemeliydi.

Bir kadın, zevce ve sonra valide olunca kabul ettiği vazifeler ve bağlandığı, bağlı bulunduğu mahlûklar ve rabıtalar vardı. Ve bu mahlûkların bir tek gözyaşına, bir tek kalp sızısına sebep olmak onun için en ağır bir cinayet olurdu. Artık onun vazifesi, kendini, kendi zevklerini, kendi keyiflerini düşünmek değil, bu sevgili mahlûklara başka sebeplerle, başkalarının mucip oldukları kederleri teşfiye etmekti[363]. Değil ki kendi eliyle bu kalplere yaralar açsın. Yalnız kendisinden mesul, yani onun hareketinden müteellim[364] ve mecruh olacak canlar bulunmayan bir kadın, bir erkek ne istese yapabilirdi, serbestti. Fakat kendi keyfimiz için bize yakın canların müteellim ve mecruh olmasına nasıl razı olabilirdik? Gözümüzün önünde bizim yaptığımızdan, yapacağımızdan yaralanmaya mahkûm, kanamaya, sızlamaya, namzet[365] sevdiklerimiz bulundukça hareketlerimizi ölçmek, mesuliyetimizi tartmak mecburiyetinde değil miydik? İnsan bu kadar feci bir cinayeti mecbur olsa yine yapmamalıydı, hâlbuki

---

362 raşe: titreme
363 teşfiye etmek: iyileştirmek
364 müteellim: kederli
365 namzet: aday

bu işte bu mazeret bile yoktu. Bu kadın sadece bir tahassüs[366] değiştirmek keyfi için kendine ve çocuğuna kıymıştı. Bu âdeta gelenden geçenden birini celp edip kadınlığını ona teslim etmekten zevk bulan bir sokak fahişeliğiydi, âdeta bir zevk fahişeliği. Hatta zevk bile yoktu. Bir vehim, bir hayal, bir gölge fahişeliği…

Muazzez kadınlığını, ilahi namusunu bu kadar bâd-ı hevâdan[367] sokağa, çamura, lağıma atıyordu. Kadrini, kıymetini hiç, hiç takdir etmeden en zengin bir hazineyi, bir ismet, bir ulviyet hazinesini israf ediyordu.

YEDİNCİ BAB

Şimdi Nigâr hizmetçi meselesinde zevcinin gösterdiği huşunetten muğber[368], kasten sükût ediyor, Aziz Nihad bu sükût karşısında yine türlü mülahazalara müstağrık oturuyordu.

Dadı kucağında Mükerrem'le içeri girdi. Babasını görünce Mükerrem çocukça bir hamle ile ona atılmak istedi. Aziz Nihad çocuğunu pek çok severdi. İki gündür teellümâtı[369] onunla eskisi gibi meşgul olmasına müsaade etmemişti. Acı bir hicranla çocuğu kucağına aldı.

Hava artık iyice kararmış lambalar yanmak lazım gelmiş olduğundan, dadı şimdi bu işle meşgul oluyordu. Birdenbire köşedeki telefonun zili asabi bir ihtizazla[370] öttü. Nigâr daha yakın olduğundan dikişini bırakarak döndü, telefonu aldı:

— Alo, kim?

İki saniyelik bir tevakkuf[371], Nigâr merak ve alaka ile dinliyordu. Birdenbire Aziz Nihad onun gözlerinin haşyetle açıldığını görerek: "Ne oldu?" diye hayretle bakıyordu. Fakat Nigâr'daki te-

366 tahassüs: hisler
367 bâd-ı hevâ: bedavadan, boş yere
368 muğber: gücenik, küskün
369 teellümât: dertler
370 ihtizaz: titreşim
371 tevakkuf: durgunluk, duraklama

zahürât[372] yalnız gözlerinin açılmasıyla kalmadı, havf ve heyecanla bir sayha attı:

— Ne söylüyorsunuz, ne vakit? Aman ya Rabbi, diye inledi.

Vukuatın harikuladeliğini gösteren bir heyecanla şimdi iğbirarını[373], unutmuş, telefon elinde zevcine döndü:

— Ayol, Celal, Hâlet'i yaralamış!

Aziz Nihad çocuğu şimdi lambaları yakmış olan dadıya vererek telefon başına koştu.

— Ne söylüyorsun? Sahih mi?

Nigâr ihtiaçla[374] telefonda söylenen şeyleri dinliyordu.

Aziz Nihad tekrar ısrar etti:

— Ne olmuş diyorum sana? Söylesene! Nigâr biraz sabretmesini işaret ederek telefonu dinliyor ve başını "Aman, ya Rabbi!" tavırlarıyla sallıyordu. Şimdi telefonda muhavere bitmiş, alet genç kadının elinden düşmüş, Nigâr başını elleriyle dövüyor. İnliyordu:

— Vah, vah, vah, zavallı Hâlet'çik! Ben sana söylemez miydim Nihad? Bir gün bu ağabeyim bu kızcağıza bir şey yapacak diye korkmaz mıydım; nihayet olacak oldu işte.

Aziz Nihad oraya, karısının yanına kanepeye oturarak tekrar bir daha sordu:

— Canım ne olmuş, nasıl olmuş? Onu anlayalım.

Nigâr perişan tavırlarla izahat verdi:

— Ne olacak, korktuğum gibi bir hiddet esnasında masadaki sürahiyi kapmış, kızcağızın kafasına fırlatmış.

Aziz Nihad Hâlet'in başında bin parça olan sürahinin açacağı binbir yarayı tasavvur ederek şedit bir irkinti geçirdi:

— Ee sonra, dedi.

Nigâr aynı irkinti ile elleriyle gözünü kapamıştı:

---

372 tezahürât: ortaya çıkış
373 iğbirar: güceniklik
374 ihtilaç: çırpınma

— Sonrası… Kız kanlar içinde düşmüş, bayılmış. Hemen doktora koşmuşlar. Daha doktor gelmemiş, Şehper bize: "Koşun, yetişin!" diye telefon ediyor.

Zevç ve zevce bir saniye tereddütle birbirine baktılar. Orada vücutlarının bir faydası var mıydı? Kayınpederiyle kayınvalidesi idareli, müdîr[375] insanlar olduğundan lazım gelen tedbirleri ifa ederlerdi. Olsa olsa ilk anlardan sonra gitmeleri lazım görülürdü.

Aziz Nihad: — Celal Bey acaba ne yapıyormuş, diye sordu.

Nigâr cevap verdi: — Ne yapacak, bin bir küfürle odasına kapanmış.

Aziz Nihad: — Şimdi ilk yapılacak iş zabıtaya onu yaka paça teslim etmek olmalıdır çünkü bu âdeta cinayet mahiyetinde bir hareket. Haydi hemen yemek yiyelim de kalkalım, gidelim. Dadıya dönerek:

— Haydi, dadı, aşçıya söyle, yemeği çıkarsın, hem çabuk!

Dadı çıktı. İkisi yalnız kaldılar. Dadı daha çıkarken Aziz Nihad'ın beyninde bir burgu dişi daha ateşlendi. O, evdeki hizmetçi ile aşçıyı değiştirmek meselesinde, son günün teellümâtı, semeresi[376] olarak dimağı mağşuş[377] bir hâlde olduğundan dadıyı unutmuştu. Hâlbuki dadı evdeki vazifesi iktizası hanımla daha yakın bir temas hâlinde bulunduğundan bu gibi şeylerde daha tehlikeli ve kolay bir alet olabilirdi.

Şu kadar ki bu dadı çocuğu çok sever ve çocuk bu muhabbete pek çok mukabele ederdi. Sonra hizmetçi muntazam, çalışması itinalı olduğundan ondan son derece memnundular. Aralarında lakırdı oldukça karısı ile o dadının iyiliğinden memnuniyetlerini gösterirler ve onu hiç çıkarmamayı söylerlerdi. Şimdi böyle mevhum[378] bir sebeple dadıyı çıkarmak evvela çocuğu alıştığı ihtimamlardan mahrum etmek, sonra gelecek kadın kim bilir nasıl

---

375 müdîr: idare etmesini bilen

376 semere: sonuç

377 mağşuş: karışıklık

378 mevhum: belirsiz

bir şey olacağından türlü ezalara[379], türlü afetlere maruz bırakmak olacaktı.

Sonra mühim bir mesele daha vardı. Hizmetçi ve aşçı için zevcesine ulu orta bir bahane göstermişti, fakat son günlere kadar zaten beğendiğini söylediği dadı için ne bahane uydurabilirdi?

[10. Tefrika]

Bütün yemek yedikleri müddetçe ve sonra karısıyla beraber Hâlet'i görmeye gitmek için sokağa çıktıkları vakit hep bu meseleyle meşgul oldu. Şu muhakkaktı ki dadıyı da def edecekti. Çocuğunun rahatını hiç düşünmüyordu. Çocuk başka bir kadınla da az çok rahat ederdi. Asıl onu meşgul eden cihet Nigâr'a şüphe vermeden dadıyı göndermekte idi. Ehemmiyet verdiği yegâne şey Nigâr'ın kocasının meseleden haberdar olduğu hakkında zerre kadar şüpheye düşmemesiydi. Eğer kadın bundan şüphelenirse hareketlerini ölçer, tartar, Aziz Nihad nihayet hakâyıkını[380] elde etmekte binbir müşkülâta uğrayabilirdi.

İşte bunun için şüphe vermeksizin dadıyı göndermek çarelerini düşünüyor, bulduğu tedbirleri beğenmeyerek başkalarını arıyor, binbir kalbile uğraşıyordu.

Bu işte yegâne, kati tedbir olarak kabul ettiği esas şu idi: Evdeki şüpheli harekâtın önüne geçmek ve karısını tertip ettiği oyunlarda muattal[381] bırakmak için kullanabileceği aletleri elinden almalı, evdeki harekâta hâkim olmalıydı. Eğer mektupların alıp verilmesinde hizmetçilerin bir delâleti varsa bu delâleti mahvetmek lazımdı. Hanım ile hizmetçiler arasında muhtemel müşâreketi[382] imkân haricine getirmek için hizmetçilerin def olmasından başka çare yoktu.

Ama bu surette Mükerrem sevdiği dadısından uzaklaşacak ve birkaç gece uyumayacak ve birkaç gün rahatsız olacakmış.

---

379 eza: eziyet
380 hakâyık: gerçekler
381 muattal: kullanılmaz, boş
382 müşâreket: ortaklık

Bu düşünce ile Aziz Nihad'ın omuzları kalkıyor: "Onun orasını düşünecek ben değilim!" diyordu. Ve kendi kendine karısından acı bir intikam alıyormuş gibi bir zevkle: "Orasını çocuğunu seven anne düşünmeliydi. Bir kadın zevk ve hıyanete[383] dalarsa kendine yakında olan mevcutların mutazarrır olacağını[384] bilmelidir" diye söyleniyordu.

Sokakta karısı muhtelic[385] adımlarla yanında yürürken onun yürüyüşüne bakarak: "Zarar başladı." diye düşündü. Evvela memnun olduğun hizmetçiler gidiyor. Sonra çocuğun rahatı bozulacak, senin rahatın kalmayacak, artık evdeki hayatın bir işkence olacak. Sonra bunlardan ibaret değil. Hele ben bir kere ispatlar elde edeyim, o vakit göreceksin bak!

SEKİZİNCİ BAB

Nigâr evin kapısına vardıkları zaman dört beş adımını koşa koşa atarak kapının ziline yapıştı. Kapı hemen açılarak karşılarında Şehper'i gördüler.

Genç kız telaşlı telaşlı malumat verdi. Hekim gelmiş, Hâlet'i muayene etmiş, başını sarmıştı.

Aziz Nihad — Ne dedi, diye sordu.

Şehper, müteellim bir çehre ile:

— Çok tehlikeli, olduğunu söyledi. Ağabeyim odasından çıkmıyor.

Aziz Nihad — Onu çıkartmanın kolayı var ama…

Diye içeri yürüdü. Evde derin bir sükût hükümrândı. Sofada rast geldikleri hizmetçiler ses çıkarmaktan içtinaben parmaklarının ucuna basarak yürüyorlar, bir gölge gibi sıyrılıp geçiyorlardı.

Nigâr telaşından büyük bir heyecanla merdiveni tırmanıyor ve Şehper'e:

— Hâlet hangi odada, diye soruyordu.

---

383 Metinde "hıyatene" yazılmıştır [a.n.].

384 mutazarrır olmak: zarara uğramak

385 muhtelic: titrek

Şehper eniştesine yol vererek en arkadan geliyordu.

— Yatak odasında, diye cevap verdi.

Şimdi yukarıya çıkmışlar, geniş sofanın arka tarafında bir kenardaki kapıdan girmişlerdi. Burası Hâlet'in yatak odasıydı. Geniş odada genç kadının karyolası muazzam [386], cibinliği ve kurdeleleriyle pek müzeyyendi. Yatağın başucundaki karşılıklı iki koltukta büyük bey ve büyük hanımefendi kendilerini görünce ayağa kalktılar. Nigâr babasının elini öpüp, annesine yavaş sesle bir şeyler söyledi ve dönerek hemen Hâlet'in yatağına yaklaştı. Aziz Nihad da kayınpederine ve kayınvalidesine lazım gelen hürmeti ifadan sonra karısına iltihak ederek[387] yatakta Hâlet'i aradı.

Zaten ufak tefek bir kadın olan Hâlet'çik başı kâmilen[388] beyaz sargı içinde olduğundan, yatağın beyazlıkları arasında kaybolmuştu. Yalnız sargılar sol gözünü nim açık bırakacak surette sarılmış olduğundan büyük bir dikkatle ve ancak bir müddet sonra bunun bir insan başı olduğu fark olunabiliyordu.

Büyük hanımefendi onlarla beraber hastanın üzerine eğilmiş, elemle âdeta yatan kendi kızı imiş gibi rikkat[389] ve muhabbetle bakıyordu.

Nigâr genç kadının elini bulmuş, avucunda sıkarak:

— Hâlet, Hâlet'çiğim, nasılsın kardeşim, diyordu.

Hâlet'in açık olan gözünde bir hareket fark edildi. Onların kim olduklarını tanımış gibi bir inilti ile cevap verdi.

Aziz Nihad şimdi kayınpederinin yanına gitmiş, onunla konuşuyordu.

— Ne yapmak fikrindesiniz beyefendi, diye sordu.

Kayınpederi — Biz de onu düşünüyoruz oğlum. Ben şaşırdım, kaldım. Şimdi evvela gelin hanımın pederine, validesine malumat verdik. Onlar malum olduğu üzere Nişantaşı'nda otururlar. Şehper,

---

386 muazzam: gösterişli

387 iltihak etmek: katılmak

388 kâmilen: tamamen

389 rikkat: şefkat

civarlarında bir dükkândaki telefonla onları buldu. Meraklandırmamak için hafifçe malumat verdi. Şimdi pederini bekliyoruz. O gelsin de konuşup bir karar veririz, diyorum. Ben ise bu kadar olduktan sonra meseleyi şüyûa vererek[390] ortaya bir aile rezaleti çıkarmayalım fikrindeyim.

Aziz Nihad sordu:

— Doktor ne söylüyor? Hâlet Hanım için bir tehlike var mı?

İhtiyar adam yüzünün buruşuklarında fırtına şimşekleri ile:

— Doktor, dedi, doktor bir şey söylemedi. Tabii başa şiddetli inen sürahi tuz buz olmuş, yüzü rahnedâr etmişler[391], ama bu rahneler[392] ya derindir yahut satıhta[393] kalmıştır. Şimdi kabil olduğu kadar yüzde görünen cam parçalarını ayıkladı fakat gelin hanım çok sızlandığından pek uğraşamadı. Büyük yaralar elhamdülillah çok değilmiş. Sürahi dört hatve kadar bir mesafeden atıldığından ve camı ince olduğundan kırılan parçalar çok ufakmış. Onun için doktor yaraların pek derin olduğunu zannetmiyor. Ancak mahsus, kum gibi izler bırakacak bir arızadır, dedi.

Aziz Nihad hiddetinden dişlerini birbirine geçirmiş:

— Celal Bey ne buyuruyor, diye sordu.

Zaten oğlunun bu kötü huylarını, bu tehevvür ve asabiyetini hiç sevmeyen baba lanetle:

— Onun Allah belasını versin, diye homurdandı. Nur gibi kızcağızı senelerden beri yedi, yedi, kani olmadı, işte nihayet bu darbe ile harap etti, bıraktı. Her gün söylerim, oğlum, bırak, bırak şu huyu… Hay! Sanki her şey bunun beyninde gürlüyor gibi bir asabiyet, bir asabiyet…

---

390 şüyûa vermek: duyurmak
391 rahnedâr etmek: yaralamak, zarar vermek
392 rahne: yara
393 satıh: yüzey

Bu esnada karyolanın ayakucunda Şehper, Nigâr'a vakayı anlatıyor, tafsilat veriyordu. Aziz Nihad şöyle bir dinlemekle anladı ki mesele hiç ehemmiyeti olmayan bir münazaadan[394] çıkmıştı.

Celal Bey sokaktan geldiği vakit terli idi. Ve her terli geldiği akşam mutlak fanila değiştirmek âdeti idi. Bu akşam yine fanilasını değiştirmek, üstüne pijamasını giymek istemişti. Hâlet ise evde yatak odasından başka yerde, bilhassa yemek sofrasında kocasının pijama ile bulunmasını hiç sevmezdi. İşte bu meseleden aralarında bir münakaşa çıkmış, azgın canavar genç kadının nazlı ve nevaziş-perver olan mümânaatına[395] birdenbire kudurarak yanı başında tuvalet masasının üstünde duran sürahiyi kapıya fırlatmış, atmıştı.

Hâlet, vahşi bir sayha ile düşmüş, bayılmış evdekiler sürahinin kırılmasından mütehassıl[396] sesle ve genç kadının feryadıyla irkilerek koşuştukları vakit Hâlet'i yerde ve canavarı korkudan donmuş bir hâlde orada bir sandalyede bulmuşlardı. Hemen Hâlet'i yatağına çektiler ve ürken, kekelemekte bulunmuş kocasını yanındaki odaya götürdüler. Şimdi orada soyunmuş, oturuyordu.

Kayınpeder bu tafsilatı vermekle beraber Şehper de takip ederek lakırdı buraya gelince onun yüzüne baktı:

— Ya, işte böyle oğlum, dedi. Ne yapsak nafile. Şu oğlana söylemediğim, etmediğim kalmadı. Hayır, hiçbiri fayda etmedi.

[11. Tefrika]

Bu esnada dışarıda bir sesler işitildi, Şehper kulak vererek:

— Şekip Beyefendi'yle, Aliye Hanımefendi geldiler, dedi.

Hep birden ayağa kalkarak kapıya hücum ettiler. Hâlet'in babasıyla annesi gelmişlerdi. Sofaya çıktıkları vakit annesinin uçarcasına merdivenden çıktığını ve:

— Yavrum nerede? Ne oldu bakalım, diye inlediğini gördüler.

---

394 münazaa: ağız dalaşı
395 mümânaat: karşı çıkış
396 mütehassıl: ortaya çıkan

Hanımefendi Hâlet'in validesini karşılayarak koluna girdi, beyefendi babasına mülâki oldu[397]. Hep birden:

— Bir şey değil, bir şey yok efendim. Merak etmeyin. Hiçbir şey değil, gibi sözlerle onları yatıştırmaya çalıştılar.

DOKUZUNCU BAB

Fakat Aliye Hanımefendi hiçbirisini dinlemiyor, kendisine sarılmış, birdenbire kızını mecruh yatağında göstermekten çekinen hanımefendiyle âdeta itişiyor ve haykırarak:

— Kızımı görmek isterim. Hâlet'im, Hâlet'im, diye feryat ediyordu.

Onları bin zorla karşıda başka bir odaya aldılar. Her birisi ayrı izahat veriyor, bir şey olmadığını temin ediyor ve yavrusunu görmek için ısrar eden anneyi zapta bin müşkülât çekiyorlardı.

Bu kargaşalık arasında birinin başlayıp diğerinin ikmâl ettiği[398], bazen hepsinin birden lakırdıya karışıp nakil ve hikâye etmek istediği sözlerle dört beş dakika içinde vaka mümkün olduğu kadar hafifletilerek kendilerine anlatıldı. Zannettikleri gibi bir tehlike olmadığı, yalnız Hâlet'in şimdi yüzü sarılmış, biraz rahatsız olduğu temin edildi.

Valide gayz ü gazabla[399] ta kökünden homurdanıyor kükrüyordu:

— O herif, o katil herif elimden kurtulamayacak. Onu zindanlarda çürüteceğim, gül gibi kızımı senelerden beri yedi, yedi doymadı. Nihayet kanını da içti öyle mi?

Hanımefendi, Nigâr, Şehper, üçü birden ihtiyar kadının etrafını almışlar:

— Değil hanımefendi, vallahi değil, kan yok, yalnız biraz sıyrıntı, birkaç cam parçası alnına ve yanaklarına girmiş, işte bu kadar.

---

397 mülâki olmak: görüşmek

398 ikmâl etmek: tamamlamak

399 gayz ü gazab: kızgınlık ve hiddet

Hani eğer sahihten bir şey olsaydı, bir tehlike bulunsaydı hakkınız var.

Kadın tehevvürle haykırdı:

— Olmadıysa, bu Allah'tan olmuş, yoksa o herif zerre kadar insafı olsaydı bu şeye cesaret eder miydi? Sen kaldır koca sürahiyi nur gibi kızımın güzel yüzüne fırlat. Bu olur şey mi?

Birdenbire yerinden fırladı, zabtı gayr-i kabil bir hamle ile:

— Gideyim, göreyim yavrumu, ne hâlde acaba?

Zaten berikiler artık mâni olmak istemiyorlardı. Kadıncağız sofaya oradan koşa koşa karşısındaki kızının yatak odasına atıldı. Hep birden arkasından gittiler.

Aziz Nihad daha sofada hepsinin hemen en arkasında bulunduğu hâlde içeride feci bir sayha işitti.

Ana yırtınarak, dönerek inliyor, bütün sesiyle haykırıyordu. Kızını gayr-i kabil-i teşhis[400] bir hâlde bitap ve muhtazır[401] bir vaziyette görünce deli olmuş gibi bir hâle gelmişti. Yüzünü gözünü yatağın yorganına, örtüsüne, sürerek yorganın üstünde olan genç kadının elini alıp binlerce buseye müstağrık bırakarak inliyor, feryat ediyor, ağlıyordu:

— A, yavrum, Hâletçiğim, kızım neredesin? Bana bak bakayım yavrum! Ah zavallı kızım. Ses versene, sesin de mi çıkmıyor?

Hanımefendi, Şehper ihtiyar kadının yanına çöktüler, onu bağırmaktan, ağlamaktan men için türlü sözler söylüyorlar, doktorun hastanın müteessir[402] olmasını[403] men ettiğini, yanında bağırılmamasını tembih ettiğini, vesaire vesaireyi söyleyerek onu gürültü yapamayacak bir hâle getirmeye çalışıyorlardı.

Ve karyolanın ayakucunda kapının önünde duvara dayanmış duran Aziz Nihad bu faciaya hemen hissiz bir nazarla bakıyor ve acı acı düşünüyordu ki, pek yakın zamanda bu ana ile bu kız kar-

---

400 gayr-i kabil-i teşhis: teşhis edilmesi imkânsız
401 muhtazır: can çekişen
402 müteessir: üzgün
403 Metinde "olmamasını" olarak yazılmıştır [a. n].

deş, kendi kardeşlerinin ihtimal ölü, ihtimal mecruh üzerinde böyle ağlayacaklar ve felâketin felâketi olmak üzere bu meselede olduğu gibi genç kadını mazur ve mazlum görmeyeceklerdi.

Gözleri odanın kalabalığı içinde vahşi bir in'itafla[404] karısına merkuz[405], husumetle ona bakıyor pek yakında kendisinin de böyle, değil böyle bundan bin kat vahşi kanlı bir akıbete[406] düçar olacağını düşünerek içinin yumuşadığı, rikkatinin iyice harekete geldiği bu anda bir tereddüde boğulup acaba doğru mu hareket ettiğini, yoksa karısının bu ilk kabahatini bile bile men etmeye çalışmak daha mı akilane olacağını düşünmeye meylettiği oluyordu.

Evet, bir zevç, zevcesinin ihanetini keşfederse, ama tıpkı Aziz Nihad'ın vaziyetinde olmak şartıyla kadının cinayetinin daha ilk hatvelerinde, yani fiiliyat[407] namına gayr-i kabil-i ta'mîr bir şey yapılmamış olduğu bir zamanda işi araya aşılması muhal[408] mânialar[409] koyarak men mi etmeli, yoksa kendi yapmak istediği gibi gizli gizli ve adım adım mücrimlerin[410] harekâtını takip ederek onları türlü tuzaklara düşürerek işi son fecaate mi getirmeliydi?

Aziz Nihad kararında sâbit-i kadem[411] görülmekle beraber bu kadar kati ve mutlak bir kinle mücehhez[412] değildi. Kendi kendine mazlumane[413] boynunu bükerek:

— Ne yapsam, ne olsa, hatta katiyen nedamet[414] getirdiğine emin bile olsam hayatım zehirlenmiştir, diye söylendi.

Bu kadar namuslu bir aile içinde bu kadar usulünde terbiye edilmekle beraber ilk fırsatta hatta fırsat bile yokken bahane arar

---

404 in'itaf: yönelme, katlanma
405 merkuz: dikilmiş
406 akıbet: sonuç
407 fiiliyat: eylemler, işler
408 muhal: imkânsız
409 mânia: engel
410 mücrim: suçlu
411 sâbit-i kadem: direnen, kararlı, sabit
412 mücehhez: donanmış
413 mazlumane: sesizce
414 nedamet: pişmanlık

gibi fırsatlar icat ederek böyle hareketlere kalkmak ne idi ve nedendi ya Rabbim?

Böyle kanların döküldüğü, insanların mustarip olduğu ve sefil kaldığı feci vakalar göz önünde dururken nasıl bir insiyakla[415] hâlâ cinayet yolunda yürüyenler oluyordu?

Mesela şu içerideki herif! O, senelerden beri bu çiçek ve kuş mevcudu hırpalaya hırpalaya, yiye yiye ve vahşetini izale edememiş o haydut her gün gazetelerde kan döktüğünden dolayı takip olunan canileri görmüyor mu? Mahkemelerden yükselen tevbih[416] ve tecziye[417] sayhalarını işitmiyor mu? Ara sıra şehrin meydanlarında sehpalarda sallandırılan maslûbları[418] bilmiyor muydu?

Bu kadar sene mekteplerde, aile koynunda kendisine gösterilmiş iyi meseller ve dinletilmiş iyi nasihatler nereye gitmişti? Şimdiye kadar babasının demin söylediği gibi ona tekrar tekrar verilen öğütler hiç mi bir eser bırakmamıştı?

Hayır, terbiyenin hiçbir tesiri yoktu. Müsait muhite ve müsait şeraite[419] rast gelmiş sevk-i tabiî önünde terbiye yalnız boş bir sözdü. Bir adamda fenalığa meyil mi var? Onu meylinden rücû ettirmek[420] muhal denilecek derecede güçtü. İşte böyle mekteplerin, ailenin tesiri altında otuz beş kırk yaşına kadar belki bir fenalık yapmıyor, mesela şekavete[421] meylini iptal ediyor, fakat nihayet bu gece olduğu gibi bir tehevvür anında senelerce terbiye ile hüsn-i emsal[422] ile muattal ve gizli duran vahşi hayvan mevcudiyetini bir cünûn[423] anında böyle izhar ediyor, sürahiyi kapınca müdafaasız[424],

---

415 insiyak: kuvvet
416 tevbih: azar
417 tecziye: ceza
418 maslûb: idam mahkumu
419 şerait: şartlar
420 rücû ettirmek: geri döndürmek
421 şekavet: eşkıyalık
422 hüsn-i emsâl: iyi bir örnek
423 cünûn: cinnet
424 müdafaasız: savunmasız

müdafaasız değil bilakis[425] şayan-ı merhamet-i müdâfaa[426] bir melek kadının başına fırlatıp atılıyordu. Terbiye iddia olunan tesiri haiz[427] ise sebepler, saikalar yokken vahşi ve fena sevk-i tabiîlerimizi unutmakla kalmamalı, asıl bu akşam olduğu gibi sebep vesair hâkim ve üzgün sevk-i tabiîyi men etmeli, gürlemeli, insanı fenalıktan tahzîr etmelidir[428].

Tabii bunun gibi bir kadında kendinde esasta, kökte [….] fuhuş ve zina meyli olursa, mekteplerin, ailenin hüsn-i emsalin tesiriyle bu belki ilk zamanlarda körletiyor, gizli kalıyor ve uzun müddet terbiye sevkiyle uyuyor, uyutuluyor ve uyuşuk bir hâlde bırakılabiliyordu.

Fakat bir gün karşıki pencerede zuhur eden genç bir çehre bu onlarca sene bakir ve temiz saklanılmış vücutta uyuşuk bir hâlde duran tabii meyli tahrik ederek kadını fenalığa çekiyor, fenalığa itiyor ve fenalığa sokuyordu.

Öyle ise terbiye denen şey ne idi? Muvakkat bir mânia mı?

Zaten mâniaların hükmü bu kadar olurdu.

[12. Tefrika]

Eğer kendisi de terbiyenin uzun seneler bir fırsat zuhur etmediğinden dolayı men ettiğini zannettiği müsâviyi[429] demin düşündüğü gibi ev değiştirmekle veyahut yeni mânialar koymakla men ve tahdit etse[430]… Bu makul müydü?

Başını şiddetle, vahşetle salladı.

—Hayır, asla! Bir kadında fuhuş ve zinaya meyil, kendi hikâyesinde olduğu gibi yirmi beş sene bir eser göstermeksizin mestur[431] kaldıktan sonra yalnız karşıki pencerede bir erkek çocuk

---

425 bilakis: aksine
426 şayan-ı merhamet-i müdâfaa: savunmaya muhtaç
427 haiz: barındırmak
428 tahzîr etmek: yasaklamak
429 müsâvi: eşit
430 tahdit etmek: sınırlandırmak
431 mestur: örtülü

görmek fırsatıyla bu kadar inkişaf ederse, şimdi onun koyacağı mânialar ve tahditler kaç para eder ve ne tesir gösterirlerdi? Hiç… Değil mi? Kendisi bundan ne kazanabilirdi? Bir kat, bir değil on, yüz, bin kat fazla rezalet değil mi? Şimdi bu maceradan men olunan kadın – şayet bu iki maceraperesti katiyen ayırmaya muvaffak olur, birbiriyle münasebetlerini mutlak surette men edebilirse – bir kere ruhunun amakında[432] uyuyan süfli ve denî meylin itminânından[433] mütehassıl zevkle sarhoş olduğundan, bundan sonra her yerde bu zevki aramayacak, her köşede bu zevki beklemeyecek miydi?

Kendisi bu işte bir şey yapabilirdi: Bir kere Nigâr'ın sadakatinden şüphe hâsıl ettiğinden ondan rabıtasını fekk etmek[434] ve onu bırakıp başka bir yolda yürümek…

Bu o kadar feci akıbetlerle hayatını sarsıyordu ki, yapılacak bir fedakârlık değildi. Bir çocuğu vardı, bir yuvası vardı. Kendisi bu çocuğa ve bu yuvaya büyük bir kalbî merbutiyetle bağlıydı. Bu merbutiyeti bozmak, onun hayatını yıkmak demekti. O kadar yıkmak ki düşündüğü vakit gözleri kararıyor, harap ve perişan kalıyordu. Nigârsız yaşamak. Çocuğunu anasız veyahut babasız bırakmak fecaatlerden feci bir haile değil miydi?

Bu hâl onun mahvı demekti.

— Ben böyle haileler içinde mahvolduktan sonra her şey mahvolsun, dünya yıkılsın… diyordu.

ONUNCU BAB

Bütün bu mütehevvir[435] ve isyankâr ruhiyâta[436] rağmen gözünün önünde cereyan eden bu acıklı manzaranın ruhunda yarattığı sûziş[437] ve rikkatle kararlarından bir adım geri gitmek arzusuna karşı yine beş adım ileri atılarak bu elim tefekkürlerle[438] uğraşırken

---

432 amak: derinlik
433 itminân: bilinme
434 fekk etmek: koparmak
435 mütehevvir: öfkeli, kızgın
436 ruhiyât: psikoloji
437 sûziş: acı
438 tefekkür: fikir

bazen nagehan[439] ruhu gevşiyor ve pek gayr-i kabil-i hitâb[440] bir tehevvüre mağlup olduğunu itiraf ettiği oluyordu. Bir kere Nigâr'ın hıyanetine dair fena bir sû-i zanla[441], yanlış manalar verilmiş birkaç nazarla birkaç belki sû-i tefsîr ettiği[442] hareketten başka bir ispat yoktu. O daha şimdi kendisine bir ispat arıyordu. Daha ispat namına elinde hiçbir emare[443] yokken bu kadar ileri atılmak manasız değil miydi? Aile arasında irtikâb edildiğini zannettiği cinayetin iki şerikini[444] daha karşı karşıya görmemişti. Vâkıâ karşıki evin penceresinde, perde arkasından karısının oturduğu pencereyi tarassut eden bir genç görmüştü.

Fakat bu ihtimal Nigâr'ın dahli olmayan bir yek-cihet[445] mülâzımından[446] başka bir şey değildi. Kendisi eline gayr-i kabil-i red ve inkâr[447] ispatlar almış olsa o vakit ne yapacaktı? Ancak o vakit vereceği kararları daha ortada bir şey yokken vermek pek ifrat bir hareketti.

İşte bu gecenin feryatları, hıçkırıkları kalbine öyle tesir etti ki kararlarında, fikirlerinde pek ileri gittiğini kendi kendine itiraf etti.

Odada Hâlet'in annesi hâlâ haykırıyor, damadını itham ediyor, kocasına gidip polisleri çağırmasını emrediyor; hanımefendi, beyefendi araya girerek bu hareketin pek fena olacağını söylüyorlar, herkes bir şey, bir fikir der-miyân ediyor[448], gidiyorlar, geliyorlar, fakat bunların ortasında yalnız o, Aziz Nihad kendi benliğini ihata etmiş[449] fırtına bulutları arasında kayıp, meçhul, yalnız kendi fikirlerine sarılmış, kasırga yaprakları gibi uçuyor, uçuyor, uçuyordu.

---

439 nagehan: ansızın
440 gayr-i kabil-i hitâb: anlatılması imkânsız
441 sû-i zan: sanı, zan
442 sû-i tefsir etmek: yanlış yorumlamak
443 emare: iz, belirti
444 şerik: ortak
445 yek-cihet: tek yönlü
446 mülâzım: tutunma
447 gayr-i kabil-i red ve inkâr: red ve inkâr etmesi imkânsız
448 der-miyân etmek: belirtmek
449 ihata etmek: kuşatmak

Bir ara Aliye Hanımefendi damadını karakola teslim için uzun bir inattan sonra kendisini bu hareketten menetmek isteyen hanımefendi:

— Bunu yapmayınız hanımefendi. İsterseniz Hâlet'e de soralım, o bile yapmayınız diyecektir. Düşününüz bir kere şimdi damadınızın karısını yaralamış diye karakola gitmesi, yarın öbür gün gazetelere keyfiyet[450] aksedince türlü şayialar[451] yapılması ailemiz için az darbe midir? Bu olmasa bile bu adam sizin damadınız, torununuzun babası… Daha iyisi bir kere Hâlet'e soralım. Demiş ve Hâlet'e hitaben:

—Değil mi kızım? Sen de istemezsin değil mi, diye sormuştu. Bütün odadakiler derin bir merakla genç kadının vereceği cevabı bekliyorlardı.

Hâlet bir dakika kadar hareketsiz durdu, sonra istemem makamında elini kaldırarak bir hareket yaptı. Bu hareketin ne feci manaları vardı. Bütün hayatını kemirmiş ve daha iki saat evvel yine koca bir sürahi fırlatıp atarak belki ölünceye kadar zail olmayacak berelerle güzelliğini harap etmiş vahşi, zalim kocası için af ve merhamet manası da vardı. Çocuğunun babasını karakollara, mahkemelere sürüklemekten içtinap gibi sıyanet ve tahaffuz[452] manası da vardı.

Bu hareketi Aliye Hanımefendi görünce hazin bir girye[453] tufanına müstağrık kalarak dizleri üzerinde sürüne sürüne yatağa yaklaşmış ve pek acıklı bir feryatla:

— Ah, yavrum, yavrum… Bilirim senin kalbin pek büyüktür. Sen affedersin sen… diye inlemeye başlamıştı.

Bu manzara o kadar feciydi ki herkesin gözüne yaş hücum etmişti.

O kadar ki, Aziz Nihad'ın bile kirpikleri ıslandı.

---

450 keyfiyet: durum
451 şayia: haber
452 sıyanet ve tahaffuz: sakınma ve koruma
453 girye: gözyaşı

Ah, ya Rabbi, dünyada şefkat, af, mürüvvet gibi, güzel şeyler varken ne idi bu insanlardaki vahşilik ki hâlâ birbirlerini yiyorlar, hâlâ birbirlerini yemekten zevk alıyorlardı?

İşte bu zıt tesirler içinde şaşırmış bir hâlde kararlarına yumuşaklık geliyor, fikirlerinde ifratı bırakıyordu.

Öyle ki iki saat sonra evlerine avdet için karısıyla beraber sokağa çıktığı vakit, kendi kendine en salim, en muvafık ve en tedbirli bir hareket olmak üzere çizdiği hat şu kelimede hülasa edilebilirdi[454]: ifrat yok…

Evet, ifrat olmayacaktı. Fakat budala gibi kendini maskara etmelerine de razı olamıyordu. Vaziyeti yeni baştan bir daha tetkik edecekti. Eğer şüpheleri tekrar peyda olur ve keskinleşirse o zaman işi tabii tahkik etmek vazifesiydi ve bir kere o tahkike kalkarsa bu işi üç günde meydana çıkaracağına emin olduğundan telaşa da mahal[455] yoktu.

Demek ifrata, telaşa meydan vermeksizin basiretkâr[456] bir zevc sıfatıyla kapısının hareketlerini inceden inceye tetkik edecek ve bir şey keşfederse o zaman harekete geçecekti.

Bu cümleden olarak hizmetçiyle aşçıya izin verilmesine bir mana bulamıyordu. Bu kadınların gitmeleri, yerlerine başka kadın gelmesi evin dâhili hayatını herc ü merc edebilecek bir arıza idi. Şimdiki hâlde bilâsebep[457] böyle bir arızayı hayatlarına musallat etmekte bir lüzum yoktu.

Yolda yürürlerken karısı akşamki iğbirarı kâmilen unutmuş, kendisine hayattan hitaplarla babasının evinde bu gece şahit oldukları vakalar hakkında fikir beyan ediyordu.

Bu esnada ayağı bir taşa çarparak sendeledi. Ve “Aman, ayağım kırılıyordu…” diye kocasının koluna canlı bir hamle ile sokuldu. Ve bu hareket Aziz Nihad’da öyle sıcak bir teslimiyet, öyle

---

454 hülasa etmek: özetlemek
455 mahal: gerek
456 basiretkâr: öngörülü
457 bilâsebep: sebepsiz

yumuşak bir intiba hasıl etti ki, evlerine gelinceye kadar karısının kolunu kendi kolunda hissetmekten azim bir saadet duydu.

Oh, hayat bu idi, saadet bu idi! Bu, yani sevdiğiniz, hürmet ve ta'z'iz ettiğiniz[458] güzel bir kadının hayatın dikenli yollarında dest-gîri[459] olmak, evet, çalıdan, çırpıdan, inişten, yokuştan ve sukuttan ve helâkten himaye ve muhafaza etmek.

Niçin, ya Rabbim, niçin bu kadar sıcak bir rabıta ile bağlı olduğumuz can yoldaşımıza, kendi karımıza karşı bu himaye ve muhafaza hislerini bazen kaybediyorduk? Himaye ve muhafaza hislerini kaybetmek değil, âdeta bir can düşmanı oluyor, beynini parçalamak, kanını içmek için vahşi hırslar duyuyorduk.

Aziz Nihad, başındaki bulutları dağıtmak ister gibi elini altından geçirerek karısının arkasından evinin kapısından girdi.

Ve yukarı çıktıkları vakit Nigâr'ın âdeti olduğu veçhile[460] çocuklarının karyolasının başucuna gittiler.

[13. Tefrika]

Valide, yavrusunun rahat uyuduğunu, hiçbir şey eksik olmadığını görüp anlamak için yoklamasını yaptı, çocuğunu muhabbetle öperek son bir nazarla ve derin bir şefkatle bakarken, baba karyolanın ayakucunda bu manzarayı derin bir dikkatle ve gözleri yaşlarla dolu olarak seyrediyor ve kendi kendine:

— Hayır, kabil değil… Ben bir çirkin rüya gördüm. Nigâr bu alçaklığı yapamaz, çocuğunu bu kadar seven bir kadın zannettiğim kadar kalpsiz olamaz, diye mırıldanıyordu.

Şimdi soyunmuşlar, yatmak üzere bulunmuşlardı. Aziz Nihad hizmetçilerin gönderilmesi hakkında verdiği emri geri almak lüzumunu karısına anlatmak için, aşçının onlar sokaktan gelince içmeleri mutat olan kahveyi getirmesinden bilistifade[461] kabahatsiz kadına birkaç iltifat kelimesi sarf etti.

---

458 ta'z'iz etmek: şereflendirmek
459 dest-gîri: yardımcı
460 veçhile: şekilde
461 bilistifade: istifade ederek

Karısı yalnız kaldıkları vakit hayretle yüzüne baktı:

— Ee, buna şaştım, kaldım, dedi ve akşamüstü bunları defetmekliğim için sen emir vermiştin, şimdi bu iltifatlar ne oluyor, diye sordu.

Aziz Nihad, şımarık çocuklar yılışkanlığıyla:

— Akşamüstü mü? Defetmek mi? Kim, ben mi?

Karısı geceliğinin içinde, orası burası nim münkeşif[462], güzel vücudunun cazibesiyle ve alaylı bir tavırla:

— Elbette sen, ya… Zaten bir iki gündür o kadar değişmiştin ki… Ne yapacağımı şaşırmıştım ve bir somurtkanlık, bir surat, bir surat ki insan yüzüne bakmaya korkuyordu.

ON BİRİNCİ BAB

Gece bu intibalarla[463], müspet[464] ve yumuşak fikirlerle uyudu.

Sabah uyandığı vakit yatağında yine yalnızdı ve bu ilk tesir onu yine baştanbaşa sarstı, başını yorgandan çıkarıp odanın içinde karısını aradı. Fakat Nigâr yatakta olmadığı gibi odada da değildi. Birden serâpâ şedit bir humma ile: "Bu kadar erken nerede olabilir?" diye düşündü.

Bir anda yine o ateşli burgu beynini oydu. Ya mektup alıyor, mektup veriyor veyahut mektup okuyordu. Ve şimdi kendisi sessizce onu ararsa mutlaka cürmü meşhut hâlinde yakalayabilirdi.

Yaylı bir vücut gibi bir hamlede yataktan fırladı. Çorap falan giymeksizin ayağına bir terlik geçirerek ve mümkün olduğu kadar az ses yapmaya gayret ederek sofaya çıktı. Nigâr çocuğunun odasında yoktu. Aşağıda olmalıydı. Fakat aşağıda nerede?

O kadar müteheyyiçti[465] ki kendi de hayret ediyordu. Fakat gümbürdeyen kalbi, şiddetle atan dimağı fazla düşünmeye müsaade

---

462 nim münkeşif: yarı belli
463 intiba: düşünce, izlenim
464 müspet: olumlu
465 müteheyyiç: heyecanlı

etmiyordu. Bir tek fikri vardı. Bir fikir ki bir yıldırım tesiriyle bütün mevcudiyetini, bütün urûk ve elyâfını[466] sarmış yakıyordu.

— Mutlak ya mektup veriyor ya mektup alıyor ya mektup okuyordu.

Ah, onu bir yakalasa, onu mektup elinde bir görse…

Bu endişe ile merdivenin tırabzanına tutarak ayaklarıyla basamaklara basmaksızın kaydı, aşağı kata indi. Misafir odasının kapısı kapalıydı. Acaba karısı burada mıydı? Mutlak burada olacaktı. Düşündüğü gibi mutlak şimdi kapıyı açarsa onu içeride cürmü meşhut hâlinde bulacaktı.

Kapının önünde duruyor, kalbi bütün mafsallarını[467] söküp atacak kadar iltihapla[468] çarpıyor, kapıyı açıp karısını inkâr edilemeyecek bir iş üzerinde görmekten korkuyordu.

Birden katil bir fikirle elini uzattı ve kapıyı açtı.

Bulanık gözleri keskin bir nazarla odayı araştırdı, Nigâr yoktu.

Nerede olabilirdi?

Mutlak aşağıda, ya yemek odasında yahut mutfakta veya bahçede mektup alıyor veya veriyordu. Kendisi ise, sersem! Onların mektuplarını gündüz teati edeceklerini zannetmişti. Herkesin şüpheli gözlerinden saklamak için gece karanlık bastığı vakit veya sabah erkenden bu işi yapmakta ne mâni vardı? Ve dün kendisi akşama kadar budalalar gibi güneşin altında çayırlarda sürünmüş, sürüklenmişti.

Dadı çocukla yukarıda, odasında idi. Aşçı ile hizmetçi de eğer daha odalarından çıkmamışlarsa, şimdi aşağı kat kâmilen serbest ve her türlü günaha müsait bir tenhalıkta olmalıydı. Mesela mutfaktan bahçeye çıkıp oradan bahçe kapısından, evin arka tarafı hâlî bir viranelik olduğundan yalnız mektup almak değil, hatta mülakat yapılabilirdi.

---

466 urûk ve elyâf: damar ve lifler
467 mafsal: eklem
468 iltihap: tutku

Mutlaka Nigâr şu anda kendisini uyuyor farz ettiği için ya mülakat hâlinde idi yahut mektup alıyor, veriyordu veyahut aldığı mektubu okuyordu.

Bu iltihapla Aziz Nihad kendini aşağı katta buldu.

Hayret! Nigâr burada da yoktu. Ne yemek odasında ne mutfakta ne de bahçede idi. Acaba bir yere mi çıkmıştı?

Bu cesareti pek fazla bulmakla beraber Aziz Nihad şüpheye bir defa irâdetini[469] teslim etmiş, fikrinde buna imkân vermiyor da değildi.

Bu esnada yukarıdan Nigâr'ın sesini işitti, hizmetçiye sesleniyordu:

— Marika kuzum, bey nerede Allah aşkına?

Aziz Nihad bu sesi bir kamçı gibi bütün vücudunda hissetti. Karısı yukarıda idi. Fakat nerede? Nerede olursa olsun erkenden kalkması, gizli yerlerde bulunması onu çıldırtmıştı ve çıldırmaya hakkı da yok muydu? Aşağıda değilse yukarıda yine gizli bir şey yapıyordu? Yukarıda nerede olabilirdi? Mutlaka sandık odasında, yani gizli bir iş üzerinde…

Yukarı çıktığı vakit birbirlerine nerede olduklarını sordular, Nigâr:

— Sandık odasında idim, dedi.

Aziz Nihad yalan bulmakta güçlük çekerek, kekeledi. Fakat mesele orada değildi. Mesele bir kere son günlere kadar en derin ve en saf bir itimat içinde yaşamaya alışmış olan bu kocanın kalbine damlayan zehir damlasında idi. Başı göğsüne elemle düşerek:

— Artık rahatım, saadetim kalmadı. Gece gündüz her saat bu şüphelerle boğuşmak lazım, diye inledi.

Filhakika Aziz Nihad'ın hayatı artık kâmilen değişmişti. Bir kere karısının evde yaptıklarını hep görmek, hep göz önünde bulundurmak için sokağa çıkmak istemiyor, fakat vazifesine müdavim[470]

---

469 irâdet: irade

470 müdavim: devam eden

ve ciddi bir memur olduğu için işini terk etmek de olmayacağından evde oturmak onu helâk ediyordu.

Sokağa çıkıp işine gitse bile yarı yoldan dönüp ansızın evine girerek Nigâr'ın ne yaptığını görmek mukavemet edilemez acı bir ihtiyaç oluyordu.

Öyle günler oldu ki sabah binbir fikir gerd-yâdı[471] arasında hep gözü tecessüste[472], fikri şüpheli, kalbi pür-endişe[473] saatlerce evden çıkamayarak, hâlbuki işine gitmek için mecburiyetle boğuşarak dolaşır, dolaşır, dolaşır, her köşede hıyanete bin müsait imkân keşfederek katlarda ve odalarda gecikir ve nihayet ne yapacağını bilemeyerek sokağa çıktığı olurdu. Fakat kendini sokakta bulur bulmaz: "Şimdi elbette ya hokka kaleme koştu yahut pencere arkasında kim bilir ne işaretler ediyor. Ah, ne yapmalı, ne yapmalı da yine orada bulunmalı?" diye inlerdi. Bazen köşeye kadar gider, bazen aşağıki caddeyi dolaşır, bazen ise daha uzaklaşarak bütün bu endişeler, azaplar arasında boğulmak üzere iskeleye gittiği olurdu.

Fakat her adımı darağacına giden mahkûmun adımı, her düşüncesi intihar için tabancaya uzanan meyusun[474] düşüncesi olurdu.

Bazen dişini sıkar, işine kadar gittiği ve bazen daha büyük bir azimle orada oturduğu olurdu. Fakat ekseriya köşe başından, ya aşağıki caddeden ya iskeleden hatta yahut işini bırakıp deli gibi İstanbul'dan köye avdet ediyor, koşa koşa evine şitâb ediyor[475] ve kapıyı çalarak karısını bir şey yaparken yakalayabilmek arzusuyla bir hamlede yukarı; odalarına fırlıyor ve bu nagehanî[476] avdetten müteaccib[477] olan Nigâr'ı tatmin için uydurulmuş herhangi bir yalanı okumaya başlıyordu.

---

471 gerd-yâd: toz
472 tecessüs: araştırma
473 pür-endişe: endişeli
474 meyus: ümitsiz
475 şitâb etmek: gitmek
476 nagehanî: birdenbire
477 müteaccib: şaşıran

Nigâr bu tebeddüllerin farkında idi, hatta bir iki defa bu hareketlere karşı istiğrap bile gösterdi. Fakat ne olsa bir şüphe hâsıl edemiyor ve bunları bir kapris zannederek ehemmiyet vermiyordu.

ON İKİNCİ BAB

Bir hafta böyle ansızın avdetler, boş odalarda takipler, bazen evden bir yere ayrılmamaklar, ne yaptıysa hiç, hiç semere vermedi. Aziz Nihad ilk şüphesini çatlattıracak tek bir emare elde edemedi.

[14. Tefrika]

Hâlbuki kendisinin böyle beyhude ve akîm[478] mücadelelerle kudurduğu bugünlerde emindi ki düşmanları bir taraftan münasebetlerinde, rabıtalarında geniş geniş, rahat rahat adımlar atıyorlar ve kim bilir ne yapıyorlardı?

Fikrini teskin etmeye[479] çalışarak, kendini her türlü mücerredâttan[480] fekk etmeye gayret ederek müspet bir itinala düşünüyor ve eğer bir şey varsa ilk gün gördüğü bu alakalar sahih ise bu kadınla bu erkek bu kadar yakın bir mücâveret[481] içinde bu kadar samimi bir mülâzemetle[482] aynı hâlde kalmaları kabil miydi? diyordu.

Mesela muaşakaya yeni başlamış bile olsalar mutlaka bugünlerde mektuplaşmışlar ve eğer mektup başlamış ise elbette bu sayede samimiyet ve hararet çoğalmıştı.

O bir kenarda, aciz, etrafını ihata eden hile ve hıyanet ağları arasında yalnız hainler müsait bulunan bu şerait içinde kudururken onlar kendi keyiflerinde zevklerini hazırlıyorlar, şehvetlerini temin ediyorlar ve kendisi mağmur[483], meyus yanı başında katmerlenen bu oyunlara kör bir şahit oluyor, oynanan bu hıyanet mudhikesini[484] keşf ve men edemiyordu.

---

478 akîm: sonuçsuz
479 teskin etmek: sakinleştirmek
480 mücerredât: soyut fikirler
481 mücâveret: komşuluk
482 mülâzemet: bağlılık
483 mağmur: harap
484 mudhike: komedi

Demek ne yapsa, ne kadar uğraşsa hep boş muydu, her şey tesadüfe mi kalmıştı, hiç, hiçbir şey keşfetmek imkânı yok muydu?

Son bir gün birdenbire mesut bir inkişaf ile nurlanan dimağı ona bir hareket çizdi.

Bunlar elbette karşı karşıya pencereden sade tebessümle, işaret iktifa etmiyorlardı[485]. Mutlaka mektuplaşıyorlar, eğer görüşmüyorlarsa bile mektup alıp veriyorlardı.

Bu mektup alıp vermesini göremiyor ve onları bu iş üzerinde tutamıyorsa bile bundan emin olmak kabil değil miydi? Mesela karısının hokkasına, kalemine işaret koysa, mektup kâğıtlarını saysaydı, böyle sersemce sokaklarda koşup, evin odalarını karışladığı beyhude günlerde elbette müspet bir emare eline geçerdi.

İşte o zaman ya beş on gün tetkik ve muayene eder, kâğıtlarda bir eksiklik; hokkada, kalemde bir alamet göremeyerek kani olur yahut aksini bularak hıyanete emin olurdu.

Demek karısının mektup yazıp yazmadığını anlamak için kâğıtlarını saymak, hokkasına, kalemine işaret koymak kâfiydi.

O zaman o da bir kıvamına getirerek karısının yazı masasını araştırırdı. Kâğıt kutusunda dokuz zarf kâğıt vardı. Ve hokkasını, kalemini görünce anlayacak bir vaziyetle tespit etti. Ve kaç günlerdir ilk defa olarak kalbinin müsterih olduğunu hissetti.

O gün istirahatle işine gitti. Akşama kadar heyecanla kendi kendine seviniyor, bu tertibini beğeniyor, kaç günlerdir bu kadar sade bir şeyi niçin bulamadığına hayret ediyor, hainleri kıstırdığına memnun oluyordu.

Akşam eve büyük bir heyecanla geldi. Âdeta yukarı sevine sevine çıktı. Kendi kendine "Eğer bugün yazmamışsa pek emin olmasam bile yine epeyce müsterih olurum." dedi.

Odaya girince hanımın yazı masasının kapalı olduğunu gördü. Tek bir nazarda evvela hokka ve kaleme bakacaktı. Bunlar eğer koyduğu vaziyette iseler bu kendisi için büyük bir istirahat verecekti.

---

485 iktifa etmek: yetinmek

Hâlbuki masa kapalıydı. Bu maun Amerika yazıhanesiydi. Karısına düğün hediyesi olarak gelmişti. Vâkıâ Aziz Nihad bunu istediği vakit açabilirse de Nigâr'a ona şüphe vermekten endişe ettiği için şayan-ı kabul[486] bir bahane bulmak istiyordu. Ve böyle bir bahane bulup yazıhaneyi açmak için yarım saat, üç çeyrek işkenceler geçirdi. Budala gibi bir şey bulamıyor, bulduklarını beğenmiyor, ne yapacağını bilemiyordu.

Nihayet hiç beğenmemekle beraber ötekilerden hiç zekice olmayan bir bahane ile yazıhaneyi açtı.

Karısı elinde o bitmez tükenmez dikiş, köşede kanepede muttasıl[487] dikiyordu. Aziz Nihad tek kuru bir nazarla hokkanın vaziyetini yokladı.

Şimdi kendi kendine aynı zamanda böyle hokkanın yer vaziyetine bir kadının hayatını emniyet etmek ne budalalık olduğunu itiraf etmeye mecbur oldu. Vâkıâ hokka, kalem koyduğu vaziyette duruyorsa da ihtimal tozu alınır, yeri değiştirilir, vaziyeti bozulabilirdi. Kendi kendine:

— Vâkıâ bu ihtimal hokka, kalem için varitse[488] de herhâlde kâğıtlar için varit değil ya… Çünkü kâğıt ve zarfın eksilmesi mutlaka mektup yazıldığına bir işarettir. Fakat ne yapsam da şu kâğıtları da bir sayabilsem?

Fakat kâğıtlar yazıhanenin gözünde, kutular arasında ve kapalı bir kutuda olduğundan bunları saymak kolay değildi. Mutlaka karısının beş on dakika için gelmemek üzere aşağı inmesi lazımdı.

Aziz Nihad bunun için gözü yazıhanede, aklı fikri Nigâr'ın aşağı inmesi ihtimalinde yemeğe kadar bekledi, bekledi. Fakat Nigâr aksi gibi elinde bitirmek istediği dikiş, hiç kımıldamıyordu.

Yemeğe indiler, bazen yemekten Aziz Nihad erken kalkar, yukarı çıktığı olurdu. Bu sefer yine öyle yapmak istedi, fakat Nigâr da her nedense bu akşam acele ettiğinden odaya yine beraber girmiş oldular.

---

[486] şayan-ı kabul: kabul edilebilir
[487] muttasıl: sürekli
[488] vârid: akla gelebilir, uygun

Hasılı bu akşam Aziz Nihad ne yaptıysa maksadına muvaffak olamadı ve kâğıtları sayamadan yatmaya mecbur kaldı.

Uyurken kendi kendine: "Yarın sabah belki mümkün olur, yoklarım." dedi.

Hayır, yarın sabah da öbür sabah da bu imkânı bulamadan işine gitmeye mecbur oldu. Kendi kendine ne olursa olsun bugün olmazsa yarın, yarın olmazsa öbür gün bu kâğıtları görüp sayacağını ve o zaman karısının hıyanetine reddi gayr-i kabil bir ispat elde edeceğini ve bu kâğıtları saymak fikrini bulmak bir deha eseri olduğunu söylüyordu.

Budala gibi günlerce o pencere senin, bu pencere benim, o kat senin, bu kat benim, evde inmiş çıkmış, çayırlarda beklemiş, hizmetçileri çıkarmayı düşünmüş, türlü lüzumsuz fikirlerle uğraşmıştı. Hâlbuki bu hareket, hiç kimseye rahatsızlık vermeksizin, hiçbir şüphe uyandırmaksızın hiç beyhude zahmet vermeksizin sadece bir kutu açıp içindeki kâğıtları sayacak, günlerden beri anlamak için uğraştığı şeyi meydana çıkaracak, anlayacaktı.

Kutuda dokuz kâğıt mı var?

[15. Tefrika]

Demek karısı masumdu. Çünkü geçen bu iki gün zarfında mektup yazmadan durmuşsa şüphe ettiği münasebette bir esas yoktu. Çünkü böyle perde arkası muaşakalarında mektup mutlaka yazılırdı ve sık sık…

Eğer kâğıtlar eksilmişse, dokuz kâğıt yerine sekiz, yedi kâğıt kalmışsa, kadın oynuyor ve muaşaka cümbüşüne girmiş katmerleniyor demekti.

Aziz Nihad bu fikirle o kadar mesuttu ki âdeta karısının ihanetini görünce sevinecekti.

O gün kaleminde bu saadetin neşesiyle akşama kadar avundu. Ve akşam bir aşk mülakatına giriyormuş gibi evine neşe ile geldi.

Anlayacaktı. Şimdi, olmazsa bir saat sonra, daha olmazsa yarın, öbür gün, iki gün sonra nihayet bunu mutlak anlayacaktı. Şimdi

artık hokkaya, kaleme hiç ehemmiyet vermiyor, aklı fikri gözdeki kutuda mektup kâğıtlarına inhisar ediyordu[489].

Geldiği vakit yazıhane yine kapalıydı.

Fakat kapağı açmaya ehemmiyet vermedi. Çünkü kapağı açıp da hokka kalemi tespit ettiği vaziyette bulamazsa sahih bir fikir edinecekti, mutlak kâğıtları saymak lazım gelecekti. Onun için Nigâr kalkıp gidip de kâğıtları saymak imkânı hasıl olunca harekete geçmek istiyordu.

Nihayet Nigâr dikişini bırakıp dışarı çıktı. Aziz Nihad'ın kulağı girişte, karısının aşağı inip inmeyeceğini merak ediyordu.

İşte, işte, merdivenden iniyor!

Oh, aşağıki merdiveni de iniyordu.

Aziz Nihad sevinçle yerinden fırladı, merdiven başına giderek dinledi. Nigâr mutfağa gitmiş, aşçı ile konuşuyordu. Bir adımda kendini yazıhanenin başında buldu. Tek bir harekette gözü açtı, kutuyu kavradı. Kapağını açıp evvela gözleriyle bir muayene etti.

Şimdi elleri titriyor, kalbi atıyor ve gözleri görmüyordu.

Ah, ya Rabbim, bütün bu hayatı ve bütün saadeti, karısının ve çocuğunun saadeti ve hayatı şu saniyede katil, hunhar bir darbe ile yıkılacak mıydı yoksa?

Gözleri kararmış, beyni ihtilaç içinde titrek parmaklarıyla kâğıtları sayıyor, dimağında hiç hareket hissetmiyordu.

Kâğıt dokuz değil miydi? Sayıyor, sayıyor tekrar sayıyordu.

ON ÜÇÜNCÜ BAB

Birdenbire bütün vücudu şiddetli bir elektrik darbesine maruz kalmış gibi sarsıldı.

Karısı yukarı çıkıyordu. Hâlbuki daha saydığı kâğıtlar hakkında fikrinde bir mana yoktu. Aman ya Rabbi şimdi Nigâr odaya girer de onu bu perişan vaziyette elinde kâğıt kutusu görürse ne yapardı? Beşeriyetin[490] fevkinde bir ceht ile fikrine tahakküm etmek isteye-

[489] inhisar etmek: gitmek

[490] beşeriyet: insanlık

rek bir daha ellerini kâğıtların arasından geçirdi, bir bulut içinde sersem, mezbuh[491] bir hâlde elleri titreyerek gözleri dumanlı, kutuyu aldığı çekmeceye koydu ve yazıhanenin kapağını çekti kapadı.

Yedi, yedi kâğıt vardı. İki tane eksikti.

Demek bu üç gün zarfında iki kâğıt kullanılmıştı.

Eyvah, bu, redd-i gayr-i kabil-i isbat[492]!

Çünkü başka birine yazsaydı kendisi mutlak malumat-dâr[493] olmak lazım gelirdi. Şimdiye kadar karısı ona haber vermeden tek bir mektup yazmamıştı. Hemen daima yazdığı mektupları postaya kendisiyle gönderirdi.

Kasırgalar arasında uçuyor, gözlerini kapamış, uçurumlarda yuvarlanıyordu.

Ah, nasıl edip de bu mektupları yakalamalıydı?

Şimdi Nigâr odaya girmiş, şikâyetî[494] bir eda ile söyleniyordu:

— Ayol, biz Hâlet'çiğe gitmeyecek miyiz? Ben vâkıâ sabah akşam sorduruyorsam da bir gidip görsek fena olmaz, değil mi?

Bu sözler Aziz Nihad'ı uçurumlardan çekip alamadı. O kendi kendine kısılmış, birbirine geçmiş dişleriyle:

— İfrat yok, telaş yok, diye söyleniyordu.

Evet, ifrata, telaşa hiç lüzum yoktu. Sükûn ile düşünecek, teenni[495] ile karar verecek, ne yapmak lazım geleceğini böylece halledecekti.

Beyni kahir[496] darbelerle zonkluyordu. Düşüp oturduğu koltuktaki biçimsiz vaziyeti karısının nazarından örtmek için biraz toplanarak başını kaldırdı, görmez gözlerle Nigâr'a baktı.

Bu kadın, bu kadın değil mi? Demek ki bu kadın artık hiç şüphe yok, artık müspet ve muhakkak ki kendisini fiilen de aldatıyordu.

---

491 mezbuh: boğazlanır gibi
492 redd-i gayr-i kabil-i isbat: inkârı mümkün olmayan kanıt
493 malumat-dâr: bilgili
494 şikâyetî: şikâyet eden
495 teenni: sakinlik
496 kahir: yok eden, zorlayıcı

Birden bir kan hücumuna müstağrık kalarak, fırlayıp onun gırtlağından yakalamak, döve döve, yüzüne tüküre tüküre kapı dışarı defetmek için şiddetli bir arzu duydu.

Fakat ah, bu kâfi değildi ki… Bu yani, ispat, bu ispat… Bu elindeki ispat… Bu mektup kâğıtlarının iki tanesinin eksilmesi… Bunu kime söylese, kime anlatsa Nigâr'ın cinayetini ispat etmiş olabilir miydi? Türlü itirazlar ederler, kimisi, "Kadın belki başka bir yere yazmıştır.", kimisi; "Sen belki hesapta yanıldın!" der, yani kendisi gibi katiyetle kimse onun mücrimliğine inanmazdı.

Tekrar bir daha kendi kendine:

— Bahusus ifrat yok… Telaş yok, diye söylendi.

Ve gayr-i kabil-i red ve inkâr ispatı elde edinceye kadar beklemeye azmetti.

Nigâr, Hâlet meselesi hakkında cevap alamayınca hayretle ona döndü:

— Sana söyledim Nihad, Hâlet'e karşı pek ayıp olacak, ne yapacağız, dedi.

Aziz Nihad sarsılarak:

— Sen bilirsin, nasıl istersen onu yapalım, diye cevap verdi.

Ve yemekten sonra karı koca yine gitmeye karar verdiler. Fakat Aziz Nihad her vakit olduğu gibi bütün mevcudiyeti yine ruhunun fırtınaları arkasında savrulmuş, teellümâtına gömülmüştü.

[16. Tefrika]

Demek o zamana kadar mümkün göremediği bu şeyi Nigâr yapıyordu ve yapmıştı. O evvela yalnız pencere çapkınlığı zannetmişti. İşin bu kadar ilerlemesini mümkün addetmemişti. Demek ki sahih imiş!

Birdenbire bütün vücudunda bir isyan dalgası yükselerek: "Fakat nasıl, nasıl yaptı? Nasıl karar verdi, buna nasıl cesaret etti?" diye kükredi.

Birçok kadınların yapmak istemedikleri, yapmaya cesaret edemedikleri için muhal olan bu alçaklığı o kadar temiz, masum Nigâr

nasıl yapabilmişti? Demek hiçbir kadına inanamayacak mıydık? Hiçbir kadın için: "Bu kadın namuslu bir ailede yetişmiş ve son güne kadar doğruluktan ayrılmamıştır, demek fenalık yapmaz, yapamaz!" diyemeyecek miydik?

Kocasının namusunu, yani en kıymetli, en muazzez malını, haysiyetini, kalbini, hayatını manasız bir heves uğrunda ebediyen tahrip etmeye bir kadın nasıl razı oluyordu?

Hem kadınların bu hususta hiç hakları ve cesaretleri olmamak lazım gelirdi. Çünkü karı koca hayatında kadın hıyanet eder, erkek kepaze olur, erkek aldatır, kadın merhamete layık ve mazlum görünür. Her iki ihtimalde de kadın yüksek ve erkek alçak vaziyette kalır. Bu, tahammül olunur şey miydi? Sonra masraflarını, ihtiyaçlarını, tehevvürlerini, huysuzluklarını biz çekelim; keyifleri, zevkleri, tebessümleri başka beyler alsın, bu ne haksızlık, diyordu.

Tekrar: "İfrat yok, teenni lazım!" dedi ve istediği gibi mutlak ispatı elde etmek için ne yapmak lazım geldiğini düşündü. Yemekte, Hâlet'e giderlerken, Hâlet'te ve gelirlerken düşündü, düşündü, düşündü. Bu telaşsız, ifratsız, teenni ile düşünmekten şu neticeyi verdi:

Mademki mektup yazıyordu, tabii cevap da alıyor demekti. Bunları elbette yırtmazdı. Çünkü onun gibi tecrübesiz bir kadın muaşaka işlerinde, toy olduğu bu bahislerde, mektuplara kıyamaz, bunları sık sık okur ve kalbinin galeyanına göre bunları daima el altında bulundurur.

Eğer Nigâr da böyle yapıyorsa, demek mektupları saklıyordu. Ya yazıhanesinde ya dolabında yahut sandıklarının birinde... Ve eğer sık sık okursa bunlar elbette kolay bir tarafta olmak lazım gelirdi.

Genç kadın kendisinin şüphe ve malumatından haberdar olmadığı için ele geçmez yerlere saklamaya lüzum görmezdi. Bunlar ihtimal şu çekmecenin içinde veya şu yatağın altında yahut herhâlde bu odada değilse, karşıki sandık odasında bir yerde saklıydı.

Ah ya Rabbi! Bunların bir tanesi, tek bir sahifesi, karısına: "Nigârcığım!" diye hitap eden bu yabancı oğlanın bir tek satırı eline

geçseydi… Bunu düşünerek o kadar acı, o kadar yırtıcı bir zevk duyuyordu ki âdeta mest olurcasına vahşi bir ihtiras içinde kuduruyor, kıvranıyor, deli olmak istiyordu.

Ne yapıp yapıp bütün bu köşeleri bucakları arayıp araştırarak böyle bir kâğıt parçası ele geçirmek için bütün asabı şaha kalkmış, feryat ediyordu.

Hâlet'ten geldikleri vakit bu ruhiyette köşedeki kanepeye çökmüş, gözleriyle mektup saklanacak yerleri tayin ediyor, Nigâr'ın bu esnada söylediği sözlere güya cevap vererek hâlbuki söylediği sözleri kendi de bilmeyerek:

— Ne yapsam, ya Rabbim, nasıl yapsam da şu eşyayı alt üst etsem, mektupları meydana çıkarsam, diye kendini yiyordu.

ON DÖRDÜNCÜ BAB

O andan itibaren Aziz Nihad hüviyetinin bir inkılâp sarsıntısıyla değiştiğini, kendisinde cest-cû-kâr[497] yeni bir ruh uyandığını hissetti. Aklı fikri en edna[498] hareketleri, nazarları hep orada, evin içinde şüpheli bir şâme[499] ile, sevk-i tabiîsi harekete gelmiş bir kedi veya köpek gibi, koku almaya, umulmayan bir yerden bir tırnak darbesiyle mektubu çıkarmaya hasr-ı faaliyet etti[500].

Fakat Nigâr'ın gözünün önünde istediği gibi serbest hareket edemediğinden karısı odadan çıkıp aşağı indikçe, demin beraber otururlarken şüphe edip göz koyduğu yerleri ve şeyleri tırnaklıyor, böylece mesela yatağı didik didik ediyor, yastıkların içini dışını yokluyor, tuvalet masasında gözleri, kutuları didikliyor; kanepelerin, koltukların dikişlerine kadar elini sokup araştırıyordu.

Karısı dönüp odaya geldiği vakit çıkıp dışarısını aramak işi başlıyordu.

Bilhassa Aziz Nihad'ın didiklemek istediği bir sandık odası idi. Nigâr'ın sandıkları bu odada dizilmiş bulunur, bunlar her vakit açık

---

497 cest-cû-kâr: atılgan

498 edna: adi

499 şâme: örtü

500 hasr-ı faaliyet etmek: uğraşmak

bırakılırsa da Aziz Nihad'ın karısının görebileceği bir yerde içlerini açıp karıştırmaya kalkması münasebetsiz ve şüpheyi dâî olacağı tabii idi.

İşte odadan çıktıkça, yatak odalarının karşısında ve Mükerrem'in odasının yanında olan bu sandık odasına mutlaka şöyle bir uğrar, öteyi beriyi yoklar ve bir şey bulamayarak intikam-cû[501] bir nazarla sandıklara bakar, hatta bir ikisinin kapağını kaldırarak içlerini şöyle eliyle yoklar ve bunları istediği gibi serbestlikle muayene ve tahkik için Nigâr'ın yalnız aşağı gitmesi kâfi olmadığını, bir gün o yalnız sokağa çıktığı vakit bunun mümkün olduğunu düşünür ve nasıl bir bahane bulup Nigâr'ı sokağa çıkaracağını bilemezdi.

Onu hâlâ en çok işgal eden nokta bu münasebetin hangi merhalesinde olduğu merakı idi. Şimdiki hâlde mektup verildiğini, redd-i gayr-i kabil bir ispatla biliyordu. Acaba iş daha bu kadarda mı idi yoksa daha ilerlemiş miydi? Bunu anlamak içinse mektupları ele geçirip okumaktan başka çare yoktu.

Aziz Nihad, bu merakla kuduran asabı şahlanmış bir hâlde delilik hamleleriyle, bulanık gözlerle etrafına bakarak: "Mektup, mektup ama… Nerede, nasıl bulmalı?" diyor, aşağı kata iniyor, akla ve hayale gelmeyecek köşelere bakıyor, mesela misafir odasındaki kanepelerin, koltukların kenar dikişlerini yokluyor, kıvrıntılarına ellerini sokuyor; "Olabilir a, ihtimal böyle yerlere koyar da" diye minderlerin altını üstünü, jardeniyerin aynası önüne konulan saksının altını bile muayene ediyordu.

Böylece bir gün mutfakta etrafı teftiş ederken kapının kenarında süprüntü tenekesini gördü, şöyle bir ihmalli[502] nazarla, aklı başka yere bakar gibi tenekenin içinde, çivilerin arasında kâğıt yırtıkları gözüne ilişti.

Birden bütün asabı tekrar gerildi.

Bu da mektup ya… İhtimal mektupları yırtıyor, atıyordu. İhtimal bu yırtılan, atılan mektuplar bu tenekeye dökülüyor ve buradan çöpçünün arabasına giriyordu. İhtimal şu gördüğü kâğıtlar bu mektuplardan bir tanesiydi. Niye olmasın?

---

501 intikam-cû: intikamcı

502 ihmalli: dikkatsiz

Evet, evet, mutlak böyle idi.

O andan itibaren süprüntü tenekesini yoklamak Aziz Nihad için mutlak ve kahir bir ihtiyaç oldu.

Fakat hizmetçi, aşçı ayakta iken, onların gözünün önünde süprüntü tenekesini boşaltıp içinden ayıracağı kâğıt parçalarını muayene ve tetkik etmek karısına kadar gidecek bir havadis olabilirdi. Bunun için süprüntü tenekesini sabahları erkenden, daha aşçı ve hizmetçi kalkmadan yoklamaya karar verdi.

Ve öbür sabah erkenden karısı daha uykuda iken erken erken fırladı, kalktı. Koşa koşa mutfağa gitti. Evin içinde daha herkes uyuyordu. Süprüntü tenekesini bahçeye baş aşağı döktü ve o yırtık kâğıtları toplayıp cebine doldurdu.

Aziz Nihad cebinde bu kâğıtlarla yukarı çıkarken âdeta hayatında büyük bir zafere erişmiş kadar mesuttu. O gün kalemine gitmek için erkenden çıktı. Yürürken merakından kaleme gidemeyeceğini anladı, kenar kahvelerden birine girip oturdu.

[17. Tefrika]

Masanın üzerine kâğıt parçalarını yayarak muayeneye koyuldu.

Yırtıklarına göre kâğıtları yerine getirerek bazısı küçük, bazısı büyük olan parçaları eklemeye çalışarak derin bir alaka ile uğraşıyor, yazıları meydana çıkarıp okumaya uğraşıyordu.

Böyle yarım saat uğraştığı hâlde gözünün önünde duran yazılardan bir mana istihrâc etmek[503] kabil olamadı. Bazen yazıyı tanır gibi oluyor, bazense hiç bilmiyordu. Satırlar küçük kelimelerle devam ederken sonra birden kelimeler fevkalade büyüyor, âdeta bir mektep çocuğunun defteri gibi bir şekil alıyordu.

Nihayet ne olursa olsun bu yazının karısına ait bir şey olmadığına karar vermeye mecbur oldu.

Fakat bir kere bu membaı[504] bulmuştu ya… Artık her gün süprüntü tenekesini yoklamak Aziz Nihad için bir âdet oldu.

---

503 istihrâc etmek: çıkarmak

504 memba: kaynak

Zaten bütün saatleri şimdi sersem bir tevali içinde yuvarlanıyordu. Mesela evde iken aklı fikri hep pencereye inhisar ederdi. Karşıdaki pencerede acaba herif tarassutta mı diye merak eder ve bunu görüp anlamak için deli olurken oradaki şüpheli köşeleri yoklamak onu kudurtuyordu. Hele karısı odadan çıkıp aşağı indiği vakit odada aramak istediği yerleri araması veyahut pencereye gidip karşıki pencereyi yoklaması lazım gelirken bazen bütün mevcudiyeti Nigâr'ın arkasından atılarak: "Acaba ne yapıyor ve ne için gitti?" diye koşup yukarıda pencereden bakmak, yahut merdivenden eğilip dinlemek, hasılı karısının bütün hareketlerini birer birer bilmek ihtiyacı onu bütün bütün sersem, âdeta deli ediyor ve odanın ortasında ne yapacağından mütehayyir hangisine yetişeceğinden meyus: "Hangisini yapayım?" diye kendini yiyordu.

Nihayet bir gün karısı bütün evdekilerle beraber hamama gitmek arzusunu gösterdi ve bu Aziz Nihad için bayram şevkini mucip oldu.

O sabah Aziz Nihad mesut ve muzaffer güya hayatının şevkli bir haberini alacağından pür-neşe ve bahtiyar erkenden kalktı, tıraş olup giyinirken kendi kendine şarkılar mırıldanıyordu. Yirmi gündür bu işin peşinde bir semere elde etmeksizin o kadar yorulmuş, o kadar didinmiş, o kadar şahsiyet sarf etmişti ki artık bu hâlde devam etmek imkânı kalmamıştı.

Eğer bugünlerde bir büyük iş görüp teselli bulamazsa deli olacağından korkuyordu. Fikri o kadar inhisar ve iltihapla bu noktalar etrafında sabitleşmişti ki artık her nefesinde bunları düşünüyor, her nazarını bunlar için atıyordu.

Ve bugün evde yalnız kalıp rahat rahat, geniş geniş o şimdiye kadar yoklayamadığı şüpheli yerleri yoklarsa elbette eline birtakım ispatlar geçireceğini bildiğinden neşesine hudu[t] yapan[505] yoktu ve bu neşe pek tabiiydi.

Kendisini mahvedecek, aile hayatını tahrip edip onları hep birden kanlı bir izmihlâl[506] içinde süründürecek bile olsa… İspat… İspat… İspat. İşte bunu istiyordu ve buna malik olacaktı.

---

505 had yapan: sınır koyan

506 izmihlâl: yok oluş

Evdekiler erkenden öğle yemeğini bitirip hamama bire doğru gideceklerdi. Aziz Nihad saat ikide evin kapısında idi. Bu saatte mutlaka onlar gitmiş olmalılardı. Anahtarını çıkarıp kapıyı açtı, ev sessiz ve tenha idi. Kapılar hep kapanmış, merdiven nim karanlıktı[507].

Bir harekette merdiveni tırmandı, üst kata çıkıp pardösüsünü, şapkasını asarak sandık odasına koştu. Kalbi şiddetle atıyordu. Güya kapıyı açarsa karısını âşığıyla mülakat hâlinde bulacakmış gibi bir hâlde idi.

Şimdi sandıkların önünde diz çökmüş ve sandığın birinin kapağını kaldırmıştı.

Evvela, en üstte duran birtakım küçük bohçaları yoklayarak karısına sandığın açıldığını belli etmemek için bunları tekrar yerli yerine koymak üzere muntazam bir surette istif ediyordu.

Böylece bohçaları takip etti. Arada seccadeler, tül perdeler çıktı. Böylece birinci sandık tam takır boşaldığı hâlde hiçbir kâğıt bulamadı. Çıkardığı eşyayı tam bir intizamla yine yerlerine koyup öteki sandığa geçti.

Bunda ikinci veya üçüncü katta bir bohçayı daha alırken elinin altında sertçe bir hışıltı hissedip irkildi ve hemen bohçayı açıp içinden bir defter çıkardı. Bu, kalınca kaplı, çizgili kâğıtlı bir mektep defteriydi.

Bütün mafsalları sökülüyormuş gibi iltihaplı bir kalp çarpıntısıyla dövünüyordu. Sahifelerin arasında birtakım kâğıt vardı ve birkaç mektup.

Zarfında yazı kalemiyle: "Hanımefendi hazretlerine merfûd[508]." veya "Nigâr Hanımefendi'ye" gibi adreslerle ve renkli kâğıtlarda üç mektup…

Birdenbire gözleri kararark arkasını duvara dayamaya mecbur oldu. İşte nihayet hıyanet ispatlarını ele geçirmişti. İşte nihayet karısının alçaklığını yüzüne vuracak şahitler elde idi.

---

507 nim karanlık: loş

508 merfû': özel

İkinci Kısım
MÜCÂZÂT[509]

BİRİNCİ BAB

İlk nazarda zarfların üçünün de üstündeki yazıların birbirine benzemediği göze çarpıyordu. Aziz Nihad şimdi derin bir korku ile kalbinin burkulduğunu hissetti. Acaba neler öğrenecekti?

Pek kalp ezici tafsilat almaktan korkuyordu. Fakat ne olursa olsun bunları okumak için yeniden bir hamle ve şitâb bularak mektubun birini çıkardı.

Kâğıdı açtığı vakit bütün vücudu titriyor, kâğıt elinde âdeta sarsılıyordu.

Okudu:

"Nigârcığım,

Bana hâlâ niçin cevap vermiyorsun? Meğer seni ne kadar darlamışım." Buraya gelince Aziz Nihad gözlerini örten bulut arasında kızgın bir şiddetle dağlanıyormuş gibi imzaya ve tarihe baktı:

Bedbaht Seyfi

İmza bu idi!

Tarihe baktı: 11 Nisan 1337

Gözleri görmüyor, beynin dumanı arasında okuduklarına inanamıyor, feci bir vaziyette boğuluyordu.

---

509 mücâzât: ceza

Tarihe nazaran bu, Nigâr'ın teehhülden evvel aldığı mektuptu. Kendi kendine haşin bir sayha ile:

— Demek o zamandan beri varmış, diye dişlerini gıcırdattı.

Gözleri tekrar mektuba döndü:

"Hâlbuki ben bu kadar bir infial peyda etmek için sana ne yaptım gülüm? Çok sevmek bir kabahat mi oldu? Çok sevmek ve çok kıskanmak… Seni bir kere o vaziyette gördükten sonra yeniden hâlâ âidâne bir perestiş[510] mi beklersin? Eğer öyle zannediyorsan yani beni kıskandırarak muhabbetimi çoğaltmak emelinde bulunuyorsan çok aldanıyorsun.

Ben sevince böyle inhisarla sevenlerdenim. İsterim ki seven de aynı veçhile, inhisarla sevsin.

Yok, anlıyorum ki seninle bu hususta fikirlerimiz hiç birleşmeyecek. Sen doğuşta[n] bir şuhsun. Bu kelimeye ben 'fındıkçı' manasını veririm. Yani birkaç erkek arasında aşk oyunundan hoşlanıyorsun. İşte benim tahammül edemeyeceğim şey budur ve yaptığım şey darıltan hareketim bu tahammülsüzlüğümün ispatıdır.

Hatta hareketimi o kadar bıraktığıma sen yine şükret. Çünkü böyle şeyler benim havsalama[511] sığmaz."

Mektup ince bir yazı ve sık satırlarla böyle üç sahife devam ediyordu.

Dudaklarında bir istihkâr[512] hattı Aziz Nihad, donmuş gibi öyle kalmıştı.

[18. Tefrika]

Bu Nigâr'ın izdivacından evvele ait muaşakalarından birine dair bir mektuptu. Seyfi Bey böyle satırlarca safrasını döktükten sonra yaptığı o her ne ise şedit hareketten dolayı tekrar tekrar af diliyor ve aşkının büyüklüğünü işhâd ederek[513] Nigâr'ın yine kendi-

---

510 perestiş: sevgi
511 havsala: anlayış
512 istihkâr: iğrenme, aşağılama
513 işhâd etmek: şahit göstermek

siyle görüşmesini rica ediyor, "sokakta rast geldikçe" başını çevirip geçmemesini yalvarıyor, bin tezellül[514], bir istiğfar[515] kelimesiyle mektubu bitiriyordu.

Aziz Nihad'ın kısık dişleri arasından şiddetli bir ıslık hâlinde bir kelime döküldü:

— Kaltak!

Ve o bu kadına inanmıştı. Hiçbir erkeğe temas etmemiş, hiçbir fenalık yapmamış, saf ve beyaz bir genç kız olduğuna inanmıştı öyle mi?

Dudaklarında elim bir tebessümle gözleri bir köşeye aktı ve daha ne kocaların kendi gibi böyle kör bir itimatla karılarının bütün kadınlardan masum olduklarına inandıklarını düşündü.

İşin acısı, bu kadının bu kadar mülevves olması, mülevves olduğunun böyle ispat edilmesi değildi. İşin acısı, budala kendinin bu kadını saf ve masum bulması ve buna inanmasıydı.

Aziz Nihad izzetinefsinin[516] elim bir yâd[517] ile sızladığını hissediyordu.

Sonra yine acı bir tebessümle: "Ah, hodkâmlık" diye inledi.

Şimdi o mektubu atarak ikinci mektubu açtı ve evvela imzayla tarihine baktı: "Hüsnü Cavid ve tarihi 19 Eylül 1338"

Aziz Nihad gözlerini ovaladı, bu izdivaçlarının tarihiydi. Tamam, düğünlerinin olduğu gün!

Ve büyük bir alaka ile okumaya başladı:

"Kalpsiz Nigâr,

Sana bu mektubu lanet mi yoksa merhamet mi içinde yazdığımı tayin edemiyorum. Bu gece başka bir adamın kollarına zevce namı altında atılıyorsun. Haydi, kendine acımıyorsun diyelim! Ya beni nasıl bırakıyorsun? Ben bu darbeden sonra yaşayabilir miyim, zannediyorsun.

---

514 tezellül: alçalma
515 istiğfar: alçalma
516 izzetinefis: gurur
517 yâd: hatıra

Aylardan beri beni boş vaatlerle avuttun. Bana ‘yalnız senin olacağım!’ yalanlarıyla beyhude günler geçirttin. Sonra birdenbire ana baban seni başka bir adama verdiklerini ve mukavemet kabil olmadığını ve şunu ve bunu… Bir sürü boş lakırdıları söyleyerek pençemden kurtulmak istedin.

Ve zannediyorsun ki kurtuldun, öyle mi? Bunu zannediyor musun? Acaba Hüsnü Cavid seni hayatta yakanı bırakacağına inanıyor musun?”

Aziz Nihad, şimdi artık derin bir istikrah içinde bocalıyordu.

Kendi kendine muhakkarâne[518]:

— Bu da tehdit ediyor. Birinci mektup yalvarış, yakarış mektubuydu, bu tehdit. Ah bu kadınlar, ne mülevves bir girdap, diye söylendi.

Mektup altına şöyle bir göz gezdirdi. Hüsnü Cavid Bey bu satırlarda Nigâr Hanım’ı şimdi ihtarla, şimdi mektuplarını ailesine ve hatta kocasına göndermekle, şimdi sokakta önüne çıkıp bir rezalet çıkarmakla tehdit ediyor ve mektubun son cümlesi:

“Gözünü aç, Nigâr! Hayatımla oynamana müsaade edemem. Ya evet ya hayır, bana bir şâfî[519] cevap ver. Bana gelecek misin? Yoksa ölümü karşında bil!”

Kelimeleriyle bitiriyordu.

Aziz Nihad bir Mefistofeles[520] ıslığıyla:

— Bu pek yaman, diye hışladı.

Sonra da hemen düşündü ki hepsinin içinde en yamanı bu bey veyahut Seyfi Bey ve hatta kendisi değildi. Çünkü kendisini de bu beylerin bir halefi görmek mecburiyetinde değil miydi?

Asıl yaman o Nigâr denilen canlı cife, seyyar levs, o sahte nikab[521], çocuk gibi masum ve pak göründüğü hâlde iblis gibi melun ve murdar olan o kadın pıhtısı değil miydi?

---

518 muhakkarâne: aşağılayarak

519 şâfî: şifalı

520 Orijinal metinde “Mefistekules” şeklinde yazılmıştır [a.n.].

521 nikab: örtü

Parmağının bir hareketiyle bu mektubu da iterek üçüncüyü çıkardı:

— Bakalım daha ne öğreneceğiz, diye söylendi.

Kâğıdı açar açmaz nazarı şiddetli bir hücumla imza yerine atıldı ve: "Muhlis Şevki" ismini, 13 Ağustos 1927 tarihini kavradı ve gözlerinde şiddetli bir şimşek çaktı. Nihayet, nihayet ele geçirmişti.

Şimdi kendileri bin dokuz yüz yirmi yedi senesi Ağustos'unun nihayetlerinde bulunduklarından demek son âşık bu Muhlis Şevki Bey'di.

Ve tehâlükle[522] hemen mektubu okumaya başladı:

"Hanımefendi,

Kadrimin bu en mesut tecellisi içinde size mektup yazmama müsaade ettiğinizden dolayı nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum. Fakat herhâlde hayatımın kâmilen ve münhasıran[523] sizin olduğunu vecd ü ibâdetle[524] temin ederim.

Bu tesadüflerin ilahisi benim üzerimde içtima eden[525] en mübeccel[526] bir mukadderdir[527]. Hiç umulur muydu ki bu kadar muazzez bir mücâveret bana bu ilahi saadeti bahşedecektir. Evvela sizi evinize girerken görmüştüm. Bu öyle bir yıldırım darbesi oldu ki iki gün ağzıma tek lokma koyamadığım gibi penceremden kapınızı beklemekten başka bir şey yapamadım. Sizin mutlaka yine çıkacağınızı ve enfesler enfesi mevcudiyetinizle bir hayâl-i şi'r ü incizâb[528], bir hayâl-i aşk ü şevk[529] gibi bütün sokağı, bütün civarı, bütün semti ta'tîr [530] ve taltif ederek[531] geçeceğinizi düşünmek beni ümitten, emelden çılgın bırakıyor.

---

522 tehâlük: can atarak
523 münhasıran: yalnızca, sınırlı olarak
524 vecd ü ibâdet: heyecanla
525 içtima eden: toplanan
526 mübeccel: yüce
527 mukadder: değer
528 hayâl-i şi'r ve incizâb: şiir ve cazibe hayali
529 hayâl-i aşk ü şevk: aşk ve arzu hayali
530 ta'tîr etmek: güzel kokutarak
531 taltif etmek: ödüllendirmek

Nihayet bu emel tahakkuk etti. Siz bütün nefasetinizle[532] çıktınız ve geçtiniz. Ben idaresi meslûb[533], büyüye uğramış bir meczup gibi kendimi bilmeyerek, ne yaptığımı düşünemeyerek, öylece bir sairfilmenam[534] gibi takip ettim.

Hatta yanınızda zevciniz olduğundan bile bihaberdim. Sonradan anladığıma göre yanınızdaki bey zevcinizmiş. Böyle kendimi kaybetmiş bir zavallı peşinizde olarak o gün İstanbul sokaklarına kadar gittik, gezdik, dolaştık.

Ben artık bir insan değil, bir alev parçası, bir iltihap dalgası idim.

Anlıyordum ki sizi sevmek için dünyaya gelmiş, bütün melekâtımı[535] bu maksat için tenmiye etmiş[536], bütün hayatımı bu uğra vakf ve hasr etmiş bir bedbahtım.

O zaman ne bilirdim ki bir gün, hem de çok geçmeden size böyle hitap etmek saadetini bulacağım."

Aziz Nihad artık deminki mektuplardan sonra bu rebâbî[537] ifade ile umduğu kadar çarpınmıyordu.

Dudaklarının arasında şiddetli bir hakaret manasıyla:

— O mazinin bu hâli, diye okuyordu.

Sonra birden mektubu yarısında bırakarak başını kaldırdı.

Bu anlaşılan ilk mektuptu. Muhlis Şevki Beyefendi mektupta anlattığı gibi hanımefendinin yürüyüşüne, giyinişine meftun[538] olduktan sonra tamamıyla mektup yazmak için müsaade istemiş ve bu müsaadeyi aldığından dolayı bu şükran mektubunu yazmıştı.

Fakat bu mektup tek değildi ya! Elbette sonrakiler vardı, acaba bunlar nerede idi?

---

532 nefaset: nefislik, harikuladelik
533 meslûb: alınmış
534 sairfilmenam: uyurgezer
535 melekât: yetiler
536 tenmiye etmek: büyütmek, artırmak
537 rebâbî: iniltili
538 meftun: tutkun

Ve bunları bulmak ümidiyle tekrar sandığa döndü. Artık bohçaların bozulmasına falan bakmıyordu. Rastgele karıştırıyor, bugün öğrendiği şeylerden sonra karısının hiçbir şeyine ehemmiyet vermiyor, sandığın köşesini bucağını eliyle yumruklar gibi yokluyordu.

Fakat hayır! Sandığın içinde başka mektup yoktu.

Orada bu sandıktan başka içinde yataklar, yorganlar duran bir büyük ambar vardı o kadar.

Aziz Nihad omzunda bütün dünyanın ağırlığıyla kalktı, sandığın üzerine çökerek düşünmeye başladı.

Acaba öteki mektupları nereye koymuştu?

Vâkıâ Nigâr hakkında hüküm ve karar vermek için elindeki mektuplar kâfiydi fakat hayatı ta esasından tahrip eden bu keşiften sonra bu kadarla kalmak istemiyor, bir kadın melunluğunun ne derece alçaklara inebileceğini, nasıl mülevves girdaplarda sürünebileceğini anlamak için bütün mektupları görmek, daha neler yazıldığını ve neler yapıldığını öğrenmek istiyordu.

Şimdi beyni uyuşuk, bir kararda duramayıp birbirini nâkız[539] binbir fikirle boğuşarak ne düşüneceğini, ne yapacağını tayin edemiyordu.

Sersem, mecruh ve bitap, sendeleye sendeleye duvarlara, kapılara çarpa çarpa yatak odasına yürüyerek düştü, kanepeye oturdu.

Bütün dünya beyninin içinde dönüyor, başını tutamayarak duvara dayamak mecburiyetiyle çırpınıyordu.

Birden yine bir gayret geldi, acaba öteki mektuplar nerede idi? Gözleri tuvalet masasında, aynalı dolapta, lavaboda, karyolalarında gezerek mahûd Amerikan yazıhanesine geliyor ve oradan tekrar tuvalete ve lavaboya gidiyordu.

Nagehanî bir ceht ile kalkarak yatağa yaklaştı. Mademki bugün evi boş ve sahayı serbest bulmuştu, bugün ne yaparsa yapacak, bütün bu eşyayı didik didik didikleyecek, mutlak mektupları meydana çıkaracaktı.

---

[539] nâkız: bozan

[19. Tefrika]

Fakat ah ya Rabbim, bunu bari yorulmadan, harap olmadan yapabilseydi. Zaten maneviyatı hurdahaş bir hâlde idi. Bir de maddiyeti yorgunluklarla berbat olmasaydı.

Yatağın üzerinden örtüyü ve yorganı çekti attı. Çarşafı eliyle iterek, yastıkları bir tarafa savurarak şilteyi kaldırdı, bir şey yoktu. Altındaki şilteyi de çekti, somya çırçıplak çıktı.

O zaman yatağın altına Nigâr'ın âdeti veçhile sıraladığı kundura kutularını gördü. Dört beş tane kutu yan yana dizilmiş duruyordu. Elinden şilteleri düşürerek, odaya yatağın önüne çöktü ve eğilerek kutuları çekti.

Ve açtı: İskarpin… Nigâr'ın en son aldığı beyaz iskarpin. Öteki kutuyu açtı: Baharda aldığı rugan iskarpin. Bir kutu daha açtı: Başka bir iskarpin. Bu açtığı kutuları iterken son kutunun iskarpinlerinin gayr-i muntazam kabardığına dikkat etti. Ve uzanarak eliyle iskarpinleri çıkardı; attı.

Burada kutunun kâğıdı görünüyorsa da bu kâğıt da içinde bir şey varmış gibi pek kabarık duruyordu. Şöyle parmaklarıyla yokladı ve bir zafer hamlesiyle mektupları çıkardı ve yere fırlattı.

Bir, üç, beş, yedi mektup vardı. Bunlar hep ilk şekildeki zarflara aynı yazılarla yazılmış küçük küçük mektuplardı.

Oraya çömelip yere oturarak birer birer açtı ve okudu.

Hep aynı rebâbî ifade, hep aynı ahlar, aynı oflar… Yalnız mektubun birinde bir mülakat talebi vardı:

"Böyle diyordu; böyle kuru kuru mektuplaşmak eğer size kâfi geliyorsa, benim hararetim, benim iştiyakım, benim iştiyâk-ı aşkım[540] bununla kanaat etmiyor[541]. Ne olur Nigârcığım, bir gün bir yerde buluşsak… Bir saat, bir saatçik… Mini mini bir saat bana kâfi gelir. Elverir ki sizin havanızı teneffüs edeyim, kokunuzu içeyim, sesinizle sarhoş olayım.

Bana bu saadeti çok görmeyeceğinize eminim."

---

[540] iştiyâk-ı aşk: aşk özlemi

[541] kanaat etmek: yetinmek

Ve Aziz Nihad'ın gözleri gayr-i ihtiyâri mektubun tarihine in'itaf etti: 15 Ağustos, yani bir hafta evvel…

Öyle bir zaman ki cevabı ihtimal verilmiş ve ihtimal bu kadar tatlı tatlı istenilen mülakat bahşedilmişti.

Birden Aziz Nihad kalbinin ve ciğerlerinin kızgın bir şişle dağlandığını hissetti.

İhtimal bu mülakat bugün oluyordu.

Hamam mı? Mudhike… Böyle bir Nigâr, bu hamamı bir oyun olarak tertip edemez miydi? Yanındaki karıları, hepsini bir tarafa göndererek veyahut onları yalnız hamamda bırakarak kendisi âşığına verdiği mev'ûd-ı mülâkata[542] gidemez miydi? Ve acaba şu anda, onun burada kıvrandığı şu meşum[543] dakikada onlar dudak dudağa ve kucak kucağa değiller miydi?

ÜÇÜNCÜ BAB[544]

Elini alnından geçirdi. Başı şiddetli bir ağrı içinde zonkluyor, bütün vücudu bir ateş mengenesi içinde yanıyordu.

Önünde serilmiş mektuplara bakarak dudaklarında acı bir tebessüm düğümlendi.

Bütün hayatı şu kâğıt parçaları arasında çökmüş, yıkılmıştı. İşte Aziz Nihad gençliğini bu kâğıtlar için ifnâ etmiş, kuracağı aileyi mesut yaşatmak için adam olmaya çalışmış, işte yalnız bunlar için ömrünü telef etmişti. Ve sonra hayatını vakf ve feda ettiği kadın bu say'ının[545] mükâfatı olarak onu bugün, belki şimdi bir hergele ile aldatıyordu.

Seyfi, hatta Cavid Bey'lerden sonra bu üçüncü Muhlis Şevki Bey'le… Eğer bu bey üçüncü ise, çünkü arada kim bilir belki daha ne başka beyler geçmiş ve her birisi bu hanımefendinin başka bir çiçeğini koklamış, yani kendisi de bunların arasında olmakla beraber hep bu herifler bu meşum kadının ani keyfi için birbirlerini kova-

---

542 mev'ud-ı mülâkat: sözleşilmiş görüşme

543 meşum: uğursuz

544 Orijinal/tefrika metinde numaralandırma bu şekilde devam etmektedir.

545 say': çalışma, emek

lamışlardı. Ve bunların hepsi de kendisinden kat kat bahtiyardılar. Çünkü hiç birisi bu işe kendi gibi istirdâd edemeyecek[546] surette hayatını ve bütün varlığını koymamıştı.

En bedbahtları şüphesiz kendisiydi. Çünkü ötekiler bir kere ihtimal aldatıldıklarından haberdar olmamışlardı. Hâlbuki o bedbaht, bu üçünün de hayatının yarasını, kalbinin en hassas noktalarında başka bir acılıkla çekiyordu.

Eğer bu Hüsnü Cavid'le, Muhlis Şevki'yi bilmeseydi de yalnız Seyfi'den haber alsaydı bu yine bütün hayatının inkırazı[547] değil miydi? Çünkü o Nigâr'ı bütün çocukluğuyla, bütün gençliğiyle, bütün kadınlığıyla almıştı. Yirmi gün evvele gelinceye kadar bütün mevcudiyetini koyarak karısının masum olduğuna yemin etmez miydi?

İnkıraz… Ah hep inkıraz, bütün bütün inkıraz… Bütün hayatı inkıraz… Ailesi, çocuğu hakkındaki emelleri inkıraz… Dünyada biricik rabıtası, en sıcak temeli olan karısı hakkındaki ümitler, emekler, itimatlar, her bir şey inkıraz…

Artık yapılacak nesi kalmıştı? Şu anda ölmek bile onun için saadetti. Fakat teessüfler ki ölmek bile bugün kolay ve mümkün değildi.

Şimdi, ne yapabilirdi, ne yapacaktı ve ne yapmalıydı?

Her bir şeyi olduğu gibi bırakıp gitmek, bu o kadar… Bu o kadar muazzez emellerle kurulmuş yuvayı, toplanmış eşyayı, teşkil edilmiş aileyi bozmak, yıkmak… Oh, ya Rabbi'm, ya Rabbim… Bu nasıl mümkün olabilirdi ki bunların her birisi hayatının birer cüzü[548], mevcudiyetinin birer parçası, varlığının birer esası idi.

Budalalık hayatında bu kadar lazım olan esasâtı[549] bu kuş beyinli kadın mahlûklarının başına bağlamak değil miydi?

---

546 istirdâd etmek: geri almak
547 inkıraz: tükeniş
548 cüz: bölüm
549 esasât: esaslar

Burasını yıkıp tekrar başka bir yerde mi yerleşecekti? Çocuğunu alıp başka bir yere mi iltica edecekti? Bu hatıralarla, bütün bu acı yâdlarla başka yerde hayatını idame etmek[550] kabil miydi?

Hayır, Aziz Nihad o yapıda bir adam değildi. Muhacir[551] kuşlar gibi bugün burada bir yuva kurmak, o kaderin haşin darbesine uğrayınca yuvasından kalan, toplayabildiği parçaları alıp başka bir diyara göçmek… Onun kalbinde böyle bir tahammül, onun ruhunda böyle bir iktidar yoktu.

O, kâmilen her şeyi harap eder, kendisi de bu arbede içinde mahvolur, biter giderdi. Nigâr'ı bırakıp, daha doğrusu onu rakibinin kollarına terk ederek kendisi bir tarafta küskün bir hayat sürmek nasıl kabil olurdu ki… İşte o şimdi, şu anda kalbinde kor gibi ateşlerle hissediyor, inkâr edemiyor, saklayamıyor, bağırmak, feryat etmek istiyor. Nigâr'ı delice seviyordu ve onsuz kalmaya tahammül edemezdi.

Ve daha kalbi sızlaya sızlaya itiraf ediyordu ki karısına doymamıştı. Onun vücuduna kalbinde hasretler taşıyordu, iştiyaklar dolu idi. Onu seviyordu, işte bu kadar. Ve sevmek kelimesinin en münhasır, en kudurmuş, en yırtıcı manasıyla seviyordu. Hele şimdi, bu öğrendiği şeylerden sonra bu aşkın akur vahşetini bütün iltihabıyla anlıyordu.

Bu kadını nasıl elin çapkınına bırakacaktı da kendi hayatını başka bir köşede yamalarla idare edecekti?

İçinden va'd-engîz[552] bir feryatla yükselen bir sayha-yı ulviyle[553]:

— Hayır, diye haykırdı; hayır! Yapılacak şey kalkıp gitmek, karısını serbest bırakıp kalkıp gitmek değil, bilakis kalmaktır.

Bugüne kadar şöyle kısmen bildiği hakikatlere rağmen nasıl bir şey belli etmeyerek oturmuş, öğrenmek için sabır ve tevekkül

---

550 idame etmek: kurmak
551 muhacir: göçmen
552 va'd-engîz: vaat eden
553 sayha-i ulvi: yüksek bir çığlık

etmişse[554] aynı tahammül ve aynı tevekkülle beklemek ve canileri ikisini beraber kucak kucağa sıkıştırıp onları parça parça etmek ve kendi de geberip gitmektir.

*

Böyle akşama kadar bu teellümlerle binbir mülahaza içinde kaynayarak, binbir zıt kararlar arasında çalkanarak, binbir tertipler kurarak elemlerine gömüldü, kaldı.

Evet, karar bu idi:

Yine buradaki eşyayı olduğu gibi düzenleyip her şeyi yerlerine koyacak ve şimdiki hâlde mektup kutusu olan iskarpin kutusunu hemen her gün yoklayacaktı. Eğer bugün bir mülakat olmuşsa tabii bu tekrar ve takip edecekti. Birinde olmazsa diğerinde Aziz Nihad bunu öğrenerek onları kıstırmak imkânını elde edecekti. O zaman onların haklarını verecek ve kendi hakkını da alacaktı.

Fakat bu ne müşkülâttı ya Rabbim!

Aziz Nihad'a kalsa her şeyi şu anda bitirir, kendi de mahvolur, onları da mahvederdi, fakat o istiyordu ki iki caniyi birbirinin kucağında bastırsın ve öyle tepelesin.

Çünkü ancak bu şartladır ki intikamının mazeretini herkese kabul ve teslim ettirebilirdi. Ve hayatında hiç kimseye fenalık yapmamış bir adam sıfatıyla Aziz Nihad bilâistisna[555] umuma bu hareketin meşru olduğunu teslim ettiremezse rahat edemezdi.

— Evet, diyordu; herkes görsün, bilsin ki şimdiye kadar kimseye karşı dürüst bir hareket etmekten hâlî kalmamış olan Aziz Nihad böyle kanlı bir intikamı irtikâb için nasıl sebeplere malikmiş!

[20. Tefrika]

DÖRDÜNCÜ BAB

Bu andan itibaren Aziz Nihad'ın bütün emelleri bir noktaya, tek bir noktaya inhisar etti:

---

554 tevekkül etmek: beklemek, sabretmek

555 bilâistisna: istisnasız

Karısını o herifle beraber görmek… Onları görmek… Hem en koyu aşk meclislerinde, en hararetli muaşaka demlerinde hazır bulunmak… Bu ne yırtıcı, ne kanlı, aynı zamanda ne hayat verici bir tahassüs, ne derin bir şehvet zevki olacaktı. Kadın denaetinin bütün haşmetini tatmak için kahrolarak, kıyılarak mesut olacaktı.

Gözlerini kapayarak onların bütün hareketlerini teferruatıyla görüyor, göz önüne getiriyor ve şişleniyor gibi haykırmak istiyordu.

Bu; kıskançlığın en acı, en hunhar, en gaddar hailesiydi. Artık onun dimağı alelade bir dimağ değil, en feci avâmile[556] sahne olmuş hâile girdabıydı.

Evet, şimdi bu dimağında canileri birbirinin âgûşunda görmeyi en derin bir saadet buluyordu.

Fakat ah, mümkün olsa… Onları bir ele geçirse… En derin şehvet meclislerinde, inlerler, tırmaşırlar, kaynaşırlarken tepelerinde peyda oluvermek, gözlerinin yıldırımı, sesinin kasırgasıyla sarsıp, yıkıp ezmek… Bundan ulvi bir zevk olur muydu?

Bu en leziz bir intikam değil miydi? O zaman o herif, o çapkın, o hergele ne yaparsa yapsın o asıl karıyı merak ediyordu. Gözlerinde ne korku girdapları, yüzünde ne haşyet fırtınaları!

Fakat Aziz Nihad hiç merhamet nedir bilmeyecek, onu saçlarından yakalayıp fırıl fırıl döndürerek yerlerde sürükleyecek, kanında boğacaktı.

Bu vahşi sayhalardan sonra bazen sükûn gelir ve mazlumane boynu bükülerek hazin hazin gözyaşı döküyordu.

— Ya Rabbim, diyordu kendi kendine, ya Rabbim, dünyada benim kadar talihsiz bir adam daha var mıdır? En masum emellerle yaşamaktan başka bir arzum olmadığı hâlde bak başıma ne felâketler geliyor!

Fakat en hâkim his tehevvürdü. Karısının cinayetini asla affedemiyor, hiçbir noktasını şayan-ı ihmal bulamıyordu[557].

---

556 avâmil: sebepler

557 şayan-ı ihmal: göz ardı etmek

— Orospunun bir mazereti vardır: İhtiyaç! O para için fenalık yapar; yaşamak için fuhşu irtikâb eder. Bu karılar… Bunlar ise, hayatı müemmen[558], zevki mutmaindir, fakat ruhu o kadar murdardır ki keyfini mülevves şeylerde arar ve cifede bulur, diyordu.

Sonra düşünerek:

— Bir muzır hayvan ki, bilerek, isteyerek size zarar ika etmek için, sizin koynunuza kadar giriyor: İşte zevceniz, diye söyleniyordu. İşte zevçe! Ve işte kadın…

Canavarın ne kadar hakkı vardı. Şimdi ona canavar dediği için kendini tevbih ediyordu. O, bilmediği hâlde Hâlet'in kim bilir yaptığı nasıl cinayetlerin intikamını almıştı.

— Her zevce Celal'in dediği gibi bir ihanet kuklası, düşmandır. Düşman, düşman ve sizin neyinize düşman değildir ki? Kimisi namuslu olur, rahatınızın düşmanıdır. Aksiliğiyle, titizliğiyle, hayatınızın sükûnunu tahrip eder, kimisi mülayim, yumuşak olur, fakat o kadar müsriftir ki bir kilere musallat olan sıçan gibi küçük dişleriyle varınızı yoğunuzu didikler, kemirir, nihayet sizi aç ve muhtaç bırakır. Hasılı, hepsi, hepsi… Kocalarını ta'zîbe müvekkildirler. Ve ben sonra bu kadını senelerce dünyanın en namuslu, en doğru kadını zannettim.

Akşama kadar bu teellümâtla didindikten sonra hanım geldi.

Aziz Nihad, orada, oturmuş, binbir cehtle kendini sıkıyor, gürlememek dişlerini kıracak kadar çenesini tazyik ediyordu.

Nigâr şimdi yüzüne ne cesaretle bakacaktı? Nazarları birbirine çarptığı vakit yıldırımlar peyda olacak zannediyordu.

Hayır, bilakis hiç böyle olmadı. Nigâr tatlı yürüyüşüyle, pek yorgunmuş gibi edalı edalı geldi, yanına oturuvererek:

— Of, o kadar yorgunum ki… dedi.

Sonra eski bir âdete ittibâen[559] eğilip yanaklarını takdim etti.

---

[558] müemmen: emin

[559] ittibâen: uyarak

O zaman Aziz Nihad, onun saçlarının daha henüz ıslak olduğunu, vücudundan temiz, beyaz bir kokunun suûd ettiğini[560] görerek kendi kendine:

— Bugün mülakata gitmemiş, dedi.

Ve sonra birdenbire dimağını bir yıldırım oydu.

Bugün temizlendi, demek yarın öbür gün temiz temiz gidecek, diye düşündü.

Ve o zaman bu komşu çocuğunu merak etti. Nigâr gibi, kızlığında ne halt etmişse etmiş, sonra girdiği aile içinde temiz bir hayat geçirmiş bir kadının ailesinin huzurunu, çocuğunun rahatını feda edip peşinden böyle sergüzeştlere[561] atılmak için bu oğlanın nasıl bir şey olduğunu merak etti.

Öbür sabah erkenden kalkıp sokağa fırladı ve mahûd çayırda, fakat bu sefer oğlanın kapısına göz dikip beklemeye başladı.

Bir buçuk saat kadar sonra onun sokağa çıktığını gördü. Mektuptan onun kendisini tanıdığını öğrenmişti, fakat kendisi daha onu tanımıyordu. Acaba bu çıkan o kendisi miydi?

Uzak bir mesafeden takip ediyor, ona şüphe vermemek lazım olduğunu itiraf ediyordu. Eğer kazara başını döndürür de arkasından gelenin kim olduğunu tanır, anlarsa şüphelenebilirdi.

Fakat delikanlı hiç şüphe etmeyerek tabii bir yürüyüşle çarşıya indi, oradan iskeleye teveccüh etti[562].

Aziz Nihad şimdi ferahlamıştı. Kalabalıkta ne kadar görünürse hiç endişe etmeyebilirdi.

Vapurda onun uzağında ve tam karşısında bir yer aldı ve onu tetkike başladı.

Bu, yirmi üç, yirmi dört yaşlarında bir gençti. Yanaklarında cazip bir pembelik, âdeta kırmızılık vardı. Ortası koyu kırmızıyken, dağıla dağıla pembeleşen ve nihayet beyaza munkalib olan[563] tatlı

---

560 suûd etmek: yükselmek

561 sergüzeşt: macera

562 teveccüh etmek: yönelmek

563 munkalib olmak: dönmek

bir renk. Bıyıkları açık kumral, küçük ve kıvırcıktı. Güzel bir burun, yüzün intizamını tezyin ediyordu. Gözleri, kaşları âdeta güzel denilecek bir parlaklıkla renkleniyordu. Boyu ortanın üstünde, vücudu vasatın fevkinde idi.

Yani âdeta vaktiyle bin türlü inzibat[564] kaidelerine rağmen mahallerimizde hacı efendilerin, hoca efendilerin kapılarını çaldırtan, helvacı, kahveci veya sefâ-gû[565] ellerine mahsus bir vücutta ve endamda levent bir delikanlıydı.

Kendi kendine derin bir taharrüş içinde karısının da böyle bir şehlevend[566] erkek hakkında meftuniyet[567] duymasını yarası her an derinleşerek pek acı buldu.

Vücutça böyle olan bu delikanlı kıyafetçe daha mümtazdı[568]. Arkasında şık bir komple[569], ayağında zarif sarı iskarpinler vardı. Gömleği, boyun bağı ve şapkası aynı zarafet ahengini muhafaza ediyordu.

Fakat bu kadar mıydı? Nigâr gibi bir kadını vazifesinden aykırı yollara sevk için bir erkeğin böyle zahiri meziyetlere malik olması kâfi gelmeli miydi? Kafanın içi süslenmedikten sonra, dimağ ziynetten, nurdan âri olduktan sonra vücudun yakışıklılığı ve kıyafetin süslü olması kaç para ederdi?

Bir kadını en evvel cezbedebilecek şey Aziz Nihad'a göre ruhtu. Ruhun inceliği, ruhun ziyneti ve ruhun haşmetiydi. Bir namuslu kadının sade vücuda ait ziynetlerin meftuniyetiyle vazifelerini terk etmesini Aziz Nihad mümkün ve mazur bulmuyordu.

Eğer ruhi bir mukarenet[570] his olunmazsa aşk denilen şey bir çiftleşmeden ibaret olmaz mıydı?

---

564 inzibat: düzen
565 sefâ-gû: zevk
566 şehlevend: yakışıklı
567 meftuniyet: tutku
568 mümtaz: seçkin
569 komple: uyumlu takım elbise
570 mukarenet: yakınlaşma

Vâkıâ mektuplarında delikanlı bazı kadınların fikrine celp edecek surette şairane ifadeler, galeyanlı hisler izhar ve beyan ediyorsa da bu harc-ı âlem[571] lakırdılar onun ruhunda bir yüksekliğe ispat olabilir miydi?

Karşıdan bu hislerde yuvarlanan Aziz Nihad vapurun salonuna giren başka bir delikanlının Muhlis Şevki Bey'i görünce pek büyük bir güşayişle[572] yaklaşması üzerine:

— Hah, etti. Hah, işte şimdi anlarız. Beyefendi mektupta sarf ettiği ifadelerin sahihten recülü[573] müdür, yoksa değil midir?

Gelen delikanlı kendini, bir hamal arkasından yere indirilen yük gibi kaldırıp Muhlis Bey'in yanına attı. Beyler arasında soğuk tebessümlerle birkaç kelime teati olundu. Fakat bu teatide Aziz Nihad'a ne olursa olsun pek çirkin gelen renkler, tavırlar vardı.

— Anlaşıldı, dedi kendi kendine, anlaşıldı. O da zamanımızın hoyratlığına meyletmiş kabadayılarından!

Evet, karşıdan işitemediği hâlde yalnız söylenişlerinden henüz mektepli hoyratlığını terk edememiş iki arkadaş oldukları anlaşılıyordu. Hele paketi çıkarıp cigara içişleri, kibrit yakışları o kadar salla vurdu idi ki, kendi kendine derin bir memnuniyet içinde:

— Bizim Nigâr Hanımefendi iyice sukut-ı hayâle[574] uğrayacak, bu muhakkak… demekten kendini alamadı.

[21. Tefrika]

Yan yana böyle kaba bir teklifsizlik içinde söyleşiyorlar, yılışıyorlar, binbir yarenlik içinde cilveleşiyorlarken karşılarında Aziz Nihad derin istikrahlar içinde bu oğlanın bir kadını aldatmak için mektuplarında ne sahtekârlıklar ettiğini düşünüyordu.

Ne diyordu?

---

571 harc-ı âlem: herkesin kullandığı

572 güşayiş: açıklık

573 recül: ehil

574 sukut-ı hayâl: hayal kırıklığı

"Böyle kuru kuru mektuplaşmak eğer size kâfi geliyorsa, benim hararetim, benim iştiyakım, iştiyâk-ı aşkım bununla kanaat etmiyor. Ne olur Nigârcığım bir gün bir yerde buluşsak… Bir saat, bir saatçik… Mini mini bir saat bana kâfi gelir. Elverir ki sizin havanızı teneffüs edeyim, kokunuzu içeyim, sesinizle hoş olayım."

Binbir esef, hatta binbir feryat ki Muhlis Şevki Beyefendi ifadeleri kadar şairane ve şair bir tabiatta değildi.

Bak, arkadaşının son söylediği pek cilveli bir lakırdıya öyle bir kahkaha patlattı ki, civarlarında oturanlar hayretle kendilerine baktılar, fakat onlar hiç oralı değildiler. O kadar kaynaşmışlardı ki vapur köprüye geldiği hâlde farkında değillerdi.

Acaba ne konuşuyorlardı?

Aziz Nihad belli etmeden onların arkalarına kalarak halkın son kalabalığı içinde birkaç lakırdı kavramaya çalıştı. Fakat onlar şimdi kol kola gidiyorlar ve sözlerini pek yavaş söylediklerinden anlaşılmak kabil olmuyordu.

Tamam, biletçinin parmaklığından geçerlerken Muhlis Bey arkadaşına şu kelimeleri söyledi:

— Hakkın var, kız pek cilvelidir ama ben de böylelerine bayılırım. Tabiat bu ya!

Demek Nigâr Hanım evinde, mesut yuvasında sükûn ve saadet içinde otururken bu sükûn ve saadeti böyle bir çapkın için feda etmiş ve onun feda ettiği bu kıymetli saadetleri hiçe sayarak başka kızların cilvelerine bayılan bu bey için kendini mahvetmişti.

BEŞİNCİ BAB

Beyninden vurulmuş, bu oğlanın şimdi tecelli eden, gözünün önüne serilen çapkın tabiatından Nigâr namına, Nigâr menfaatine kudurmuş, orada durdu.

Şimdi beyler ayak üzerinde son cümbüşlerini ikmal ediyorlar, artık lakırdı mahremiyetten çıktığı için yüksek sesle konuşarak yapacakları şey hakkında müdâvele-i fikr ediyorlardı[575].

---

[575] müdâvele-i fikr etmek: konuşmak

Arkadaşı diyordu ki:

— Adam sende, bırak onları da benimle gel. Ben şimdi doğru şirkete uğrayacağım, orada on dakika kadar bir işim var, oradan çıkıp Beyoğlu'na bizim kulübe gideceğim. Orada laf atarız. Sonra çıkar bir yemek yeriz, oradan bir sinemaya gider, akşamı ederiz.

Muhlis Bey teenni ile cevap verdi:

— Yok, yok ben kaleme gideceğim. Bugün mühim bir işim var. Yoksa İstanbul'a niye ineyim? Malum a benim eğlencem evimde…

Ve gözleriyle öyle bir işaret etti ki Aziz Nihad'ın beyni şiddetle burgulandı.

Demek küçük bey Nigâr meselesini arkadaşına açmıştı.

Ah, niçin dünyalar yıkılmıyor, bütün avalim[576] kün fe yekün[577] olmuyordu?

Başının dönmesi arasında Aziz Nihad, Muhlis Bey'in göz işaretine arkadaşının şedit mukabelesini gördü. Ve iki delikanlı bu lakırdılar üzerine ayrıldılar. Muhlis Bey köprüden İstanbul tarafına doğru yürümeye başladı.

Aziz Nihad arkasından bir müddet tereddüt etti. Gidecek miydi, gitmeyecek miydi?

Birdenbire elinde şiddetli bir hareket görüldü. Kati bir azim ifade eden bu hareketle beraber oğlanın arkasından atıldı, onu takibe başladı.

Bugün akşama kadar onu takip edecek, ne yapıyorsa hepsini görecek, hepsini bilecekti. Şimdi bundan bir zevk buluyordu. Bilip öğrendikçe karısından nefreti daha çoğalıyor, onun sersemliğine daha memnun olarak istikrahı tezayüt ediyordu[578]. Muhlis Bey Eminönü'ne geldiği vakit tramvay tevakkuf mahallinde[579] durarak ilk gelen tramvaya atladı. Aziz Nihad da onun bindiği arabanın arkasındaki arabaya ilişerek beraber gitti.

---

576 avalim: dünyalar

577 kün fe yekün: "ol der ve olur"

578 tezayüt etmek: artmak

579 tevakkuf mahalli: durak

Umuyordu ki oğlan Ayasofya'da inecek ve adliyeye gidecekti. Eğer öyle ise adliye kalemlerinin birinde kâtip olmalıydı. Kendi kendine dudak büküyor, "Belki bir zabıt kâtibi falandır" diyordu. Vâkıâ beyefendinin kıyafeti ve giyinişi biraz yüksekçe ise de…

Bir omuz hareketiyle:

— Bugünlerde kıyafetle yükseklik belli olmuyordu ki… En basit adamlar bile giyinmeye itina ediyorlar, artık güzel kıyafet umumi bir mark depoze[580] oldu, diye düşünüyordu.

Hayır, küçük bey Ayasofya'da tramvaydan inmedi. Aziz Nihad onun nerede inebileceğini ve hangi daireye gideceğini düşünürken onun şehremaneti[581] mevkiinde indiğini gördü.

Kendi kendine:

— Tamam, dedi, işini buldu. Mutlaka tanzifât kaleminde[582] mümeyyizdir[583]. Zaten bu işleri yapmak için insanın süprüntü ile alakası olmalıdır.

Hayır, küçük bey şehremanetine de gitmedi Çemberlitaş'a doğruldu.

Ve gide gide Evkaf Müdüriyeti[584] yokuşuna inerek oraya girdi.

Acaba vazifesi burada mıydı yoksa görülecek, evkafa müteallik[585] bir işi mi vardı? Vâkıâ köprüde arkadaşına "Ben kaleme gideceğim" demişti ama!

Bir karar veremeyerek Aziz Nihad yokuşun başında dikilmiş duruyordu.

İki dakika orada durduktan sonra müdüriyetin kapısına doğru yürümeye başladı. Bir taraftan da tereddüt ediyordu. Şimdi o kim bilir binanın karışık yollarından hangisine gitmişti? Arkasından

---

580 mark depoze: işaret
581 şehremaneti: belediye
582 tanzifât kalemi: belediye işleri
583 mümeyyiz: yazıları ayıran katip
584 Evkaf Müdüriyeti: Vakıflar Müdürlüğü
585 müteallik: bağlı

içeri girerse acaba onu bulacak mıydı? Yoksa odaların arasında dolaşırken o başka bir yoldan dışarı çıkıp gider miydi?

Daha iyisi onu burada beklemek ve dışarı çıkınca arkasından gitmekti.

Aziz Nihad saatine baktı, saat ona yirmi vardı.

Fakat burada ayaküzeri böyle sefil ve rezil iş için durmakta ne mana vardı? Aziz Nihad kendi kendine derin bir hicap[586] hissederek:

— Ya Rabbi insan ne çukurlara yuvarlanıyor. Hele bu kadınlar zavallı erkekleri nasıl kirletiyorlar, diye inledi.

İstanbul'un en yüksek şirketlerinden birinde yüksek memurlar arasında mühim bir vazifesi olan Aziz Nihad'ın bu evkaf binası önünde ne işi vardı?

Ya Kadıköyü'nde sabah beklediği çayırda ne işi vardı?

Dün gizli geldiği ve karısından gizli evin sandıklarını aradığı evde ne işi vardı?

Aziz Nihad şimdi kendisinden de iğreniyor, bütün dünyadan tiksiniyor, bütün hayattan istikrah ediyordu.

Başı önüne eğilmiş, nedametli hatvelerle oradan uzaklaştı, bir taraftan beynini bir sual oyuyordu:

— Böyle bir iptidai[587] çocuğa, Nigâr gibi ruhu incelmiş, yükselmiş bir kadının temaslarından, ne zevk çıkabilirdi?

Burada acı acı düşündü ki böyle birkaç kitap okumakla, birkaç oyun görmekle ve sahte âlâyişli[588] bir hayata girmekle bir kadının incelmesi ve yükselmesi de böyle sahte olurdu. Bir insan esasta ince yüksek olmalıdır ki böyle alçaklıklara tenezzül etmesin.

— Hani sonradan görme zenginlerin kibirlerine, gururlarına rağmen en küçük hareketinde bile asılları, seviyeleri çirkin çirkin sırıttığı bu "sonradan incelme" ve "sonradan yükselme"lerin de en manasız hareketlerinde asılları sırıtır diyordu.

---

586 hicap: utanma
587 iptidai: ilkel, başlangıç
588 âlâyişli: gösterişli

ALTINCI BAB

Artık Aziz Nihad'ın mefkûresi[589], muhayyilesi, hissi, ihtirası, bütün melekeleri bir muhassala olmuş[590] hepsi birden bu meselelere, bu düşüncelere inhisar etmişti. Karısına söz söylemeye onu dinlemeye değil, bakmaya bile iğreniyordu.

Sonra bu kadar nefrete, bu kadar istikraha rağmen niçin hâlâ kıskandığını anlayamıyordu. Vâkıâ ara sıra Nigâr hakkında şedit ihtiras alevlerine maruz kalıyorsa da daha çok ondan nefret ediyordu.

Artık binbir dişli bir burgu gibi daima işleyen ve bütün mevcudiyetini kan içinde bırakan dimağı şimdi bu mesele ile büyülemeye başladı:

— Evet, seviyor muyum, sevmiyor muyum? Sevmiyorsam niçin kıskanıyorum? Bu kadar alçaklığı gördükten sonra niçin seviyorum? Acaba sadece karım olduğu için mi kıskanıyorum ve namus bu mudur, diye düşünmeye başladı.

Ve bu meseleyi bir kere fikrinin yivlerine[591] verince artık bu en mühim dimağî[592] meşguliyet oldu.

[22. Tefrika]

Evet, namus denilen şey ne idi? Bir kocanın karısını kıskanması namus için miydi, yoksa sevgiden mi mütehassıldı? Ve sevmeyen adam da kıskanır mıydı, esasta, ta esastan namus denen şey neden peyda olmuştu? Hangi his, hangi endişe ve hangi korku bunu ortaya çıkararak ve insanları bunun uğruna o kadar fedakârlıklar yapmaya, o kadar kanlar dökmeye mecbur bırakmıştı?

Kütüphanesine giderek birkaç kitap aldı ve karısıyla konuşmaktan da men edeceği için gizli bir sevinçle bunları mütalaaya daldı. Bunlar, bazısı aileye, bazısı aşka müteallik kitaplardı, vaktiyle almış ve nasılsa okuyamamıştı.

---

589 mefkûre: ülkü

590 muhassala olmuş: birleşmiş

591 yiv: bir yüzeyin üzerinde çizgi biçiminde olan sarma, girinti veya çıkıntı

592 dimağî: zihnî

Şimdi okudukça derin alakalar buluyor ve içinde çırpındığı buhrandan en manasız satırlarına kadar ateşle anlıyor ve okudukça daha merakla devam ediyordu.

Oradan öğrendi ki zevce evvela esirdi, erkekler en evvel kadınları hizmetlerine kullanmak için hizmetçi gibi nikâhsız almışlardı. Bunun için onları kıskanmazlardı. Bugün hâlâ Tazmanyalı kadınların kocaları karılarının Avrupalı münasebetini şerefli bulurlar hatta iftihar ederler. Avusturalyalılar ise karılarını maa'l-memnûniye[593] ikram ve iâre ederler[594]. Kaliforniya'daki Hintliler karılarının birçok erkeklerle münasebette bulunmasını bir ayıp değil, şeref addederler. Esasen gerek ilk zamanlarda gerek bugünkü iptidai kabilelerde namus ve iffet külliyen[595] meçhuldür. Bikr[596] ve masumiyet meçhuldür. Zina, kardeş zinası, livata[597] serbestçe icra olunur. Kadınlar ve genç kızlar erkeklere herkes içinde teslim olurlar. Akrabaları kendilerini alenen satarlar, pazarlıklar olur. Birçok ana baba çocuklarına gösterilen rağbetten memnun kalırlar, hatta teşekkür için hediyeler verirler. Yalnız evli kadınlar kocalarının muvafakati[598] olmadan yapamazlar. Bu da kocalarının malı olduklarından dolayıdır. Bu mal fikri bertaraf edilince kocalar kendilerini çok sevse bile onları yabancılara kemâl-i memnûniyetle ikram ederler âdeta misafirlere yemek verir gibi karılarını takdim ederler. Eve gelen misafirler evin kadını üzerinde istifade etmek hakkına maliktirler. Kardeşler ve arkadaşlar karılarını mübadele ederler[599].

Hele bazı yerlerde kadınlar, kızlar rast geldikleriyle yatarlar, bir kadın için kendini bir erkekten sakınmak nezaketsizliktir, bunu terbiyesizlik ve adi bulurlar. Hatta bir erkek tarafından istenmemektir ki onlar için ayıptır ve kusurdur. Böyleleri tahkir olunurlar. "Seni hiçbir erkek istemiyor!" sözü en büyük hakarettir.

---

593 maa'l-memnûniye: memnuniyetle
594 iâre etmek: ödünç vermek
595 külliyen: tamamen
596 bikr: bekâret
597 livata: eş cinsel ilişki
598 muvafakat: izin
599 mübadele etmek: değiştirmek

Pek tabii gördükleri bu muameleler için utanmak akıllarına bile gelmez mesela Hint'te Suntal kabilesinde çiftleşme yalnız kânun-ı sâni[600] ayında icra olunur. Atı gün namzetlerin hepsi birlikte yaşarlar ve karmakarışık çiftleşirler, bundan sonra evlenmek hakkına malik olurlar.

Başka kabilelerde izdivaç olduğu vakit gelin ilk geceyi bütün davetlilerin koynunda geçirir.

Bir seyyahın naklettiğine göre Kırmızı Gönlüler[601] arasında bir kadına son derece hürmet edildiğini görmüş, sorunca öğrenmiş ki, kabilenin en büyük muhariplerinden[602] kırk tanesini çadırına kabul etmiş ve bunun için şayan-ı hayret olmuş[603]. Her kadın buna cesaret edemezmiş ve böyle cesur kadınları en muteber bir muharip tezevvüç edermiş[604].

Demek izdivaç, çift hepsi vaktiyle bir efsane imiş ve bugün vahşi kabileler arasında olduğu gibi ilk insanlarda da aile yokmuş.

Bugün bile Afrika'da, Rusya'da ve Asya'da herkesin bir karı aldığı birtakım kabileler vardır ki böyle olmakla beraber kadınlar umumidir, yani her erkeğindir. Hatta hemşire, birader tefrik[605] edilmez.

Nerede kaldı, nikâh, nerede kaldı taaddüd-i zevecât[606]…

Siyah Livingstor[607], Zamiyez sahilinde kadınların, İngiltere'de bir erkeğin tek bir karısı olduğunu duydukları vakit bunu şayan-ı nefret[608] bir ahlaksızlık bulduklarını anlatıyor.

İşte bu kör vahşi kabilelerde böyle olduğu gibi iptidai zamanlarda bu kabileler gibi iptidai bir hayat yaşayan insanlar da

---

600 kânun-ı sâni: ocak

601 Kırmızı Gönlüler: Kızıl derililer, Amerikan yerlileri

602 muharip: savaşçı

603 şayan-ı hayret olmak: şaşkınlık uyandırmak

604 tezevvüç etmek: evlenme, eş olarak almak

605 tefrik: fark

606 taaddüd-i zevecât: nikâhlı kadınların sayıca artması

607 Black Livingstone: (Karanlık Melez), 19. yüzyıl gezgin misyonerlerinden William Henry Sheppard'ın takma adı.

608 şayan-ı nefret: nefret uyandıran

aile fikrinden bihaberdirler. Erkek, kadın karmakarışık yaşarlar ve arzularına, keyiflerine göre çiftleşirler. Kadınlar umumiydi ve her erkeğindi. Hatta bir kadın kendisini isteyen erkeğe mukavemet ederse ceza görürdü. Yani izdivaç denen şey külliyen meçhuldü. Ara sıra büyük şenlikler yapılır, sonra mevcut olan bütün kadın erkek bilâistisna çiftleşirlerdi. Yani kadınlar evvela umumun malıydı.

Böyle böyle bazı erkekler gide gide hizmetçi gibi kullanmak için nefislerine münhasır bir kadın arzusuna düştüler ve bunu tabii kendi kabilelerinden tedarik mümkün olmadığı için başka kabilelerden harp ile esir almayı tercih ettiler. Ve bu kadınlar için: "Benimdir, benim malım, çünkü bunu ben çaldım, zapt ettim, ben esir aldım!" dediler ve işte bu kadınlar üzerinde olan hukuk yavaş yavaş izdivaç denen şeyi peyda etti.

Mürûr-ı zamanla[609] o kadar tabii bir âdet oldu ki kadınlar umumi olmaktan kurtuldukları vakit bile izdivaç kız kaçırarak yapılmaya başladı. Böylece ilk erkeklerin esir aldıkları kadınlara karşı gösterdikleri şiddet bugün artık yalandan yapılıyor.

Mesela kızlar kendilerini güya müdafaa ediyorlar ve bundan müftehir oluyorlar[610], erkekler zor, şiddet gösteriyorlar. Bu usul bütün kabilelerde, bütün kıtalarda cari olmuş[611] ve izdivaç böyle tesis etmiştir.

Yani zevce saçlarından tutulup en yakın ormana sürüklenen ve kendine gelip beraber gitmeye cebredilince nerede olsa esir hayatı süreceğinden sahibini değiştirmekte bir mahzur görmeyen kadınlardan peyda oldu.

Fakat ilk zamanlarda gıda az olduğu gibi, çocuklara da iyi ve kolaylıkla bakılamadığından kız çocuklar küçükten evlendirilirdi. Yani kadın azdı. Bunun için birkaç erkek bir kadın almayı münasip gördüler.

---

609 mürûr-ı zaman: zamanla, zaman geçtikçe
610 müftehir olmak: övünmek
611 cari olmak: devam etmek

O zaman erkekler kadınla sıra ile yatarlar ve kadın en yaşlısının karısı ve bütün erkekler birbirinin kardeşi addolunurdu. Hatta bu esnada kız kardeşleriyle, kendi analarıyla yatanlar olurdu. Buna mukabil aileden olmayan bir erkekle yatmak kadın için en büyük kabahat addolundu.

Böylece kadınların umumiyeti kabileden aileye geçti. Bugün hâlâ Yeni Zelanda'da, Markiz Adaları'nda, Amerika-i Cenubî'de[612], Afrika'da, Kanarya Adaları'nda, Asya'da bazı kabilelerde bu hâl caridir.

Bu tafsilatı öğrendiği vakit Aziz Nihad derin bir düşünceye daldı.

Aile, aile… Bugün bin türlü esbap[613] ile en son teşekkülünde vaz edilmiş olan hukuku, şeraiti ve esasâtı ile ailenin mebdei[614] müşevveş olunca bugünkü kargaşalığı ne yüzle ayıplıyorduk. Mademki ta esasta kadın erkeğin bir esiriydi ve bunu kıskanmayarak misafirlerine ikram ederdi, demek namus denilen şey nispi[615] bir mahiyeti haizdi.

— Ne olursa, nasıl olursa olsun, ben bugün iptidai bir devirde yaşıyorum, bugün yirminci asra gelmiş o geçen bu kadar seneler zarfında her gün tabiattan, hayattan aldığı derslerle incelmiş, yükselmiş bir adamım ve neme lazım benim iptidai insanlar, neme lazım benim bugün hâlâ iptidai hayatta sürünen vahşi kabileler… Bugün o şeraite tâbi olamadım. Bende bir izzetinefis var mı? Bugün mendilimi başka bir adamın kullanmasını istikrahsız görebilir miyim? Demek en evvel malı, fikri alınacak olsa en kıymetli malım olan karımı bir yabancının kullanmasına razı olamam. Sonra kadın, sevdiğim kadın, yani en ince, en yüksek, en zevkim, bunu başkalarının telvîsine[616] razı olamam. Bahusus kadınım benimle beraber döndüğü ve bana ve bana yalnız bana verdiği bu ilahi zevki

---

612 Amerika-i Cenubî: Güney Amerika
613 esbap: sebepler
614 mebde: başlangıç
615 nispi: göreceli
616 telvîs: kirletmek

benden gizli, benim arzuma rağmen başkalarında da verirse kuduru rum. İşte fikrimce namus bu, kıskançlık budur, diyordu.

[23. Tefrika]

YEDİNCİ BAB

Kaldırdı, kitapları fırlattı.

— Ben, kitap bilmem, dedi. Ben yalnız kendimi bilirim. Ve bütün bu malumata rağmen, bütün bu meseleleri en derin noktalarına kadar tetebbua[617] rağmen tahammül edemiyorum. Demek ki hissiyatım tabii ve insanidir. Zaten insanlar da asırların güzârişinde[618] düçar oldukları şûriş[619] ve ıstıraplardan müteessir olduklarından değil mi ki bidayette bilmedikleri bu kayıtları yüklenmişler?

Aziz Nihad ne olursa olsun kitaptan aldığı intibaatı[620] def edemedi, kendi teellümâtıyla bu intibaatın birbirine karıştığını gördü.

Onu asıl işgal eden şey ara sıra Nigâr'a karşı hissettiği âteşin ihtiras ve müteakıben[621] duyduğu istikrahtı. Acaba bu istikrah, ihtiras sebebiyle mi hasıl oluyordu, yoksa istikrah, ihtirastan mı tevellüt ediyordu?

Yani karısını sevdiği ve onu muhabbetine ve hürmetine layık bulmadığı için mi nefret ve istikrah ediyor, yoksa garip bir his dalâletiyle nefreti, ikrahı[622] bir aksülamelle aşka mı inkılâp ediyordu?

Bazen durup dururken içinden Nigâr'a karşı aşk hamlesi kabarıyor ve o anda tekrar onun yaptığı alçaklıkları hatırlayarak kendini hamle ve incizâbdan men etmeye mecbur oluyordu. Bu karışık hisler arasında üç gün geçti.

Aziz Nihad aklı fikri karyolanın altındaki kutuda olduğundan akşamları işinden eve geldiği vakit fırsat bulup da kutuyu yoklamak

---

617 tetebbu: etraflıca araştırma
618 güzâriş: geçiş
619 şûriş: karışıklık
620 intibaat: görüşler, izlenimler
621 müteakıben: takiben
622 ikrah: iğrenme

için deli oluyordu. İlk gün imkân bulup beş dakika yalnız kalamadığı için kutuya bakamadı.

Zerre kadar karısına şüphe verirse her şeyi mahvedeceğinden son derece ihtiyat ve dikkat ediyordu. Hâlbuki onun odada yalnız ve serbest kalırsa neler yapmak istediğini ve sonra bundan kendisi için ne muzırratlar çıkacağını biliyormuş gibi Nigâr dışarı çıkıp, aşağı indiği vakitler hemen avdet ediyor, odada kocasını beş dakika yalnız bırakmıyordu.

Sabahleyin saat dokuzda, hatta dokuz buçuğa kadar beklediği hâlde emeline muvaffak olamayınca Aziz Nihad akşama mutlak imkân bulup ve hatta yaratıp kutuyu muayene etmeye karar vererek işine gitti.

Akşam geldiği vakit yine fırsat armaya, imkân beklemeye çalıştı. Orada, kanepenin ucunda oturuyor, gözü karyolanın altında, aklı Nigâr'da bekliyordu.

Nigâr hiç hareket etmiyordu; elinde bitmez tükenmez dikiş, ara sıra ekserisini cevapsız bıraktığı sualler sorarak faaliyetle, humma ile dikişiyle meşgul oluyordu.

Aziz Nihad yan gözle bakarak: "Acaba şu başta ne fikirler dolaşıyor, şu esnada ne düşünüyor, neler tertip ediyor ve ne kararlar veriyor?" diye kendini yiyordu.

Fakat böyle hiçbir beşere müyesser[623] olmayan muhal arzular değil, hatta kalkıp aşağı inerek beş dakika onu orada yalnız bırakmak bile imkân haricinde idi.

Şimdi sinirleniyor, karısına bir asap buhranı içinde:

— Bir aşağı insene; diye haykırmak istedi: "Haydi, biraz in, in de mektuplarını okuyayım. Ne yaptığını öğrenmek istiyorum, anlamıyor musun?"

Nigâr bütün bu hâllerden haberi varmış gibi kımıldamıyordu.

Ee, gece oldu, yemek yediler, yukarı çıktılar, artık kadının aşağı inmek ihtimali yine kalmadı.

---

623 müyesser: kolay

Saçlarından tutup onu kapı dışarı etmek ve kapıyı kapayıp kutudan mektupları almak için deli oluyordu.

Sinirden bir külçe hâline gelmişti.

Bu gece de muvaffakiyetsizlikle yattı. Hatta sabah da muvaffakiyetsizlikle geçerek yine bir şey yapmadan çıktı gitti. Fakat bugün öğleden sonra erkenden işinden avdet edecek ve bütün günü evde geçirecekti. Bu uzun saatler zarfında elbette vakit, fırsat bulacaktı. Eğer bulamazsa onu kaldırıp Hâlet'e sevk edecek ve kendi de bir yere gitmek bahanesiyle onu çıkararak sonra tekrar avdet edecek, bugün mektupları mutlak görecekti.

İki buçuk vapuruyla avdet etti. Karısına, rahatsız olduğu için evde istirahat etmek mecburiyetinde olduğunu söyleyecekti fakat hizmetçiler hanımın evde olmadığını söylediler.

Başını kaldırarak:

— Nereye gitti? Diye sordu.

— Bilmiyoruz, dediler.

— Ne zaman gitti?

— Yarım saat kadar oluyor?

Acaba annesine mi gitmişti? Çünkü başka tarafa gitmek isteseydi, kendisine mutlak haber verecekti.

Hayır, hizmetçiler buna dair bir şey bilmiyorlardı. Yalnız yemekten sonra dadıyı çağırarak çocuk uyandığı vakit her vakitki gibi yapmalarını tembih ederek gittiğini söylüyorlardı.

Aziz Nihad, yıldırım gibi koşarak odalarına çıktı.

Oda muntazam bir ev kadını olan Nigâr'ın sokağa çıktığı vakitler bıraktığı gibi derli toplu bir hâlde idi.

Bir hamlede karyolanın altına atılarak kutuyu kavradı ve kapağını fırlatıp atarak mektupları çıkardı. Elinin tersiyle yere atılan mektuplar dokuz tane idi.

Demek geçen günden beri iki mektup daha gelmişti. Bunlardan birini kaptı, yırtarcasına bir telaşla içinden kâğıdı çıkarıp göz gezdirdi.

Bu en çok on satır kadar kısa bir mektuptu:

"Nigârcık,

Senin kalbine tulû eden[624] emel, ne zamandan beri benim bütün mevcudiyetimi tenvir ediyordu[625].

Ben de bunun hamlesi önünde geçen kâğıtlarımdan birinde rica ettiğim veçhile bir gün bir yerde buluşup görüşmek için deli oluyordum.

Senin mümtaz ruhunun ısrarla reddettiği fikir bende de vardı. Yani, sokakta, ötede beride dolaşıp kırlara gitmek, sevdikleriyle buluşup mülakat yapan mahalle kadınları gibi görünmek gerçekten çirkin bir şeydir. İşte bunun için görüşmek üzere bir yer buldum.

Ne günü gelebileceğini lütfen bana bildirirsen o gün buluşur gideriz, olmaz mı?"

Şakaklarında iltihaplı bir nabazân ile Aziz Nihad:

— Acaba bugün oraya mı gitti, diye çırpındı.

Ve o kâğıdı fırlatıp atarak öteki mektuba atıldı parçalayıp açtı, ateşli gözlerle okudu:

"Oh, Nigâr, sana nasıl minnettar olduğumu böyle soğuk mektuplarla anlatıp ifade edemem. Fakat bugün inşallah buluştuğumuz vakit bütün mevcudiyetimi dolduran hararetlerimi, hislerimi istediğim gibi sıcak ve samimi olarak göstereceğime memnunum.

Teşekkür ederim Nigârcığım, geçen mektupta reddolunmak korkusuyla yazdığım teklifimi kabul ediyorsan ve yarın buluşmak üzere söz verirsen."

Burada Aziz Nihad'ın gözleri bir hamlede kâğıtta tarih aradı. 19 Ağustos, yani yani dünkü tarih. Yani mülakat bugün! Yani şimdi, şu anda ihtimal, ihtimal değil şüphesiz, birbirlerinin kucağında, dudak dudağa, vücut vücuda… Yani … Yani…

---

624 tulû etmek: doğmak

625 tenvir etmek: aydınlatmak

Aziz Nihad başından aşağı bir hazne sıcak su dökmüşler gibi bütün sinirleri şahlanmış, bütün adalâtı[626] takallüs etmiş[627], dimdik kaskatı bir hâlde mektubun öteki satırlarını kavradı:

"Öyle ise artık usandığım bu soğuk kâğıtlarda, hissiz yazıları bir tarafa bırakarak yarın için pür- şevk ve şitâb hazırım.

Yarın, saat tam iki buçukta ben evimden çıkarım siz de hazır bulunursunuz. Benim çıktığımı görünce siz de çıkarsınız. Bir müddet sokakta ayrı gideriz. Belki tanıyanlara rast geliriz endişenize kemâl-i hürmetle riayet ederim. Sonra gideceğimiz yere yaklaştığımız vakit birleşir ve saadet yuvasına şitâb ederiz."

Son kelimeleri bütün asabının takallüsüyle kâğıdı avucunda buruşturarak yırttı.

Demek şimdi onlar beraberdiler. O burada dünyaların işkenceleri içinde kıyılırken onlar orada zevk içinde keyif içinde sermesttiler.

Birdenbire vücudunda bir şahlanma hareketi görünerek kendini ayakta buldu. Bir dakika öyle yüzü perişan, eli câmid kalarak atıldı. Lavabonun gözünden bir küçürek revolver kaptı. Ve karyolanın üzerinde duran şapkasını kaparak odadan fırladı bir nefeste merdivenden inerek kendini sokakta buldu.

SEKİZİNCİ BAB

Sabahtan beri ötesinde berisinde bulut dolaşan semada muhtelif tahavvüller[628], tebeddüllerden sonra biriken koyu bir zulmet tabakası sakin bir yağmur atmaya başlamıştı. İnce sık bir yağmur yağıyordu.

Fakat Aziz Nihad bunun farkında olmadan bir hamlede sokağın köşesine koşmuştu. Oraya gelince durdu.

---

626 adâlat: adaleler
627 takallüs etmiş: kasılmış
628 tahavvül: değişim

Şimdi nereye gidecekti? Nereye gidecek, ne yapacaktı? Ne olursa olsun onları bulmak için koyu bir cinnette çıldırmış görünüyordu.

[24. Tefrika]

Onları bulmak! Fakat nerede ve nasıl? Nereye gidebilirler, bunu nasıl keşfetmeli?

Bir an köşede yırtıcı bir yeis[629] içinde Aziz Nihad'ın hareketlerinde tereddüt görüldü. Sonra deli gibi aşağı sokağa doğru koşmaya başladı. Hem koşuyor hem kendi kendine:

— Bulmak, bulmak! Fakat nerede ve nasıl, diye söyleniyordu.

Şimdi yağmur hızlanmıştı. Fakat Aziz Nihad yağmur değil taş yağsa fark edecek hâlde değildi. Bütün kan damarları korkunç bir iltihapla dövünüyor, bilhassa şakaklarında en muhrib bir nabazân hüküm sürüyordu.

Sokağın nihayetine kadar gidip orada sağa ve sola birer başka sokak ayrıldığını ve asıl sokağın ileri doğru devam ettiğini görerek gideceği yeri biliyormuş gibi tereddütsüz sağ tarafa saptı ve yine koşmaya başladı. Çamurdan ayakları kayıyor, yağmur serpintilerinden yüzü ıslanıyor, şapkasının kenarına biriken sular koşarken yaptığı şiddetli hareketlerle omuzlarına dökülüyordu.

Şimdi alçaklar kim bilir neler yapıyorlardı? Onları humma içinde, derin elemlerin pusu arkasında, herifin tahammül olunmaz sırnaşıklıklarla karısının ötesini berisini karıştırdığını ve Nigâr'ın bu hareketleri pek garip bulmakla beraber mütebessim[630] bir muvafakatla kabul ettiğini görüyordu.

Ve herif bunlarla kani olmuyor, onu elinden tutup dizlerinin üzerine davet ediyor, kadın nazlı, cilveli bir edayla kırıtarak onun kucağına oturuyor, o zaman Aziz Nihad dimağını bir kasırga sadmesiyle tahrip eden bir fikir bildirimi içinde Nigâr'ın böyle anlarda kendisine karşı mutat lakırdılarını, mahrem nevazişlerini, kesik iç

---

629 yeis: keder

630 mütebessim: gülümseyen

çekişlerini, hasılı bütün kadınlık cilvelerini aklına getirerek akur bir iltihap içinde kıvranıyordu.

Birdenbire tepesinde azim bir gulgule[631] ile bir çan sesi peyda oldu. Yanından geçtiği büyük Rum kilisesinde ikindi çanı çalınıyordu.

Ansızın müfekkiresinin[632] zinciri kırılmış, şimdi başka bir sahaya geçmişti.

Her gün bu kilisenin önünden geçerken koca binaya bakar, bu büyük kulelerin, muazzam kubbelerin ne lüzum üzerine kurulduğunu anlamaksızın kendi kendine sorar ve bütün bunların birtakım ihtiyar papazların boğazına ve midesine müteallik tertibat mahsulü olduğunu düşünürdü.

Şimdi nagehan fikrine bir vahiy gibi bütün bu şeylerin, bu ibadethanelerin mahaza insanların hayrı için, onları doğru yolda sevk ve idare için vücut bulduğunu teslim etti.

Böyle kendi karısı gibi dalâlete[633], gümrahlığa[634] meyyal[635] zayıf tabiatlara, hafif mizaçlara:

— Allah var, unutma, demek ve onu fenalıktan tahzîr etmek için günde dört beş defa bu çanların çalındığını ve minarelerde ezanların okunduğunu doğru ve lazım buldu.

Dinler, herhangisi olursa olsun hepsi, insanların iyiliği için kurulmamış mıydı? Fenalıktan hazer[636] ve iyiliğe müdâvemet[637] için değil miydi ki bütün peygamberler gelmiş, çalışmışlardı?

Bu fikirlerle sokağı boylu boyunca koşmuş, şimdi bu caddeye çıkmıştı.

---

631 gulgule: şamata
632 müfekkire: düşünce tarzı
633 zillet: alçaklık
634 gümrahlık: yoldan çıkma
635 meyyal: eğilimi olan
636 hazer: çekinmek
637 müdâvemet: devam etmek

Orada yeniden yıldırımla sarsıldı. Şimdi yine gözünün önünde o menhûs[638] rüyet[639], o sırnaşık erkekle zayıf kadın birbirlerine sarılıyorlar, sarmaş dolaş öpüşüyorlar ve erkek artık bu temaslarla kani olmayarak onu yatağa götürmek istiyordu.

Vahşi bir hareketle elini gözlerinden geçirerek ve yine kovamadığı bu cehennemî rüyetten kurtulmak için koşmasına şiddet vererek kendi kendine acı bir sayha ile:

— Ne yapmalı ya Rabbim, ne yapmalı, diye inledi.

Onları bulmak… İhtimal önlerinden geçtiği evlerin birisinde idiler, ihtimal şu veya öteki kapının ziline basıp sorsa orada olduklarını öğrenecekti. Fakat hangisinde?

Çıldırtıcı bir yeisle sağına soluna bakıyor, yapacak bir hareket bulamayarak şimdi sokakları kaplamış çamurların içinde yuvarlanarak gidiyor, gidiyor, durmadan gidiyordu.

Tekrar mevcudiyetinde bir yıldırım darbesi aks etti.

Ah, şimdi onlara sokakların birinde rast gelseydi…

Karısı bu saatte onun işinde olduğunu zannederek bilâhavf[640] mülakatından âşığıyla dönebilirdi. Ve vücudu günlerden beri kaynayan hararetlerin tatmin olmuş ihtilacıyla bir rehavet, leziz bir mestî[641] içinde bitap, herifle tatlı tatlı konuşarak yürürlerken karşısında birdenbire Aziz Nihad'ı görüverince ne hâle gelecekti?

Ya Rabbi, bu olsa, ya Rabbim! Bu kadar olsun mümkün olsa da onları, ikisini birden silahının kurşunuyla kanlara boyasaydı. Ah, bu kadar olsun mümkün olsaydı!

Fakat hayır, Aziz Nihad onları ele geçireceğinden emin koşuyordu ve bilmeksizin kendine öyle geliyordu ki koşacak, koşacak, nihayet gidip onların bulunduğu evi bulacaktı. Artık yorgun, harap, perişan ve yağmurdan ıslanmış, yakalığı erimiş, saçları karışmış bir hâlde kapıyı açan kadının kendisini görünce yüzünün alacağı

---

638 menhûs: uğursuz
639 rüyet: görüntü
640 bilâhavf: korkusuzca
641 mestî: sarhoşluk

şekli olduğu gibi görüyor ve soluk soluğa soracağı suallere cevap bulamadığını anlıyor ve onun bir şey söyleyemeyerek kekelediğini görünce göğsüne yumruğu vurup arka üstü yuvarlayarak kafasına basıp içeri merdivene atılıyor ve şiddetle yukarı koşuyordu.

Sofada bulununca katın yegâne odasına hücum edip kilitli olduğunu anlayarak, bir tekme, bir daha, bir daha ve yine kapının açılmadığını görüp gerilerek kuvvetli bir omuz sadmesiyle bir daha hücum ediyor ve ağzına kadar açılan kapıdan, içeride karyolada Nigâr'ı yarı çıplak bir hâlde herifle beraber hayret ve korkuyla kendisine bakıyor buluyor.

Ve cebinden tabancasını çekip:

— Alçak… sayhasıyla rastgele, bir, iki, üç, dört, beş el sıkıyor. Bir kargaşalık oldu. Aziz Nihad kendini büyük bir sadme ile çamurların içinde buldu. Şiddetle yanından geçen bir otomobilin çamurluğunun sadmesiyle düşmüş ve elinde tuttuğu tabancanın son kurşununu havaya sıkmıştı.

DOKUZUNCU BAB

Yerde, çamurlar içinde onu bu hâlde gören adamlar koşuştular, Aziz Nihad kımıldayamayacak surette yaralanmış gibi kaldırım üzerinde boylu boyunca yatıyordu. Sol kolunun üzerinde başı bir büyük taşa yatmış bir hâlde bitap ve hareketsizdi.

Bir iki kişi kaldırmaya çalıştı. Gelen geçen toplanıyor, herkes bir şey söylüyor, kimisi: "Otomobil ezdi, ben arkadan gelirken gördüm, çarptı, yere düşürdü." diyor, başka birisi: "Canım tabancanın ateşini gördüm, silahını kaldırıp ateş ederken kaldırımdan sendeledi, aşağı indi, otomobil de onu kaldırımdan inmeyecek zannıyla yolunu bozmadı." sözlerini söylüyor, her kafadan bir ses çıkıyor, Aziz Nihad'ı kaldıranlar orada bir dükkâna götürüyorlar, bir sandalyeye oturtuyorlar, fakat onun kendinde olmadığını görerek merakla ne olduğunu anlamak istiyorlardı.

Etraftan kalabalık birike birike toplanan halk dükkâna sığmıyor, şimdi kapının önünde birikiyordu.

Nihayet ne olduğunu oradaki tütüncü Acem şöyle izah etti:

— Bu efendi yukarıdan geliyordu, birdenbire cebinden elini çıkardı ve ateş etmeye başladı. Ne oldu, kime ateş ediyor, diye bakarken karşısında kimseyi göremeyerek şaşırmış kalmıştım. O esnada arkadan gelen bir otomobil yaya kaldırımından inmiş olan kendisine çarptı, geçti. Başka birisi:

— Canım ben kendi gözümle gördüm. Otomobil çarptı, onu yere düşürdü. O da tabancasını çekti, arabanın arkasından "Al hakkını!" diye dan, dan, dan sıktı. Bu adam deli mi ki sokağın ortasında bulutlara tabanca çeksin?

Bu esnada keyfiyetten haberdar edilen bir polis yetişti. Kalabalığı dağıtarak Aziz Nihad'a yaklaştı.

Şimdi Aziz Nihad çamurlar içinde, saçı yüzü mülemma[642] bir hâlde gözleri açmıştı.

Polis elini tutup gözlerine bakarak:

— Yaran, bir şeyin var mı efendi, diye sordu.

Bu adam ne söylüyordu? Fikrini karartmış evvela kesif pus içinde ne olduğunu anlamıyor, söylenen şeyleri işitmiyor, kalabalığa görmeksizin bakıyordu.

Polis elini sarsarak sualini tekrar etti ve onun cevap vermediğini görünce:

— Bu adam kendini bilmiyor, anlamak için bir eczaneye götürelim, dedi.

Etraftan:

— Haydi, eczaneye, diye üç dört kişi onun koluna girerek ayağa kaldırdılar.

Elinden aldıkları tabanca şimdi poliste idi. Herkes tabancaya bir başka izahat vererek söyleniyorlar, polis hiçbir şey anlamayarak eczaneye götürülen Aziz Nihad'ın arkasından bakıyordu.

---

642 mülemma: karmakarışık

[25. Tefrika]

Yokuşu indiler, caddeden yürüyerek köşe başındaki eczaneye girdiler.

Eczacı şitâb etti. Dükkânda bulunan bir doktor:

— Ah, Aziz Nihad Bey… diye hayret etti. Buna ne oldu böyle?

Gelen adamlar vakayı anlattılar, doktor ötesini berisini yoklayarak ve eczacının getirdiği kordiyalı[643] içirerek artık kendine iyice gelmiş gibi olan mecruha sordu:

— Geçmiş olsun beyefendi. Ne oldunuz?

Aziz Nihad bu suale anlamamış gibi bakıyordu. Bu eğer yalnız bir otomobil kazası olsaydı basit bir şeydi, fakat kaza esnasındaki buhran Aziz Nihad'ı sarsmış, harap etmişti.

O teşennüc[644] esnasında otomobil sadmesi müvâzenetinin[645] istirdâdını güçlükle mümkün bir hâle getirmişti. Sersem mariz bir hâlde idi. Hiçbir şey tahattur etmiyor, hissiz, boş, ölü gözlerle bakıyordu.

Doktor, her şeyden evvel dükkândaki kalabalığı dışarı çıkardı, mecruhu ihata eden ve bunaltan sersemliği izale etmeye çalıştı. Bu esnada polisin de inzimamıyla[646] hadise kendisine biraz izah edilmiş olduğundan kâfi bir fikir edinmiş ve hiçbir yara bere göremediğinden arızayı teşhis etmişti:

— Bir şey değil efendim, bir şey değil… Otomobil müsademesinden[647] müvâzeneti bozulmuş, yere düşmüş ve ihtimal sukut esnasında başı falan bir taşa mı geldi, her ne ise kendini kaybetmiş… Elhamdülillah bir cerihası[648] falan bir şeyi yok. Birkaç dakika sonra kâmilen kendine gelecek ve sizin benim gibi sapsağlam evine gidecek…

---

643 kordiyal: çarpıntı ve kalp rahatsızlığı için kullanılan ilaç
644 teşennüc: kasılma
645 müvâzenet: denge
646 inzimam: katılım
647 müsademe: çatışma, çarpışma
648 ceriha: yara

Polis manalı manalı sordu:

— Ya bu tabanca?

— Ne tabancası?

— Vakayı görenler, yere düşerken veyahut düşmeden evvel yahut düştükten sonra, çünkü şahitler bu noktada tahallüf ediyorlar[649], bey bu tabancayı birkaç defa ateş etmiş. Bazıları otomobilin arkasından ateş etti diyorlar, başkaları ateş ederken otomobille çarpıştılar diyorlar.

Doktor böyle şeylere ehemmiyet vermeyen bir tavırla:

— Canım ne olmuşsa olmuş, şimdi beyefendi bu kazadan bir zarar görmedi ya, bizim ehemmiyet vereceğimiz nokta budur. Tabancayı şoföre mi atmış yoksa havaya mı sıkmış? Bu benim alakamı celp etmez, orasını siz düşününüz.

Bu esnada Aziz Nihad iyice kendine gelir gibi olmuştu fakat yine her şeyi tahattur edemiyordu. Doktorun sorduğu sualleri kavrayamıyor ve bir cevap veremiyordu.

— Şimdi siz istirahat buyurunuz efendim de…

Diye polise Aziz Nihad artık evini tarif etti ve çağrılan bir otomobile koyarak onu evine gönderdiler.

Ancak otomobilde kendini yalnız bulduğu vakit Aziz Nihad birden beynini yakan bir hatıra ile inledi:

— Evet, evet… Şimdi tahattur ediyordu. Şimdi her şeyi bütün acılığıyla ve bütün çirkinliğiyle tahattur ediyordu.

Demek onları birlikte yakalayamamış, bu sefer de fırsatı kaçırmıştı.

Fakat artık tahammülü var mıydı? Tekrar yine bekleyecek, onları hâl-i ülfetle[650] bastırıncaya kadar sabredebilecek miydi?

Derin bir yorgunluk içinde birden gözlerine sıcak yaşlar hücum etti.

---

649 tahallüf etmek: uyuşmamak

650 hâl-i ülfet: içli dışlı bir hâl

Hayır, artık bu işkenceye tahammül edemezdi. Artık mücadeleden, takipten ve elemden bıkmış, usanmıştı.

Fakat ne yapacaktı? Şimdi eve gidince bugüne kadar yaptığı, yapabildiği gibi hiç bozuntu vermeyerek karısına gülecek miydi, yine sakin sakin oturacak mıydı?

Birdenbire evden çıkarken mektupları odanın içinde karmakarışık serpilmiş olarak bıraktığını, hatta son iki mektubu buruşturmuş bir hâlde elinden attığını tahattur ederek, eğer Nigâr şimdi eve gelmişse her şeyi öğrendiğinden malumatı olacağını düşündü.

Ve kendi kendine derin bir inilti ile:

— Artık her şey bitti, bu her şeyin sonudur, diye sızladı.

ONUNCU BAB

Aziz Nihad'ın bir kasırga gibi evden çıkıp gittiğinden bir çeyrek geçmemişti kapı şiddetle çalındı, hizmetçiler açtıkları vakit bu sefer hanımefendinin aynı ihtilaçla içeri girdiğini ve aynı kasırga uçuşuyla yukarı çıktığını gördüler.

Nigâr nadiren gösterdiği bir iltihapla odasına girdi, fakat odada yere serilmiş mektuplarını görünce iltihabı bir anda yüz kere şiddet kesbederek harap ve perişan kaldı.

O kadar ki dadısının yanında annesine koşup gelen ve onun ayaklarına sarılarak her vakitki gibi kucağına çıkmak isteyen Mükerrem'i kararan gözlerinin dumanıyla hiç görmeyerek hışımla dadıya sordu:

— Bu ne? Bunu kim yaptı?

Dadı, beyefendi gelip gittiği vakit meydanda değildi, yeni uyanan çocukla meşguldü. Onu kaldırmak, giydirmek, temizlemek falan ancak bitmiş ve odadan daha yeni çıkmıştı. O da yerdeki mektuplara ve odanın perişanlığına mebhut[651] bakarak:

— Ben bilmiyorum, dedi. Biraz evvel beyefendi gelmişti. Belki o yapmıştır.

---

[651] mebhut: şaşkın

Nigâr elini başına götürerek kanepeye düştü.

Kâğıtların şekillerinden bunların Muhlis Şevki'nin mektupları olduğunu ve bir ikisinin buruşturulup atıldığına nazaran kocasının eline geçtiğini anlamış, her şeyin mahvolduğunu görmüştü.

Kanepeye kadar ilerlemiş, kucağına çıkmak için dizlerine sarılmış Mükerrem'i eliyle iterek:

— Aman dur çocuğum, biraz dur, diye haykırdı.

Böyle muameleye alışmamış olan yavru dudaklarını bükerek ağlamaya başladı. Dadı, hanımın pek bozuk olduğunu görüp eğildi, çocuğu kucakladı ve odada fazla durmanın lüzumsuzluğunu anlayarak:

— Haydi, gel yavrum! Biz gidelim oyuncaklarına… Anne soyunsun da yine geliriz, diye çocuğu odasına götürdü.

Şimdi Nigâr yalnızdı. Fakat dünyanın en feci girdapları beyninde telâtum ediyordu. Kocasının mektupları okuduğuna hiç şüphe yoktu. Aman ya Rabbi, şimdi ne yapacaktı, ona ne cevap bulup verecekti? Zaten bugün mülakatına gittiği herifin yanında beş dakika, ancak beş dakika beraber bulunduktan sonra kaçmış kurtulmuştu. Böyle feci bir hezimetle neticelenen bu işten bir de başına böyle feci bir bela mı çıkacaktı?

Kalbi uzaktan görüp muhabbete layık bir insan zannederek ve mektuplarının ifadesiyle birçok şeyler bekleyerek, takip ettiği adamın adi bir çapkın olduğunu öğrenmekten zaten mecruhtu. Şimdi bir de kocasına cevap vermek felâketi mi çıkacaktı?

Kanepede öyle donmuş, mütehaccir[652] otururken aklı kocasına verilecek cevapları düşünüyor, muhayyilesi bugün gittiği mülakattan aldığı yaraları kurcalıyordu.

*

Evvela bir gün onu sokaktan gelirken görmüştü. O kadar şık, o kadar zarif ve o kadar güzel bir genci, kalbi bir tahassüs duymadan göremezdi. Beş senelik izdivacından zevcine karşı bir lakaydi peyda olmuş, kendini hararetli göstermeye cebrettiği günler çoğalmaya

[652] mütehaccir: taşlaşmış

başlamıştı. Böyle bir zamanda gözünün önünde renklerinin bütün nefasetiyle parlayan bu delikanlı hayalinde ilk genç kızlığından beri tevali eden tecrübelere rağmen rast gelemediği muhayyel[653] numune idi.

Fikri karışmış, kalbi müncezib[654] eve girmiş, bir hamlede odasına çıkmış ve hemen pencereye koşarak perdeyi aralık edip delikanlının girdiği eve bakmaya başlamıştı.

O evin yukarıki kat penceresinde de perdenin oynadığını ve arkasında delikanlının sevimli yüzünün merakla baktığını gördü.

Hemen geri çekildi, fakat aklı fikri orada, perdenin yanında idi. Eğer perde inmiş olmasa tülün arkasından görünmeden görür, ne iyi olurdu. Hâlbuki perde inik olduğundan şimdi onu kaldırmak delikanlıya karşı türlü manalar vereceğini düşünerek cesaret edemiyordu.

Acaba kimdi ve nasıl bir delikanlıydı?

İşte bu merak genç kadını sardı ve artık her saat aklı karşıki evin penceresine asılı kaldı.

Bunun da her kadının hayatında yüzlercesi tesadüf eden ve hiçbirisinden tehlikeli macera çıkmayan yüzlerce masum meraklara benzediğini biliyordu. Hiç nasıl olurdu ki sokakta gördüğü ve komşu olduğunu öğrendiği bir gençle hayatında bir macera peyda etsin? Vâkıâ delikanlı da ona alakadar görünmüş ve hatta galiba sokakta kendisini takiben buraya kadar gelmişti fakat tabii belki bir iki gün merakla kendisini arayacak ve kendi merakı gibi firari ve zail olacak bu merak nihayet lâkaydî ile sönecekti.

[26. Tefrika]

Fakat hayır, delikanlının merakı firari ve zail değil, muannit ve sabitti. O günden sonra her sabah, her akşam hatta bazı günler bütün gün pencerede gencecik çehresi çerçevelendi, hatta bazı günler pencereden ayrıldığı dakikalar olmadı.

---

653 muhayyel: hayali

654 müncezib: tutulmuş

Nigâr ilk günlerde bu muannit ve sebatkâr[655] devamı görünce omuzlarını silkmiş, şuh bir tebessümle:

— Deli, demişti.

Nigâr fikren ve hayalen yeni bir maceradan o kadar uzaktı ki buna imkân vermiyordu. Böyle karşıki pencerede yapışıp kalmakla bu çocuk kendini bir iş yapıyorum mu sanıyordu? Ne ümit ediyordu? Kendisi gibi çocuk sahibi ve müteehhil[656] bir aile kadını genç kızların serbest hayatı için mümkün ve kolay olan maceralara düşer miydi?

Demek bu çocuk deli gibi boş bir ümitle beyhude vakit sarf ediyordu.

Fakat bu sebat o dereceye geldi ki, onu penceresinde her gün göre göre Nigâr onun mevcudiyetine alışmış ve bir sokağa nazır bu iki evde onu karşıki pencerede, kendisini odasında kanepede göre göre ve bile bile hayatları birbirine kaynamış oldu.

O kadar ki, bir gün delikanlı kim bilir nasıl bir mecburiyetle pencereyi bırakıp gittiği ve üç dört saat görünmediği vakit kadın âdeta onsuzluktan müteezzî oldu[657]. İşte böyle bu iki yabancı vücut yalnız karşı karşıya birbirini gözetlemekten birbirine karşı yabancılıkları kalmamış ve bir gün delikanlı perdesinin arkasından kendisine bir mektup göstererek vermek istediğini işaret edince, bu hareketin ne kadar mesuliyetli ve akıbeti vahim bir şey olduğunu düşünmeden ve ne vakit isterse bu münasebeti zararsız bir raddede kat etmek[658] mümkün olduğunu farz ederek başıyla kabul işareti etmişti.

O akşam dadı çocuğu gezmekten getirdiği vakit, ona bir mektup verdi. Fakat öyle bir tavırla ki, posta ile aşikâre gelmiş mektup daha serbestâne[659] verilemezdi.

---

655 sebatkâr: direnen, kararından dönmeyen

656 müteehhil: evli

657 müteezzî olmak: üzülmek

658 kat etmek: kesmek

659 serbestâne: rahatça

Nigâr bir şey anlamayarak merakla mektuba baktı, dadı bir taraftan çocukla meşgul iken zarfı yırtıp mektubu çıkardı. Bu, Aziz Niha'ın sandık odasında bulup okuduğu ilk mektuptu.

Ve bunun karşıki delikanlıdan geldiğini anlayınca Nigâr kıpkırmızı olarak dadının huzurunda yerin dibine geçtiğini hissetti. Hiçbir ses çıkarıp tek bir kelime söylemeye cesaret edemeyerek, eğer bir ta'zîrde[660] bulunursa karının: "Ben ne bileyim hanımefendi? Siz gönder demişsiniz, gönderdi." diyebileceğini düşünerek titremeye başladı.

Sonra gençliğinde kaç kere ötekinden berikinden mektuplar almış ve sonra bunlardan fena bir netice çıkmadığını görmüş olmak tecrübesiyle, hayatının yeknesaklığından[661] usanmış olduğundan heyecanlı olmakla beraber masum kalması kendi elinde olan bir küçük maceraya teslim olmak zevkiyle omzunu silkti.

ON BİRİNCİ BAB

Bundan sonra mektuplar gitti, geldi. Dadı hiç şakşaka[662] etmeksizin hürmetkâr bir sükûtîlikle[663] herifin mektuplarını getiriyor ve hanımın verdiklerini götürüyordu.

Fakat Muhlis'ten gelen mektuplar o kadar hararetli, o kadar şairane ve o kadar şehvet-engîzdi[664] ki, genç kadın bunları okumaktan duyduğu zevke doyamıyordu.

Ona bu mektupları okurken âdeta bir şiir kitabı okuyor, kendine ait olmayan şairane bir roman devrediyor zannı geliyordu. Aziz Nihad olmadığı günlerde bu mektupları her saat okur, okur, kalbi nihayetsiz emellerin galeyanıyla şişer, kabarırı ve tıpkı insanın vukuatına imrendiği bir romandan duyacağı hüsranla:

— Ne yazık, sahih olsaydı, dediği olurdu.

---

660 ta'zîr: suçlama
661 yeknesaklık: tekdüzelik
662 şakşaka: şikâyet
663 sükûtîlik: dilsizlik
664 şehvet-engîz: şehvetli

Sonra mektup elinde gözleri acı acı uzak ufuklara akmış, kalbi hâlecâna ve ihtilaca susamış, birdenbire kendine gelerek bunların hakikaten kendi güzelliğine karşı ref' edilmiş[665] perestiş kasideleri olduğunu düşündüğü olur ve bir dakika tekrar dalarak hakikatin soğuk eliyle rüyasından uyandırılmış gibi silkinir, irkilir, göğsü derin ahlarla şişmiş, bir harekette mektupları kapar ve yerine saklardı.

Aziz Nihad, Nigâr'ın yegâne ta'zîri olarak çokça maddi bir adamdı. Genç kadın şair ve şairane ruhunun bu nokta-i nazardan temayülâtını zevcinde bulamıyordu. Hülya, şiir, nihayetsiz hararetli emeller ve bütün bu şeyler…

İşte Nigâr'ın kocasında bulmadığı için kendini memnun olmamakta ve haklı bulduğu noksanlar bunlardı. Ve ona öyle geliyordu ki bunların hepsi bu mektubu yazan delikanlıda fazlasıyla mevcuttu.

Fakat eyvah ki bir çocuğu ve bir kocası vardı. Omzunda ağır bir yük, hayatında daha ağır zincirler, dört tarafı tehlikelerle muhat bir yerde bağlıydı. Fakat bir an bu zincirleri kırmak, bu vazifeyi ihmal etmek aklına gelmiyordu.

Ve kalbi bunu yapamadığından dolayı dîl-hûndu[666].

Ah, mümkün olsaydı da biraz bu ihtiyaçlarını tatmin edebilse ve bu temayülâta serbest cereyan verseydi. Mesela, bu çocukla görüşmek mümkün olsaydı. Ruhları bütün şairane emellerini birbirine tevdi etseler, kalpleri bütün hülyalarını kardeş kardeşe itiraf etseydiler…

Neden olmasın, bunda bir kabahat mi vardı? Bugün her kadın ötede beride kendisine takdim olunan erkeklerle bu yolda musahabelerde[667], müşafehelerde[668] bulunmuyor muydu?

O da kadınların son senelerde kavuştukları bu nevi serbestiyle birkaç saat mesut olamaz mıydı?

---

665 ref' edilmiş: yüceltilmiş
666 dîl-hûn: gönlü yaralı
667 musahabe: söyleşme
668 müşafehe: yüz yüze konuşma

Ama bu adam kendisine resmî surette takdim olmamış, hususi ve gizli bir alaka ile bağlıydı. Bu bir kabahat miydi? Kabahat, eğer onunla görüştüğü vakit zaaf ve tereddi[669] eseri olarak vazifesinde kusur eder ve tehlikeli bir yola saparsa, orada idi. Metin olursa bunda ne kabahat vardı? Her kadın gibi o da bir genç erkekle görüşemez miydi?

İşte bu esnada idi ki Muhlis Şevki Bey'den mülakat talebini müşir[670] mektup gelmişti. Zaten bütün mevcudiyeti bu fikirlerle dalâlet girdabına meftunane[671] akmış Nigâr, bunda azim bir memnuniyet hissetti.

Kendi kendine ilk söz olarak:

— Aa, deli! Mümkün değil, diye söylendi.

Fakat bu teklifin memnuniyetiyle sermest olan mevcudiyeti bu itirazın bütün cümlelerini ıskat edip nihayet zarf bulmakta büyük bir kudret gösterdi.

İşte bu mücadele neticesindedir ki, yazdığı mektupta:

"Görüşmeyi ben de istiyorum, yalnız bunun şeraiti evvelce takrir etmeli[672]. Sokaklarda birbiriyle buluşan, Fikirtepeleri'nde randevular yapan kadınlara benzemek isteyemem." demişti.

Bu mektuba cevaben Aziz Nihad'ın okuduğu mektup gelmiş, delikanlı bunda, bulduğu bir hususi yerden bahsederek burada rahatça görüşeceklerini anlatmış ve ne gün geleceğini sormuştu.

Nigâr, delikanlıyı iyice tanıyıp, ahlâkını, etvârını[673] öğrenmeden teklifsiz olmamaya katiyen karar verdiği ve kendi istemezse onun asla bir şey yapamayacağına emin bulunduğu ve genç kızlığında yaptığı böyle birkaç mülakattan titretici zevklerden başka bir zarar görmediğini bildiği için:

---

669 tereddi: yozlaşma
670 müşir: bildiren
671 meftunane: tutkunca
672 takrir etmek: kararlaştırmak
673 etvâr: tavırlar

— Adam sende… Bir küçük tecrübe. Ne kaybederim? Eğer hoş bir adamsa görüşmekten zevk-yâb olurum[674]. Değilse münasebeti orada keserim, işte bu kadar.

Demiş, bugün için söz vermişti.

Nihayet bugün sözleştiği saatte penceresinden delikanlının sokağa çıktığını gördü, şemsiyesini alarak, tereddütsüz merdivenden indi. Kapının önüne çıktığı vakit delikanlı sokağın köşesinde idi. Caddeye kadar ayrı yürüdüler.

Ne olursa olsun, Nigâr tir tir titriyor ve şimdi kendi cesaretine taaccüp ediyordu[675]. Kendi kendine:

İnsan tuhaf bir mahlûk. Bahusus kadınlar, akıl sır erer muamma değil, diye söyleniyor, şimdi, şurada, hiç tanımadığı, ilk defa yüz yüze geleceği adamın sekiz, dokuz mektupla ruhuna bu kadar derin hulul etmesini anlamıyordu.

Nihayet delikanlı kazara bakıyormuş gibi başını çevirerek ve birdenbire tanımış bir tavır alarak şitâbla atıldı:

— Vay, hanımefendi, teşrif ne tarafa?

Nigâr kendi kendine:

— Bu oyun fena değil. Vâkıâ tavırlar biraz amiyane ise de, dedi.

Delikanlı bir taraftan güşayişli hareketlerle eski bir bildiğe hitap ediyormuş gibi, durmuyor, söyleniyor ve Nigâr bu aktörlüğe hayran olmakla beraber delikanlının tavırlarını, söz söyleyişini pek laubali-âne bularak ruhu eziliyordu.

Beş on adım bu esnada beraber yürüdüler, Nigâr karşıdan, uzaktan kendine cazip görünen delikanlının bu kadar yakından azâ-yı vechiyyesini[676] zannettiği kadar halâvetli[677] bulmuyor ve bilhassa ağzında ön dişlerinin altınla taçlanmış olması çirkin bir tesir yapıyordu.

---

674 zevk-yâb olmak: zevk almak
675 taaccüp etmek: şaşırmak
676 azâ-yı vechiyye: yüz
677 halâvetli: tatlı

[27. Tefrika]

Kıyafet iyiydi yahut fena diyemeyecek bir hâlde idi. Arkasında güzel bir kostüm, boynunda zarif bir boyunbağı vardı. Potinleri, Nigâr'ın kıyafet hususunda en büyük itina ettiği şeyler, mevzun[678] kıyafetle hem-ahenk[679] idi. Fakat ah bu altın dişler olmasaydı!

Bu esnada delikanlı karşıdan gelen bir otomobili bastonuyla durdurdu:

— Boş musun hemşerim, dedi.

Ve bu "hemşerim" hitabı Nigâr'ın vücudundan soğuk bir ter geçirdi. Ama bu ne soğuk bir ifadeydi.

Otomobile bindiler, Muhlis Bey Nigâr'ı iğrendiren bir sokulganlıkla boynuna kadar sokularak, danışıklı bir göz işaretiyle:

— Böyle otomobilde gitmek daha iyi değil mi? Haydarpaşa'ya kadar gideceğiz, dedi.

Nigâr kendi kendine: "Hele bakalım, ne göreceğiz? Allah verse de bir aksilik falan çıkmasaydı!" diye mırıldanıyordu.

ON İKİNCİ BAB

Şimdi otomobil rıhtımdan uçuyor, onlar yan yana, delikanlı ne kadar güşayişli, ne kadar laubali ise, kadın o kadar kapalı, o kadar resmî gidiyorlardı.

Haydarpaşa'da beyin işaretiyle otomobil sokakların birine girdi, bir sokağı daha döndü, bir evin önünde durdu. Bu ev, iki tarafı boş viranelik olan kâgir[680], üç katlı bir evdi.

Nigâr başına ilk defa gelen böyle yabancı bir erkekle yabancı bir eve girmek azabına dişlerini sıkarak tahammül etti.

Kapıyı açan kadın dikkatle kendini baştan ayağa kadar süzerek, arkadan gelen beye manalı bir tebessümle gülümseyip donuk bir sesle:

— Buyursunlar, diye söylendi.

---

678 mevzun: uyumlu, düzenli

679 hem-ahenk: uyumlu

680 kâgir: taştan yapılmış

Evin malta taşlığına girdiler. Şimdi Muhlis Bey malikânesinde şahane misafirler kabul eden bir şehzade cevvaliyetiyle[681] ötüyor, emirler veriyor: "Yukarı, yukarı Madam Anika, biz yukarı çıkalım, olmaz mı?" gibi söyleniyordu.

Dişleri birbirine geçmiş, vücudunda serâpâ bir indifa[682] raşesi gezmekte bulunmuş olan Nigâr merdivenlerden kendilerini sevk eden kadını takip etti.

Yukarı katta sokak üstünde büyük bir odaya girdiler. Burası bizim orta halli ailelerin binbir özenti ile döşedikleri cicili bicili, biri Frenk halısı, konsolu saatli lambalı, aynası tüllü, cumbası küçük minderli, iki tarafı amiyane koltuklu kanepeli misafir odalarından biriydi.

Madam Anika onları içeri koyup, teklifsiz bir sırıtma ile:

— Ee hoş gelmişsiniz, dedi çıktı.

Beyefendi şapkasını konsolun üstüne bırakıp aynada saçlarının itinalı tuvaletine bir nazar atarak, bu esnada yalnız kaldıklarından güya bir tuhaflık edip meclisi şenlendirmek arzusuyla olacak, fakat zavallının haberi yoktu ki Nigâr'da bir buzlu duş tesiri yapan bir taklitçilikle ve sağ elini pek bayağı bir hareketle sallayarak:

— Hoş bulmuşuz, dedi ve şiddetli bir kahkaha fişeği attı.

Aman ya Rabbi, Nigâr'ın beklediği bu muydu? O, böyle mi tasavvur ediyordu? Herhâlde delikanlının kendisini bir şatoya götüreceğini ummuyordu, gidecekleri evler az çok farkla bunun aynı olacaktı. Fakat bu kadar adi bir randevu evine gideceklerini ummamıştı.

Haydi, evi def edelim, o nasıl olursa olsun diyelim, fakat o mektupları yazan erkek böyle Abdürezzak Sahnesi'nde göbek atan bir mukallit[683] mi olacaktı?

O neler bekliyordu. Şimdi delikanlı ayaklarına kapanacak, önünde diz çöküp mektuplarında o kadar hararetli hitaplar bezl

---

681 cevvaliyet: atılganlık

682 indifa: baştan ayağa bir yanardağ püskürtmesi

683 mukallit: taklitçi

eden[684] şairlikle ona lahtlar[685], ona kasideler okumayacak mıydı? Hiç, olmazsa ince ve zarif hareketleri olsaydı, o da değil… Bilakis tavırları kaba saba, bakışı hödük, söz söyleyişi sinir bir adamdı.

Fakat asıl onu tutturan şey delikanlının yukarıki sözden sonra gayet soğuk bir cilvekârlıkla[686] ve yine o kıvırtma tavırla fırıldak gibi bir dönüp bir hamlede Nigâr'ın yanına çökerek ve ellerini birbirine sürtüp, sol eliyle burnunun ucunu tutarak:

— İşte böyle anacağım, deyişi oldu.

Bu esnada burun buruna gibi oturuyorlardı, Muhlis Bey'in gözlerinde o kadar baygın ve süzme bir ifade vardı ki, Nigâr büyük bir tiksinti içinde haykırarak fırlayıp kaçmaktan başka bir arzu hissetmiyordu.

Fakat kalkmak isterse herifin kollarını açıp sarılacağından korkuyor, şimdi onunla vücudunun bir tek noktasıyla bile temas etmekten iğreniyordu.

Delikanlı, sanki mektupları yazan adam başkası imiş de onun yerine kendisi zorla kalb olmuş[687] gibi adi bir laubalilikle söyleniyordu:

— İşte nihayet kavuştuk. Fakat hiç de kolay olmadı ha? Ben bu kadar çabuk olacağını da ummuyordum ya!

Bu sözleri söylerken mukabele okuyan dervişler gibi sallanıyor, bir taraftan da dakikada bir sol eliyle burnunun ucunu tutuyordu.

Bu tarafta bayıltıcı hummalar içinde nasıl edip de şu girîveden[688] sıyrılıp çıkacağını düşünerek çırpınan Nigâr, şimdi beyefendinin lakırdılarını, ona doğru sallanıp söylerken sağ tarafa sallanmaya başlayarak onun gerdanına, göğsüne kadar sokulduğunu görerek yüreği hopluyor ve mutlak arbede çıkacağından korkuyordu.

---

684 bezl etmek: saçmak
685 laht: parça
686 cilve-kâr: cilve
687 kalb olmuş: getirilmiş
688 girîv: zor durum

Muhlis Bey lakırdısına devam etti:

— Kolay, güç şimdi buradayız ya, ona bakalım gözüm! Bir kere buraya kadar geldik mi artık bunun sonu deme gitsin, ha, ee, gel keyfim gel… Birbirimize acıktıkça buraya gelir, keyfimizi yaparız. Artık kekâ…

Burada delikanlı derin bir hayretle kadının ayağa kalktığını gördü.

— Ne o, dışarı mı çıkmak istiyorsunuz, diye sordu.

Mektuplarında o kadar şair olan bu çocuğun hayatta bu kadar menşûr[689] olmasına hâlâ şaşan genç kadın şimdi bu odada onunla mücadeleye mecbur olmaktansa bu yalan sayesinde pençesinden hafifçe kurtulmayı tercih ederek:

— Evet, evet, dedi. Şimdi gelirim.

Ve sıyrılarak kapıyı açtı, dışarı çıktı. Bir hamlede merdivene, ikinci hamlede merdivenin alt başına, üçüncü hamlede sokak kapısına yetişip kapıyı açarak, kapamayı düşünmeksizin kendini sokağa attı.

Ve koşa koşa rıhtıma doğru gitti. Arkasından onun gelerek kendini çevireceğinden korkuyor, fakat katiyen yanına yaklaşmasına müsaade etmemeye karar veriyordu.

Rıhtıma varmıştı ki, telaşından şemsiyesini unuttuğunu gördü ve çaresiz onu feda edip bırakarak şimdi rıhtımda hızlı hızlı yürüyor, bir taraftan arkasından gelip kendini tutacağını korku ile tasavvur ederek yüreği küt küt atıyordu.

Ara sıra bir istikrah hareketiyle içi kalkıyor. Kalkıyor ve tiksinerek: "Öööö!" ediyordu.

ON ÜÇÜNCÜ BAB

Bu ders pek acıysa da kendisi ona hakkıyla layık olmamış mıydı?

---

689 menşûr: dağınık

Tanımadığı, bilmediği, görmediği bir adama nasıl bir hiffetle[690] böyle bağlanmıştı ya Rabbim? Arkasından gelmediğine nazaran kararını azametli bir inkisar[691] ile "Adam sende, istemiyorsa gitsin be, yalvaracak mıyım?" diye telakki ettiğini ve bu telakkinin iç yüzünü tanıdığı genç için pek tabii olması lazım geldiğini kabul ediyordu.

Lakin nasıl oluyor da karşıdan bu kadar zarif, bu kadar ince, bu kadar şair görünen bu çocuk, hakikat hâlde bu kadar kaba ve bu kadar mektepliydi?

Ya o mektupları, o hülya-perver[692] ve sevda-âver[693] mektupları nasıl yazıyordu?

Humma ile yürüyor, evine varıp onların hepsini parça parça etmeyi ve bir daha böyle hatalara düşmemeye yemin ediyordu.

Fakat eve gelip odasına çıkıp mektupları yere serilmiş ve kocası tarafından okunmuş olduğunu anlayınca bütün mevcudiyetinde aks eden bir elem ve nedamet sayhasıyla:

— Eyvah, etti. Eyvah mahvoldum.

İşte şimdi düşüp oturduğu yerde hayalinden bir taraftan bu hâlleri geçiriyor, bir taraftan kocasına ne bulup söyleyeceğini, ne cevap vereceğini araştırıyordu.

Aziz Nihad acaba bunları bırakıp nereye gitmişti? Yerde buruşmuş duran mektupları aldı, bunları okuyunca kendilerinin mülakata gittiklerini anladığını ve hışımla, şüphesiz onları bulmak için sokağa atıldığını anladı.

Acaba nereye gitmiş ve ne olmuştu?

Ölüm pençesinde, ihtizâr[694] anında bulunuyor gibi derin çaresizlik içinde mektupları topluyor beynine kahır darbeleriyle vuran bir sual:

---

690 hiffet: hoppalık
691 inkisar: beddua
692 hülya-perver: hülyalı
693 sevda-âver: sevdalı
694 ihtizâr: can çekişme

[28. Tefrika]

— Şimdi, geldiği vakit ne cevap vereceksin, diye onu yiyordu.

Evet, ne söyleyecekti, ne söyleyebilirdi? Nasıl bir yalanla bu mektupları tevil edebilirdi[695]? İsmi cismi, bütün şahsiyeti onların içinde tarif ve tavzih olunmamış[696] mıydı? Ne kadar düşünse o kadar kurtulmanın çaresi olmadığını görerek inliyor, bir karar veremeyerek perişan bir iltihap içinde kıvranıyordu.

Kapının önünde birdenbire bir otomobil durduğunu fark etti. Arkasından şiddetle kapı çalındığını işitti. Ve bayılacak gibi bir perişanlıkla sendeleyerek ölmek için hazırlanmış, gözlerini kapattı ve ensesine cellat baltasının inmesini bekleyen mahkûmlar gibi kasırga içinde beyni dönerek kendini kaybetti.

Şimdi humma içinde kocasının ayak sesini işitiyor, bu ses merdivenleri çıkarak odaya yaklaşıyordu.

Fakat hayret!

Aziz Nihad onu öldürmek için üstüne atılacağına, arkasından gelen hizmetçiye sert bir sesle emirler vererek odaya girdi.

Nigâr burada baygınlıklar içinde, kulakları uğultulara boğulmuş, görmeyerek, bilmeyerek kımıldamıyor ve kocasının hizmetçiye:

— Evet, bir otomobil kazası, dediğini işitiyordu.

Ve korkusundan kımıldamıyor, soramıyor ona bakmaya cesaret edemiyor, mıhlanmış gibi oturduğu yerde hareketsiz ve mütehayyir kalıyordu.

Hizmetçi, beyin ceketini çıkarıyor ve: "Aa, vah vah… Üstünüz başınız çamur içinde kalmış. Bir tarafınıza bir şey olmadı ya beyefendi?" diyor ve kendisi kalkıp kazaya alakadar olmak, kocasının üstünü başını soymak lazım, mutlak ve lâbüdd[697] olduğunu bildiği hâlde kımıldayamıyordu.

---

695 tevil etmek: çevirmek
696 tavzih olmak: açıklanmak
697 lâbüdd: gerekli

Hizmetçi onun bu hareketsizliğine şaşıyor, kocası kızıyor gibi geliyordu. Fakat orada oturan sanki kendisi değil, bir taştı. Ve bunları düşünen dimağ bir taşın amakında kat kat tabaka altında bir küçük nokta imiş gibi meydana çıkarılması gayr-i kabil bir şey görünüyordu.

Bu pusu arkasında kocasının soyunup pijamasını giyerek yatağa yattığını gördü ve her şeyin mahvolduğunu bir daha tasdik ederek:

— Bari, o bir eser göstermedi, ben de hizmetçilere karşı öyle görünmeseydim, diyordu.

Evet, bildiği Aziz Nihad hizmetçi falan tanımayacak, odaya girer girmez onun saçlarına sarılarak yerlerde sürükleyecekti. Fakat niçin böyle sakin davranmıştı? Bilmiyor, anlayamıyor, düşünemiyordu.

Bir saniyesi bir asır süren bu eza dakikalarında:

— Ah, bari ölsem, diye temenni ettiği oluyordu.

Böyle kaç saat geçti, kocası ne olduğu bilinmeyen bir hastalıkla yatağa sinmiş, ne yaptığı anlaşılamayan bir sükûtla, sessiz, hareketsiz yatıyor. Kendisi burada perişan, mültehib, yemeği, çocuğunu unutarak kıvranıyordu.

Yavaş yavaş hava kararmış, dadı sokaktan çocuğu getirince her gece olduğu gibi onların yanına çıkarmış, fakat lambası yanmamış, birinin yattığı, birinin somurttuğu bu odaya girmeye cesaret edemeyerek çocuğu aşağı götürmüştü.

Hizmetçi gelip, lamba getirerek yemeğin hazır olduğunu söylemişti.

Fakat köşede yatakta tehlikeli bir sükût içinde ses çıkarmayan Aziz Nihad bu davet üzerine hiç kımıldamadığı gibi, hanım da hiç aldırmamıştı. Hizmetçi bir çeyrek sonra yine geldi ve yine:

— Efendim, yemek hazır, diye onları yemeğe davet etti.

Aynı sükût, aynı hareketsizlik.

Hizmetçi biraz daha durarak bu sefer ısrarla sordu:

— Efendim yemeye inmeyecek misiniz?

Hanım köşeden yataktaki beyi gösterdi.

Hizmetçi tekrar ısrarla sordu ve onların bu akşam garip bir hâle uğradıklarını görerek ses çıkarmaksızın aşağı indi.

Saatler geçti.

Şimdi azıcık aklı başına gelmiş olan Nigâr kendi kendine dövünüyor: "Ne ettim de bu haltı ettim? Şu esnada güzel yemek yemiş ve tatlı tatlı konuşmakta bulunmuş olacaktım. Neden, ne yaptım ya Rabbim, neden, neden?" diye başını dövüyordu.

ON DÖRDÜNCÜ BAB

Aziz Nihad'ın bu akşam aklı hiç müvâzenette değildi. Kendi kendine şimdi müvâzan[698] düşüncelerle mevkiini muhakeme ederken şimdi aklı sapıtıyor, idare edemediği bir aczle[699] başka manasızlıklar düşündüğünü görüyordu. O zaman kendini cebrederek aklını yine doğru yola sevk ediyor, sonra haberi olmaksızın yine şaşırdığını anlıyordu.

Bir kere şurası muhakkaktı ki artık her şey bitmişti. Hayatta[700] kendine ait hiçbir şey yoktu. Hayatı, ailesi, emelleri, her şey yere düşmüş ve çamurlar içinde ezilmişti. Bunları toplayıp bu zavallı parçalardan eski hayatını yeniden kurmak kabil değildi. Bahusus mektupların böyle ortaya saçılarak bırakıp gidilmesi, karısının bunları o hâlde bulması, aralarında bir şey kalmadığını, her şey anlaşılmış olduğunu gösteriyordu.

Şimdi canileri tekrar izleyip cürmü meşhut hâlinde yakalamak için haydi kendini cebretsin, sabretsin, yine bilmemezlikten gelsin… Bu nasıl kabil olurdu ki, işi bildiği artık karısınca malumdu.

Birdenbire yataktan sıçramak, sesinin bütün vüsatıyla[701], asabının bütün vahşetiyle haykırarak:

---

698 müvâzan: dengeli

699 acz: çaresizlik

700 Orijinal metinde "ayakta" yazılmış (a.n.).

701 vüsat: kuvvet

— Evet, biliyorum… Hem bugün değil, on beş yirmi gündür biliyorum. Hatta daha ziyade… Ve her hareketinizi adım adım takip ettim, her şeyinizi birer birer öğrendim, demek için can veriyordu.

Ve bu hareketini müvâzenetinin haricinde bularak kendini tekrar zapt ediyor, tekrar makul düşünmeye nefsini cebrediyordu.

Eğer onları bir yatakta yahut bir odada veyahut hiç olmazsa sokakta yan yana görmüş olsaydı, o zaman garezî[702] bir feveranla kendini zapt etmemekte ve tehevvürle her şey yapmakta serbestti. Hâlbuki şimdi otomobil kazasından sonra bütün asabı hurdahaş ve sinirlerini gevşek bulduğundan o feveran derecesine gelmek için kendini zorlamak lazım geldiğini anlıyordu.

Zorlamak mı? Ne zorlamak? Buna ne lüzum var, işte şimdi, şu anda yine hücum eden kan dalgası ile yine sıçrayıp ve yataktan vahşi sayhalarla fırlayıp karısının üzerine atılmak, onu saçlarından tutup yerlerde sürükleyerek hıyanetinden hesap sormak güç bir şey miydi?

İşte… İşte… Şimdi, şu anda bağırsa bağırabilecekti… Fakat kendini yine sükûnete cebrederek:

— Evvela bir kere sükûnetle ve telaşsızca ona sorayım, diyordu. Bu cinayeti ne cesaretle yaptı. Bana bu hakareti ne hâlde reva gördü, benim hayatımı nasıl acımadan tahrip etti?

Böyle birbirine zıt, kahhar ve zalim düşünceler asabını kamçılayarak, dimağını oyalayarak tevali ediyor, şimdi teenni ve sükûnla istintak etmek[703] isterken, şimdi onun kafasını ezerek intikam almak istiyordu.

Sol kalçasında sukuttan mütehassıl olacak ağrı, sızlıyor, beyninde bir uğultu inliyordu. Eliyle nabzına baktı, müthiş bir humma içinde yanıyordu.

Kendini yine bir asap buhranı içinde kaybederek gözlerini kapadı.

*

[702] garezî: kindar
[703] istintak etmek: sorgulamak

Birdenbire uyandı vücudu ateşli bir ter içinde ıslanmıştı.

Dimağı hâlâ şiddetli bir nabazânla çarpınıyordu. Ona ne olmuştu?

Nim açık gözleriyle odada büyük lambanın yandığını fark ederek başını çevirip baktı. Lavabonun üstünde her vakitki yerinde lambalar hâlâ yanıyordu. Orada kanepenin üzerinde Nigâr uzanmış, uyumuştu.

Onu orada görünce birde bütün mevcudiyetinde, şiddetli bir raşe şimşeklendi. Sanki boşalmış dimağına kaç günlerdir hayatını oyan, hele bugün derin bir ihtilaçla beynini kıyan fikirler, bilgiler birden hücum etti. O kadar yırtıcı bir hücum ki dimağı bunları istiâb edemeyerek[704] taşıyor gibi geldi.

Ve ilk arzusu ve işi yataktan sıçrayıp odanın ortasına atılmak oldu.

Nigâr büyük bir haşyet içinde sıçradı, kanepeye oturdu.

Aziz Nihad, odanın ortasında saçları dimdik, gözleri açılmış, üstü başı karmakarışık ve kendisine korkunç gözlerle bakıyordu.

[29. Tefrika]

Vücudu serâpâ buzlu bir raşe ile sarsılarak:

— Ne var, ne oluyor, diye sordu.

Aziz Nihad karısına pek korkunç gelen gözlerle bakıyor, bu gözlerde feci bakışlar uzuyordu. Dişlerini gıcırdatarak karısına doğru bir adım attı.

— Ne mi oldu, dedi.

Sonra çirkin bir tebessümle dudakları açılarak:

—Hah, ben de bu suali bekliyordum. Ne olduğunu sana şimdi ben, ben söyleyeceğim.

Nigâr onun şimdi tatlı bir şey konuşacakmış gibi bir tavırla yanına gelip oturduğunu gördü.

---

[704] istiâb etmek: tutmak

Evin içinde ses seda kesilmişti. Gözleriyle tuvalet masasındaki saati aradı, saat on ikiyi çeyrek geçiyordu.

Aziz Nihad otururken tatlıydı. Fakat şimdi birdenbire vahşi bir yırtıcılıkla bakıyordu:

— Şimdi söyle bakayım bana küçük hanım bugün nereye gittin?

Bir sual ki, Nigâr için makul cevap bulmak mümkün değil.

Bu fikirle beş saniyelik bir sükût içinde iken Aziz Nihad mahûf[705] bir sayha attı ve oturdu. Birden vahşi bir sıçrama ile kalkıp vaziyetini değiştirerek tekrar oturdu:

— Sana söyle diyorum… Bugün nerede idin?

Nigâr bütün azasıyla titriyor, kendini nasıl edip de odadan dışarı atmayı düşünüyordu. Aziz Nihad'ın birbirine uymayan hareketleri onu fena hâlde korkutuyordu.

Müthiş bir şamarla duvara vurarak:

— Durma be… Söylesene… Nerede idin?

Ne yapıp yapıp mutlaka bir şey söylemek lazım geldiğini anlayan Nigâr korkudan mosmor, dudakları bitap, sesi kısık mırıldandı:

— Ben mi? dedi.

Feci bir sayha:

— Evet, sen… Sen… diye uludu.

Kadın titreyen ellerini müdafaasız bir vaziyette nim kaldırarak kekeledi:

— Ben… Ben… Şey… Buradaydım… Yani… Şeye gittim… Yine o korkunç sayha ile gürledi:

— Nereye gittin? Sana söyle diyorum be! Nereye gittin, onu istiyorum! Söyle kurtul!

Nigâr titremekten sesini kullanamıyor, bütün azası şimdi çözülüp kendisini pıhtı hâlinde yere yuvarlanacak zannediyordu.

Şimdi Aziz Nihad'ın gözlerinde şeytani bir alev görüldü:

---

[705] mahûf: korkunç

— Sen söylemiyorsan, öyle ise ben söyleyeyim. Sen bugün âşığınla mülakata gittin, değil mi melun? Öyle değil mi?

Ve burada Aziz Nihad'ın dişleri birbirine geçerek gözleri bulutlanarak bütün vücudunda çirkin bir raşe aktığı ve çehresinde bir teşennüc hâline gelen müfteris bir tehevvür alevlendiği hâlde:

— Hani o karşıki Muhlis Şevki Bey yok mu? İşte onunla…

Şimdi birdenbire dizine bir şamar indirip ayağa kalktı:

— Görüyor musun nasıl biliyorum? Hem öğrendiğim bugün değil, yirmi günden fazla oluyor belki bir ay var… Ben her şeyi biliyordum.

Ve başını Nigâr'ın gözlerine kadar sokup vahşi âdeta deli nazarlarla bakarak:

—Her şeyi biliyor ve dişimi sıkıyordum. Hem niçin biliyor musun? Senin haberin yokken mülakatınızı öğrenip ikinizi birlikte kıstırarak gebertmek için…

Nigâr'a o kadar yakındı ki kadın korkusundan âdeta bayılmıştı.

ON BEŞİNCİ BAB

Şimdi Nigâr birdenbire bir ilham tesiriyle!

— Dur, hepsini söyleyeceğim. Ama sen otur…

Dedi ve eliyle onu kendisinden uzaklaştırmaya çalıştı.

Aziz Nihad yüzünde geniş bir tebessümle:

— Hah, etti. İşte bu âlâ… Hepsini söyleyeceksin değil mi? Hepsini, hepsini… Zaten ben de bunu öğrenmek istiyordum. Şurada güzel güzel otururken neden bu hayatımıza kıydın? Çocuğun ve kocan için bu hareketlerin şenî bir zulüm âdeta bir cinayet olduğunu neden düşünemedin? Bu oğlan o kadar bulunmaz bir meta mıdır ki, onun peşinden beni de unuttun, çocuğunu da unuttun… Söyle bakayım, bekliyorum.

Nigâr şimdi onun oturduğunu görüp teskin için, ne yapacağını bilmeyerek, kekelemekten çenesi birbirine vurduğu hâlde rastgele söylemeye başladı:

— Ben, evvela istemiyordum. Hiç haberim yoktu… Bir gün sokaktan gelirken arkama birinin takıldığını gördüm. Buraya kadar geldi. Ben kapıyı çaldım, baktım o da karşıki evin kapısını çalıyor… Ben zahir tesadüfen takip etti, dedim.

Bunları söylerken kocasının gözünde korkunç alevler peyda olduğunu görüp onu yine gürleteceğini görerek yanlış bir yol takip ettiğini anladı, lakırdıyı değiştirmek istedi:

— Her gün, her saat pencerede durur, mütemadiyen bizim pencereye bakardı.

Burada Aziz Nihad yine vahşi bir sayha ile gürledi:

— Ve sen bundan tabii hoşlandın. Memnun oldun değil mi? Ah, bilirim, hani o beni sabahleyin yatakta yalnız bırakıp da erkenden kalktığın günler… Ben yatağımda bin türlü elim düşüncelerle ağlar sızlar harap olurdum da senden bunları gizlerdim. Anlıyor musun? Senden bunları gizlerdim. Nihayet bir gün o herifin bu pencereye gözünü diktiğini görüp şüphelendim. Evvela seni masum zannettim. Fakat o anda aşağıdan yukarı çıktığın vakit bu pencereye doğru öyle kırıtarak, öyle memnuniyetle fıkırdayarak bir gelişin vardı, bütün ruhun pencerenin dışına o kadar şevk ve şitâbla akıyordu ki hemen anladım. Seni bu pencerenin önünde görenler masumane dikiş diken bir ev kadını zannederlerdi. Hâlbuki senin pis ruhun, mülevves maceralar peşinde geziyor ve aklın fikrin çapkın bir oğlanda dolanıyordu değil mi?

Ve sesinde ra'd-engîz[706] bir tanin[707] ile tekrar etti.:

— Öyle değil mi? Söylesene karı!

Ve birden yine sıçrayıp ayağa kalkarak:

— Sana söyle diyorum, itiraf et… Evet de de anlayım.

Nigâr korkmuş, büzülmüş, onun şimdi üzerine atılacağını görerek can havliyle fırlayıp kaçmak istiyordu.

Birdenbire Aziz Nihad'ın yüzünde çirkin bir hande görüldü. Gözleri fırlamış, dudaklarından salyalar dökülüyor. Yüzünde han-

---

706 ra'd-engîz: gök gürlemesi gibi

707 tanin: çınlama

de hâlinde görülen işmizâz aynı zamanda bir tehevvür takallüsüne benziyordu. Köpükler içinde devam etti:

— Sonra mektup başladı. Zaten sen bu mektuplara evvelden alışmışsın. Seyfi Bey, Hüsnü Cavid Bey… Bilmem Muhlis Şevki Bey … Bir değil ki. Üç, beş, on tane… Daha kim bilir kimler var. Öyle değil mi? Bir tane değil ki. Bana varmadan evvel birçokları. Şimdi Muhlis Şevki Bey, değil mi?

Buraya gelince yüzünün ifadesi yumuşadı, âdeta tatlı bir şey söylüyormuş gibi mülâyemetle[708]:

— Şimdi bir ricam var, dedi.

Mektuplaştın, yazdın, aldın, mülakat temin edildi. Bugün buluştun, beraber gezdiniz ne cehenneme gittinizse, gittiniz. Orada ne yaptınız?

Bu son cümleyi gözlerine vahşi kanlar dolarak yüzünde, şakağında, alnında iri iri damarlar kabararak, yüzü bir alev dalgası içinde morararak bitirmişti.

Nigâr titremekten, birbiri arkası sıra bayılmaktan haraptı. Bu sual üzerine onda pek kuvvetli bir hamle görüldü:

— Vallahi bir şey yapmadık.

Kocası acı bir narayla yumruğunu kafasına kaldırdı:

— Sus melun! Yalan yok… Doğru söyleyeceksin…

Onu nasıl inandırmalıydı? Ona nasıl anlatabilirdi ki, bir gaflet etmiş, yanılarak, aldanarak onu bir şey zannederek mülakata gitmiş, fakat daha yolda onu pek mahalle beyi bulduğu için soğumaktan kendini men edememiş ve nihayet evde gerek tavırları gerek lakırdıları pek cılk ve iğrenç geldiğinden hatta eli eline değmeksizin kaçmış, kurtulmuş ve evine gelmişti.

Safvet ve samimiyetle yemin etmek istedi:

— Mükerrem'in başına yemin ederim ki…

Fakat başında sıkılmış olan yumruk müthiş bir şiddetle beynine indi:

---

[708] mülâyemet: yumuşaklık

— Sus lâin[709]… diye haykırdı. Sus, masum çocuğu pis işlere karıştırma!

[30. Tefrika]

Ben yalan istemiyorum, doğruyu söyleyeceksin. Ne yaptınız?

Yumruk altında Nigâr gözleri karararak çökmüştü. Kendine gelmek için nefesini cebrederken kocası söyleniyordu:

— Sen söylemeyeceksin değil mi? Dur onu da ben anlatayım. O herif odaya girer girmez elinden tutup belki sarılarak seni kendine çekti ve aygır ağzıyla, domuz burnuyla gerdanından, göğsünden öpüp koklamaya başladı. Sen artık mest ve mesut bu tazyikin altında kişniyor, tepiniyordun, değil mi?

Ve henüz tamamıyla kendine gelmeyen karısının donuk gözlerle baktığını görüp:

— Hah, etti. Canım ben biliyorum, o heriften başka bir şey beklenmez ki, kaba saba bir it. Sonra bu temastan daha aygırlanarak seni yatağa sürükledi değil mi? Hemen orada göğsüne dayanıp devirerek…

Birdenbire canhıraş bir nara daha attı:

— Ah, o zaman… O zaman eliyle görmek istemiyor gibi gözlerini kapayarak yüzünde feci bir takallüs görüldü:

— Sen, bundan memnun olabilirsin çünkü aşüftesin, kahpesin, kaltaksın… Bütün bu işlerin içinde ben ne oluyordum, beni ne yapıyordun? Eğer yaptığın hareket yalnız kendinde kalsa ne yaparsan yap. Fakat kocalı kadın ve bir ana, keyfi için yavrusuna ve kocasına kıyar mı? Bunu düşünmedin mi? Şimdi biz ne olacağız?

Artık kendine gelmiş olan Nigâr kalkmak istedi:

—Öyle şey yok, dedi. Öyle şey yok… Beni dinle. Vallahi doğru söylüyorum. Daha burada, sokakta…

---

[709] lâin: lanetlenmiş

Aziz Nihad, şimdi tekrar yerine oturmuş, cezbe hâlindeki dervişler gibi sallanıyor, dövünüyor ve kendi kendine başını yumruklayarak söyleniyordu.

— Sen, bütün gençliğini temiz bir hayat uğrunda çalışmakla geçir. Sonra hayat arkadaşı diye intihâb ettiğin[710] kadın bir kaltak çıksın. Namusunu, hayatını bütün varlığını bir fiske ile havaya savursun. Buna tahammül olunur mu? Şimdi senin harap olan hayatında tekrar yine keyif sürmek istesin. Gündüz mahalle çapkınlarıyla yatsın, onların altında keyifle tepinsin, gece olunca senin ismet ocağında hüküm sürsün.

Birdenbire dimdik ayağa kalktı:

— Öleceksin, hazırlan, dedi.

Fakat onun bu lakırdıyı söylemeden evvel gözlerinde parlayan vahşi alevi gören Nigâr kendini pek müthiş bir taarruzdan[711] korumak ihtiyacını duymuş, bir sıçrayışta odanın ortasında bulunarak hemen kapıyı açmış ve dışarı fırlamıştı. Öyle ki kocası "Öleceksin, hazırlan!" sözünü söylediği vakit o oda kapısını açıyordu. Ve bu sözü işittiği vakit daha can havliyle karşıki dadının odasına atılmış, fakat bu esnada ani bir hamle içinde kapının kilitli olduğunu görmekle beraber, oraya girse bile kocasının arkasından geleceğini düşünerek aşağı kaçmayı tercih etmişti.

O merdivenlerin ilk basamaklarını inerken kocası takiben oda kapısından çıkmış, artık şimdi tamam bir deli kahkahasıyla:

— Nafile, diyordu; nafile elimden kurtulamayacaksın…

Ve iki hamlede arkasından yetişmiş, telaşından, korkusundan adımları tahaccür ederek[712] hareketten muattal kalan Nigâr aşağı kata indiği vakit oradaki misafir odasına girip kapıyı kilitlemeyi ve pencereyi açıp imdat diye bağırmayı düşünerek misafir odasının kapısına atılmıştı.

---

710 intihâb etmek: seçmek

711 taarruz: saldırı

712 tahaccür etmek: taş kesilmek, donup kalmak

ON ALTINCI BAB

Fakat bu evde misafir odasının kapısını kilitlemek bir âdet olduğundan, kadın kapının kilidini açıp da odaya girinceye kadar erkeğini omzunda buldu.

Ve büyük bir istimdatla[713] haykırdı:

— Allah aşkın yapma! İmdat!

Bu esnada kapı açılmış, ikisi de birbirine sarılmış bir külçe hâlinde odanın döşemesine yıkılmışlardı.

Karanlıkta yerde kısa bir mücadele oldu. Fakat bu esnada karşıki aşçı ve hizmetçilerin kapısı açılıp elinde lamba ile aşçıyı göründüğü gibi yukarıda da dadı uyanmış ve ne olduğunu anlamak üzere aşağı gelmekte bulunmuştu.

O zaman Aziz Nihad evvela onların muavenetini iptal etmeyi düşündü.

Ve karısını bırakıp ayağa kalkarak kapının üzerindeki anahtarı aldı, içeriden kilide sokarak kapıyı içinden kilitledi.

O bu hareketleri yaparken Nigâr kendini serbest bularak, yavaşçacık süzülmüş ve ortadan kaybolmuştu.

Öyle ki kapıyı kapayıp içeri döndüğü vakit Aziz Nihad karısını odanın karanlığı içinde göremedi.

Nigâr gizlendiği köşe kanepesinin arkasında istimdat için haykırmak istiyor, aşçıya hizmetçiye yetişip kendini kurtarmalarını haykırmak için deli oluyor, fakat ses çıkarırsa kocasının kendinin nerede olduğunu keşfederek başına çullanacağından korkuyordu.

Odanın kapısı kilitlenip de Aziz Nihad içeri döndüğü vakit kısa bir sükût oldu. Bu sükût esnasında kocasının homurdandığını işitiyordu. Dışarıda aşçı, hizmetçi ve dadı onların şüphesiz birbiriyle kavga etmekte olduklarını anlamışlar ve kendisinin ne korkunç tehlikelere maruz olduğunu düşünmeyerek çekilecekler, odalarına girecekler ve o bu delinin pençesinde çaresiz, medetsiz kurban olacaktı.

---

[713] istimdat: yardım çağırma, bağırma

Fakat Aziz Nihad'ın homurtusu nihayet kesildi. Ve çirkin bir sesle söylenmeye başladı:

— Saklandın değil mi? Dur sen… Şimdi seni bulayım da…

Ve en yakın sandalyeleri eliyle alıp kapının arkasına yığmaya başladı. Bir taraftan da söyleniyordu:

— Şimdi… Şimdi bunları buraya yığa yığa odayı tararım, seni ele geçiririm. Bakalım Muhlis Şevki Bey'in gelip kurtaracak mı?

Bu esnada kapıda bir yumruk sesi işitildi.

Nigâr'ın kalbi ferahla çarpınmaya başladı:

— Oh, be yatmadılar!

[31. Tefrika]

Fakat ya Rabbim, nasıl içeri girip de kurtaracaklardı? Bir haykırsa… Kapıyı tekmelerler, girebilirler ve girseler üç kadın kollarına asılıp onu hareketten ve zarardan men edebilirlerdi.

Bir taraftan Aziz Nihad homurdanarak söylenerek sandalyeleri, koltukları masaları kapı tarafına yığıyor ve şimdi belki bir dakika sonra karısının olduğu kanepeye sıra geliyordu.

Sokağın az ilerisinde yanan bir havagazı feneri odayı hafifçe tenvir ediyordu.

Bu ziya ile nim aydınlanan odanın içinde olduğu yerden kımıldasa mutlak görülür, seçilirdi. Fakat şimdi sıra arkasında sakladığı kanepeye gelip de o oradan çekilince yine ele geçmeyecek yine meydanda kalmayacak mıydı?

Demek ne yapıp yapıp yerde hafifçe daha karanlık olan bir kenardan sürünerek biriken sandalyelerin arkasına kaçsaydı vakit biraz daha uzatabilir ve bu esnada kapıda sabırsızlıkla söylenerek toplanmış olan hizmetçileri ikaz edebilirdi.

Aziz Nihad bir taraftan söyleniyor, homurdanıyor:

— Sen aşüftelik et, elin çapkınlarıyla kepazece şeyler yap, sonra pür-izz ü vakar[714] yine ev hanımlığına dön değil mi? Şimdi görürsün…

Odanın kapı tarafındaki bir köşesine birbiri üzerine rastgele yığılarak bir küme teşkil etmiş olan sandalyelerin, koltukların arkasına kaçabilseydi; Nigâr kurtulmuştu.

Aşçı karı bir taraftan kapıyı yumrukluyor, bir taraftan haykırıyordu:

— Beyefendi, çocuk olmayınız, kapıyı açınız.

Ve şimdi Nigâr duvarın kenarından süzüle süzüle arkada köşeye kadar çekilmiş, saklanmıştı.

Deli, Nigâr'ın deminden saklı olduğu köşe kanepesini de çekip de karısının onun arkasından çıkmadığını görünce acı bir kahkaha koyuverdi:

— Orası da boş… diye söylendi. Galiba sen kayıplara karıştın Nigâr Hanım? Fakat orada değilsin, burada değilsin, neredesin? Nereye gittin? Nerede olabilirsin?

Şimdi kocasını arkasına saklandığı sandalye kümelerinin çubukları, değnekleri arasından, odanın nim aydınlığı içinden görüyordu.

O, orada, ortada, ayakta, eli bir şey düşündüğü zamanlara mahsus bir hareketle çenesine gitmiş, kendi kendine ahenkli bir terennümle:

— Nereye gittin, nereye gittin, diye söyleniyor ve aynı zamanda vücudunda raksa benzer hareketler görülüyordu.

Şimdi deli bir karar vermiş gibi birdenbire döndü. Nigâr'ın arkasında saklı olduğu sandalye, koltuk yığınlarına döndü, birbirlerine bacaklarından, kollarından takılı olan bu yığına uzanarak heybetle tuttu, çekti.

Arkasında köşede bir fındık faresi gibi küçülmüş, büzülmüş, gözleri korkudan ihtilaçla açılmış, hemen bayılmış bir hâlde duran

---

[714] pür-izz ü vakar: yücelik ve gururla dolu

Nigâr, önünde aşılması muhal bir siper gibi yükselen bu kümenin bir hareketle gıcırdayarak odanın öbür tarafına yıkıldığını gördü.

Ve sıçrayıp ayağa kalkarak elini müdafaa vaziyetinde kaldırdı:

— Allah aşkına Nihad, diye yalvardı; yapma… Kendine gel!

Fakat Nihad ellerini zalim bir hareketsizlikle ona uzatıyor ve yüzünde şimdi âdeta mütehevvir bir cinnet ifadesiyle vahşi işmizâzlar tevali ediyordu.

Elleri birbirine rast geldi. Nigâr'ın zayıf ve nahif elleriyle bu iri, kuvvetli erkek parmakları o kadar tahakkümle karşılaştı ki genç kadın bunlarla başa çıkamayacağını anlayarak feci bir istimdat narasıyla kapıdakilere haykırdı:

— Dadı yetiş, imdat!

Fakat son kelime boğazında sıkıştı, çıkamadı ve bir harhara içinde boğuldu, kaldı. Çünkü kocasının parmakları demirden birer mengene gibi gırtlağına sarılmıştı.

Can havliyle bunları açmak isteyerek Nigâr yırtıcı bir sayha ile yine bağırmak istedi:

— İmdat, imdat! Yetişin, kurtarın… Ölüyorum…

Fakat deli artık onun boğazını tamamıyla zapt etmiş, şimdi bu zaferinden memnun gülerek, aynı zamanda dişleri birbirine geçmiş, yüzü bir cinnet takallüsüyle gerilmiş, parmaklarını sıkıyor, sıkıyor, sıkıyordu.

Ve kadın boğazına sarılan demir parmakları açmak için uğraşıyor, muvaffak olamayarak eyvah, şimdi öleceğini anlıyor, gözleri kararıyor, baygınlıklar geçiriyor… Kendi kendine hiçbir ümit kalmadığını, öleceğini görüyor, fakat son bir cehtle kurtulmak için tepiniyor, didiniyor, silkiniyor ve uğraşıyor, uğraşıyordu.

Her an ıstırabı çoğalarak, her saniye nefesi kısılarak gözlerinin karartısı arasında:

— Eyvah, diye inledi; ölüyorum.

Parmaklar sıktı, sıktı, o kadar sıktı ki artık tuttukları başta bir can, bir hayat kalmadığını anlayarak gevşedi.

Fakat Nigâr'ın başı şimdi dik durmuyor, düşmüş, yan yatıyordu. Hatta yalnız başı değil, eğer kollarını kâmilen çekecek olursa vücudunun yıkılıp düşeceğini anlayarak Aziz Nihad şimdi şefkatle onu sarılıp tuttu ve bu esnada kapıyı zorlayarak kilidi kırıp girmiş olan hizmetçilere hitaben yavaş ve mahrem bir sesle:

— Susunuz, dedi, rahatsız etmeyiniz, uyuyor…

Bitti